

Strateški plan razvoja opštine Žabljak 2017-2021.

- Nacrt-

Žabljak, avgust 2017. godine

Ovaj dokument je radna verzija Strateškog plana razvoja opštine Žabljak za period 2017-2021, koji priprema Radna i Konsultativna grupa, imenovane od strane Predsjednika Opštine. Tehnička i stručna pomoć u pripremi Strateškog plana razvoja pružena je u okviru projekta „Unapređenje konkurentnosti privrede u Crnoj Gori“, koji sprovodi Ministarstvo ekonomije u saradnji sa Programom razvoja Ujedinjenih nacija (UNDP), Glavnim gradom Podgorica, Prijestonicom Cetinje i Opštinom Bijelo Polje.

SADRŽAJ

UVOD.....

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA.....

1. Geografski položaj

2. Stanovništvo

2.1. Demografski podaci

2.2. Obrazovna struktura

3. Zapošljavanje

4. Obrazovne institucije

5. Zdravstvo i socijalnirad

6. Kulturna djelatnost

7. Sport i rekreacija

8. Prirodni resursi

8.1. Nacionalni park "Durmitor"

8.2. Šume

8.3. Mineralne sirovine

8.4. Zemljište

9. Privreda opštine Žabljak

9.1. Turizam

9.1.1. Hotelski smještaj

9.1.2. Privatni smještaj

9.1.3. Turističko-ugostiteljske usluge

9.1.4. Kretanje broja gostiju na Žabljaku (2012-2016.)

9.1.5. Kulturno nasleđe opštine Žabljak u funkciji razvoja turizma

9.1.6. Kapaciteti i mogućnosti za razvoj sportskog i avanturističkog turizma

9.2. Poljoprivredna proizvodnja i potencijal za razvoj organske poljoprivredne proizvodnje

9.2.1. Domaćinstva i gazdinstva

9.2.2. Biljna proizvodnja

9.2.2.1. Proizvodnja ljekovitog bilja na Durmitoru

9.2.3. Stočna proizvodnja

9.2.3.1. Pravci razvoja stočarstva

9.2.4. Proizvodnja organske hrane u opštini Žabljak

9.3. Drvoprerada

10. Saobraćaj

10.1. Drumski saobraćaj

10.2. Vazdušni saobraćaj

11. Telekomunikaciona infrastruktura

12. Elektroenergetska infrastruktura

13. Komunalni poslovi

13.1. Vodosnabdijevanje

13.2. Upravljanje atmosferskim vodama

13.3. Upravljanje otpadnim vodama

13.4. Čistoća

13.4.1. Upravljanje otpadom

13.4.2. Sanacija privremenog odlagališta komunalnog otpada

13.5. Održavanje puteva (gradskih, lokalnih i nekategorisanih)

13.6. Održavanje javne rasvjete

13.7. Održavanje groblja i gradske kapele

14. Administrativni kapaciteti

14.1. Prostorno-planska i strateška dokumenta opštine Žabljak

14.2. Kapitalni budžet Opštine

15. Realizacija Strateškog plana razvoja opštine Žabljak 2012- 2016. godine

SWOT ANALIZA

OPŠTI CILJ RAZVOJA OPŠTINE ŽABLJAK

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJEVI SA PRIORITETIMA

INDIKATORI

PROJEKTI

DODATAK

TABELE I GRAFICI

Tabele:

- Tabela 1: Nepismeno stanovništvo starije od 10 godina
- Tabela 2: Stanovništvo staro 15 i više godina prema školskoj spremi i popisu iz 2011. godine
- Tabela 3: Ukupan broj učenika u OŠ „Dušan Obradović“ (2012/2013- 2016/2017.)
- Tabela 4: Ukupan broj učenika u OŠ „Vuk Knežević“ (2012/2013- 2016/2017.)
- Tabela 5: Frekvencija upisa obrazovnih programa
- Tabela 6: Ukupan broj učenika u SMSŠ „17. septembar“ (2012/2013- 2016/2017.)
- Tabela 7: Broj upisane djece u Vrtiću „Eko bajka“ (2012/13- 2016/17.)
- Tabela 8: Broj studenata iz opštine Žabljak (2011/2012- 2015/2016.)
- Tabela 9: Broj stipendiranih studenata po godinama studija (2011/2012- 2015/2016.)
- Tabela 10: Sječa drveta u opštini Žabljak (2012- 2016.)
- Tabela 11: Zemljište po kategorijama
- Tabela 12: Struktura registrovanih pravnih subjekata
- Tabela 13: Preduzeća prema vrsti djelatnosti, broj zaposlenih i prihod (podaci na 12.04.2017. godine)
- Tabela 14: Hotelski kapaciteti na Žabljaku
- Tabela 15: Kapaciteti privatnog smještaja
- Tabela 16: Kategorizacija smještajnih jedinica u domaćinstvima
- Tabela 17: Broj gostiju i broj noćenja na Žabljaku (2012- 2016.)
- Tabela 18: Procentualno učešće tri najposjećenija mjeseca u odnosu na ukupan broj popunjenosti kapaciteta (2012-2016.)
- Tabela 19: Procentualno učešće broja domaćih i stranih gostiju u ukupnom broju po godinama (2012-2016.)
- Tabela 20: Stanovništvo i poljoprivredno stanovništvo (ukupno i aktivno)
- Tabela 21: Domaćinstva prema izvorima prihoda i porodična poljoprivredna gazdinstva prema broju individualnih poljoprivrednika
- Tabela 22: Poljoprivredno zemljište prema kategorijama korišćenja
- Tabela 23: Oranična površina po načinu korišćenja
- Tabela 24: Poljoprivredna gazdinstva prema broju, kategorijama stoke i broju uslovnih grla
- Tabela 25: Poljoprivredna gazdinstva sa govedima i ovcama prema veličini razreda
- Tabela 26: Broj priključaka fiksne telefonije i fiksnog interneta (2012- 2016.)
- Tabela 27: Indikatori specifičnih strateških ciljeva (2017- 2021.)

Grafici:

- Grafik 1: Broj stanovnika u Žabljaku prema popisima
- Grafik 2: Broj domaćinstava u Žabljaku prema popisima
- Grafik 3: Prirodni priraštaj stanovništva (2011- 2015.)
- Grafik 4: Obrazovni profil lica koja traže posao (januar 2017.)
- Grafik 5: Starosna struktura nezaposlenih (januar 2017.)
- Grafik 6: Bruto i neto plata u € (2012- X 2016.)
- Grafik 7: Kretanje broja gostiju i broja noćenja (2012- 2016.)
- Grafik 8: Broj domaćih i stranih gostiju i broj njihovih noćenja (2012- 2016.)

DODATAK

Tabela 1: Naselja u opštini Žabljak, sa pregledom broja stanovnika, domaćinstava i stanova

Tabela 2: Vrijeme čekanja na zaposlenje (podaci na dan 27.01.2017.)

Tabela 3: Tipovi zemljišta i vegetacije

Tabela 4: Trendovi kretanja MMSP, preduzetnika i broja zaposlenih (2013- 2015.)

Tabela 5: Poljoprivredna gazdinstva prema ekonomskoj veličini

Tabela 6: Nosioци poljoprivrednih gazdinstava i radno aktivni prema starosti

Tabela 7: Važeća lokalna planska dokumenta

Tabela 8: Sredstva utrošena za kapitalne projekte (2012- 2016.)

Tabela 9: Realizacija projekata iz Strateškog plana razvoja opštine Žabljak 2012-2016.

Grafik 1: Starosna struktura stanovništva, 2011.

Grafik 2: Stopa nezaposlenosti u Žabljaku i Crnoj Gori (2012- 2016.)

Grafik 3: Broj oglasenih slobodnih radnih mjesta i novoprijavljenih

Grafik 4: Ukupna zaposlenost (godišnji prosjek za period 2011- 2015.)

Grafik 5: Zaposlenost prema polu (godišnji prosjek za period 2011- 2015.)

D1: Broj stipendiranih studenata po fakultetima

D2: Šumske gazdinske jedinice u Žabljaku

D3: Ekonomski parametri, prema metodologiji SPOR (Svjetske poljoprivredne organizacije, Agrarnog komiteta EU)

D4: Broj fizičkih grla goveda i ovaca

D5: Državni planski dokumenti koji obuhvataju teritoriju opštine

D6: Prostorno-planska dokumentacija u izradi

UVOD

Poštovani sugrađani,

Pred vama je Nacrt Strateškog plana razvoja opštine Žabljak za period 2017-2021.godine. Nacrt Plana rađen je u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju i Pravilnikom o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave. Saglasno navedenim dokumentima Strateški plan razvoja opštine Žabljak sadrži specifične strateške ciljeve bazirane na promjenama koje želimo postići u određenim oblastima, u kojima su identifikovane razvojne mogućnosti i potencijali (tokom analize podataka i SWOT analize). Imajući u vidu specifične ciljeve, definisan je Opšti cilj (dugoročni) koji pokazuje smjer, odnosno ono što treba da postignemo na duži rok. Osim navedenog Nacrt dokumenta sadrži i pojedinačne projekte čija realizacija treba da doprinese poboljšanju kvaliteta života u Žabljaku. Ovaj dokument je rezultat višemjesečnog rada članova Radne i Konsultativne grupe koje su formirane za potrebe izrade plana, te konsultacija sa relevantnim institucijama na lokalnom i nacionalnom nivou. Vjerujem da će nam pomoći u stvaranju preduslova za obezbjeđivanje nedostajućih sredstava za finansiranje razvoja naše opštine, kako iz sopstvenih sredstava tako i uz podršku Vlade Crne Gore, raznih fondova, domaćih i stranih investitora i donator.

Ovom prilikom se zahvaljujem članovima Radne i Konsultativne grupe, svim institucijama, organizacijama, pojedincima, uključujući kolege iz lokalne uprave i javnih preduzeća, koji su doprinijeli izradi Nacrta Strateškog plana razvoja opštine Žabljak. Koristim priliku da vas pozovem da date svoj lični doprinos komentarima i sugestijama u procesu javne rasprave. Unaprijed se zahvaljujem na tome, uz očekivanje da će ovaj dokument poslužiti da svi zajedno doprinesemo razvoju Žabljaka.

Posebnu zahvalnost dugujemo Ministarstvu ekonomije koje je u okviru projekta Unapređenje konkurentnosti privrede u Crnoj Gori ukazalo tehničku podršku lokalnoj samoupravi u pripremi Strateškog plana razvoja i usvajanjem novog Pravilnika o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave doprinijelo da se planiranju priđe na metodološki sistematičan način, uključivanjem svih predstavnika lokalne zajednice. Takođe, zahvalnost Ministarstvu ekonomije i na angažovanju stručnih lica na nacionalnom nivou koji su kroz radionice, sastanke i mentorski rad sa Radnom i Konsultativnom grupom pružili punu podršku izradi ovog dokumenta.

OPŠTINA ŽABLJAK
P r e d s j e d n i k
Veselin Vukićević

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

1. Geografski položaj

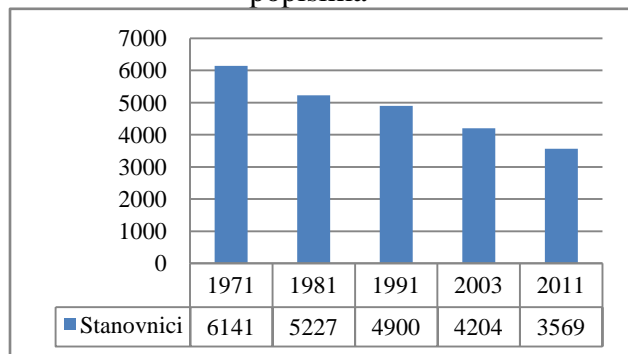
Opština Žabljak se nalazi na sjeverozapadu Crne Gore i najveća je opština durmitorskog područja. Prostire se na 445km², čime zauzima 3,22% ukupne površine Crne Gore. Prema površini koju pokriva, od ukupno 23 opštine u Crnoj Gori, zauzima 13.mjesto. Prepoznatljiv po planini Durmitor, ovaj prostor oivičen je sa sjeveroistočne strane opštinom Pljevlja, sa južne strane opštinom Mojkovac, sa jugozapadne strane opštinom Šavnik, a sa zapadne strane opštinom Plužine. Sjeveroistočna granica ide rijekom Tarom u dužini od 46 km i zona je Nacionalnog parka Durmitor. Opština Žabljak, određena je geografskim koordinatama 43° 15' 30" (najsjevernija tačka- ušće Sušice u Taru) i 43° 00' (Pločasta glava na Sinjajevini) sjeverne geografske širine, kao i najzapadnije tačke 18° 59' 30" (u kanjonu Sušice) i 19° 23' 30" (lokalitet Milijića Brod u kanjonu rijeke Tare) istočne geografske dužine. Opština Žabljak predstavlja "geografski krov" naše države, jer se 30 % njene teritorije nalazi na nadmorskoj visini iznad 1500 m. Grad Žabljak sa svojih 1456 metara nadmorske visine predstavlja najvisočijeurbano naselje u jugoistočnoj Evropi. Položaj Nacionalnog parka Durmitor u biogeografskom pogledu pripada južno-dinarskom području.

2. Stanovništvo

2.1. Demografski podaci

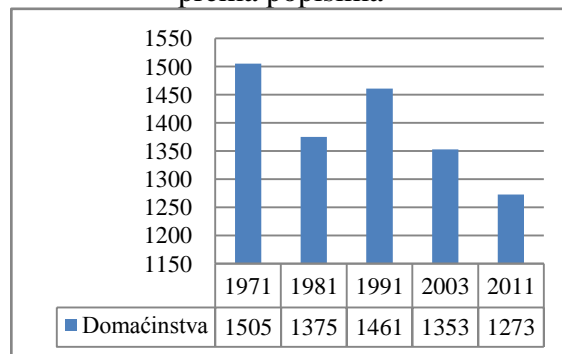
Prema podacima iz zadnjeg Popisa 2011. godine u opštini Žabljak živi 3.569 stanovnika, odnosno 0,58% crnogorske populacije. U odnosu na Popis 2003. godine zabilježen je pad u broju stanovnika za 605, što predstavlja pad od 15,1%. Ovaj podatak ukazuje na nastavak trenda depopulacije, koji je uslovljen otežanim uslovima života zbog specifičnih klimatskih karakteristika u zimskom periodu, slabim razvojem privrede, nepostojanjem visokoobrazovnih ustanova zbog čega su mladi nakon završetka srednje škole prinuđeni da mijenjaju sredinu, nemogućnošću usavršavanja i napredovanja u struci nakon završenih fakulteta, nedostatkom slobodnih radnih mjesta, nedovoljno razvijenim kulturnim i sportskim životom grada, nezadovoljavajućom zdravstvenom zaštitom i dr. Gustina naseljenosti iznosi 8 stanovnika/km², što opštinu Žabljak svrstava u grupu opština sa najmanjom gustom naseljenosti. Uporedo sa padom broja stanovnika, zabilježeno je i smanjenje broja domaćinstava. Prema rezultatima zadnjeg popisa, na teritoriji opštine Žabljak ukupan broj domaćinstava je iznosio 1.273 ili 80 domaćinstava manje u odnosu na 2003. godinu.

Grafik 1: Broj stanovnika u Žabljaku prema popisima

Izvor: Monstat

Grafik 2: Broj domaćinstava u Žabljaku prema popisima

Izvor: Monstat

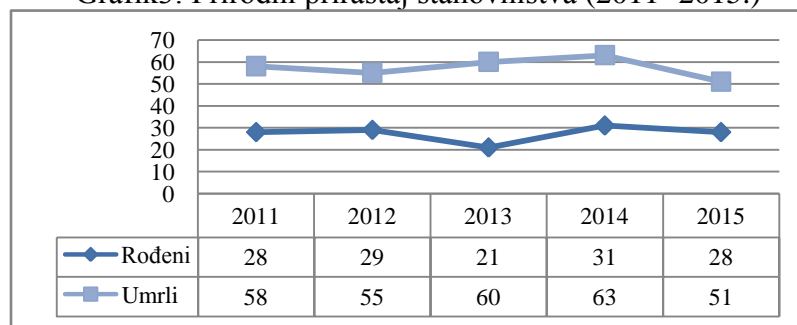
Cjelokupno stanovništvo je raspoređeno u 28 naseljenih mjesta¹. Od toga, gradska naselja broje 1.723 stanovnika (48,27%), dok je u ruralnim područjima 1.846 stanovnika (51,73%). Polna struktura stanovništva Žabljaka u periodu između dva posljednja popisa gotovo je nepromijenjena. U opštini Žabljak živi 1.773 muškarca (49,68%) i 1.796 žena (50,32%).

Prosječna starost stanovništva iznosi 41,9 godina, što predstavlja stadijum duboke demografske starosti. Ovo predstavlja jednu od negativnih demografskih pojava koja u narednom periodu može biti ograničavajući faktor u daljem razvoju opštine. Poređenja radi, na nacionalnom nivou, prosječna starost iznosi 37,2 godine. Staro stanovništvo, odnosno stanovništvo starije od 60 godina čini više od četvrtine ukupne populacije (Grafik 1 u Dodatku). Indeks starosti² od 1,24 ukazuje da se u narednom periodu može očekivati nastavak ovog trenda. Prosječna starost muške populacije iznosi 41,0 godine, dok je prosječna starost ženske populacije nešto veća i iznosi 42,8 godine. Takođe, populacija iz ruralnih područja Žabljaka u prosjeku je starija od one u urbanim područjima (43,3 nasuprot 40,5 godine u urbanim područjima).

Smanjenje broja stanovnika u opštini Žabljak javlja se pod uticajem negativnih prirodnih i mehaničkih kretanja stanovništva. Prirodno kretanje stanovništva karakteriše negativan prirodni priraštaj prisutan duži niz godina (Grafik 3). Negativan prirodni priraštaj je rezultat više faktora, među kojima najznačajniji predstavlja nepovoljna starosna struktura, koja je znatno pogoršana migracijama stanovništva i to pretežno mladog. Ukupan broj sklopljenih brakova za period od 2010. do 2015. godine je iznosio 95, dok je u istom periodu zabilježeno 8 razvoda.

Usled nepovoljne privredne i socijalne situacije iz ovog podneblja je emigrirao značajan broj stanovnika. Migraciona kretanja usmjerena su u pravcu ekonomsko razvijenijih sredina. U periodu od 2011. do 2015. godine, Žabljak je napustilo 276 lica, dok je u istom periodu prijavljeno 167 lica. Podacu ukazuju na negativan migracioni saldo od 109 lica. U prvih deset mjeseci 2016. godine, opštinu je napustilo 49 lica, a 30 se doselilo.³

Grafik3: Prirodni priraštaj stanovništva (2011- 2015.)

Izvor: Monstat

2.2. Obrazovna struktura

Upoređujući podatke Popisa iz 2011. i 2003. godine, u Žabljaku se znatno smanjio broj nepismenih lica, kao i neškolovanih lica. Pozitivan trend uočava se u pogledu lica sa visokim i višim stručnim obrazovanjem, kao i lica sa završenim postdiplomskim magistrskim studijama.

¹ Pregled stanovnika po naseljima dat je u Tabeli 1 u Dodatku

² Odnos broja građana mlađih od 19 i broja građana sa 60 i više godina

³ Izvor: MONSTAT

Pregled podataka o nepismenosti i strukturi stanovništva prema školskoj spremi, dat je u Tabelama 1 i 2.

Tabela 1: Nepismeno stanovništvo starije od 10 godina

POPIS	UKUPNO	Muškarci	Žene
2003	92	20	72
2011	38	5	33

Izvor: Monstat

Tabela 2: Stanovništvo staro 15 i više godina prema školskoj spremi i popisu iz 2011. godine

ŠKOLSKA SPREMA	ŽABLJAK	
	2011.	2003.
Bez škole	76	155
Nepotpuna osnovna škola	389	555
Završena osnovna škola	621	750
Srednja stručna sprema	1594	1606
Visoka i viša školska sprema	348	307
Postdiplomske magistarske studije	9	0
Nepoznato	21	29

Izvor: Monstat

Relativno nepovoljna obrazovna struktura stanovnika Žabljaka, uslovljena je prije svega lošim ekonomskim faktorima. Naime, zbog finansijskih nemogućnosti nastavka školovanja svršenih srednjoškolaca sa Žabljaka, mnogi od njih odustaju od daljeg školovanja. Sa druge strane, oni koji se odluče za nastavak školovanja, nerijetko ostaju u gradovima gdje završavaju studije.

3. Zapošljavanje

Prema podacima Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, krajem januara 2017. godine, u Žabljaku je bilo 226 lica na evidenciji nezaposlenih. Od ukupnog broja, njih 60 prvi put traži posao. Na zaposlenje duže od tri godine čeka njih 84. U odnosu na prethodnu godinu, stanje je gotovo nepromijenjeno. Grafici 4 i 5 pokazuju obrazovni profil⁴ i starosnu dob nezaposlenih ukazujući na relativno nepovoljnu strukturu.

⁴ Napomena za kvalifikacionu strukturu:

I - **ISCED nivo 0, 1, 2** – predškolsko i osnovno obrazovanje

II - **ISCED nivo 2** – niže srednje obrazovanje (dvije godine stručnog obrazovanja u srednjoj školi)

III - **ISCED nivo 2** – niže srednje obrazovanje (tri godine stručnog obrazovanja u srednjoj školi)

IV – **ISCED nivo 3** – više srednje obrazovanje (četiri godine srednje škole)

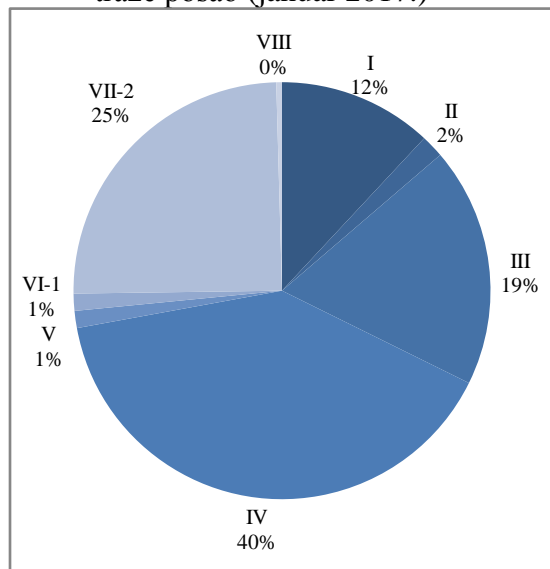
V – **ISCED nivo 2** – tri godine stručnog obrazovanja u srednjoj školi uz dodatno obučavanje/obrazovanje za dobijanje sertifikata za obavljanje određenih poslova

VI - **ISCED nivo 5** – visoko obrazovanje (dvije godine na fakultetu)

VII – **ISCED nivo 6** – visoko obrazovanje (tri godine na fakultetu)

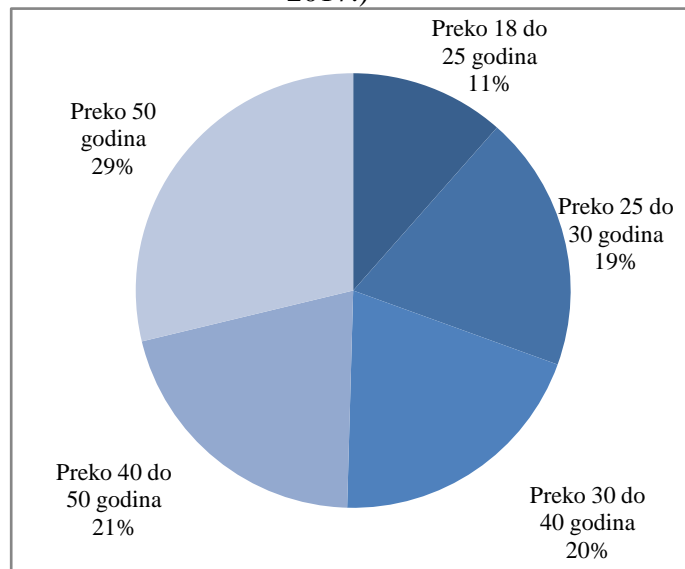
Napomena: **ISCED nivo 4**, koje je post-srednje i ne-tercijalno obrazovanje, i ono nedostaje crnogorskom kontekstu (u Crnoj Gori)

Grafik 4: Obrazovni profil lica koja traže posao (januar 2017.)

Izvor: ZZZ CG

Grafik 5: Starosna struktura nezaposlenih (januar 2017.)

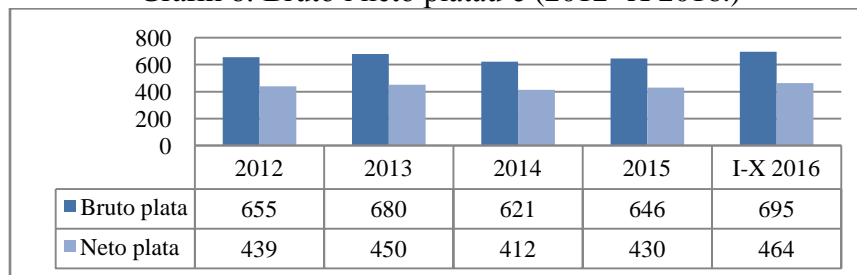
Izvor: Monstat

U starosnoj strukturi nezaposlenih lica, najveće učešće imaju lica starosti preko 50 godina i to 28,76%. Stopa nezaposlenosti varirala je iz godine u godinu, a struktura nezaposlenih pokazuje da je trenutno veći broj kratkoročno nezaposlenih lica na evidenciji Zavoda za zapošljavanje (Grafik 2 i Tabela 2 u Dodatku). Grafik 3 u Dodatku pokazuje da se broj oglašanih slobodnih radnih mjesta povećava. Najveći broj oglašanih slobodnih radnih mjesta odnosi se na oblast ugostiteljstva. U cilju zapošljavanja, Zavod za zapošljavanje redovno realizuje programe obuke nezaposlenih.

U periodu od 2011. zaključno sa 2015. godinom, nijesu zabilježena značajnija odstupanja u broju zaposlenih, osim u 2013. godini kada je evidentan blagi porast. U polnoj strukturi zaposlenih i dalje je prisutna razlika u korist zaposlenih muškaraca. Broj zaposlenih žena varirao je iz godine u godinu (Grafici 4 i 5 u Dodatku). Podaci o zaposlenosti po sektorima iz Popisa 2011. godine, govore da su turizam i ugostiteljstvo sektori koji najviše zapošljavaju u Žabljaku (21,58 %). U odnosu na podatke iz 2003. godine kada su poljoprivreda, lov i šumarstvo biliosnovno zanimanje zagotovo četvrtinu zaposlenog stanovništva Žabljaka odnosno 23,04%, znatno je opala zaposlenost u ovoj oblasti, na svega 5,27%.

Ukoliko se posmatra kretanje iznosa plata u poslednjih pet godina, zapaža se trend blagog pada od 450 € koliko je u 2013. godini iznosila neto plata u Žabljaku do 430 € koliko je iznosila u 2015. godini. U prvih deset mjeseci 2016. godine prosječna neto plata iznosila je 464 € (Grafik 6).

Grafik 6: Bruto i neto plata u € (2012- X 2016.)

Izvor: Monstat

4. Obrazovne institucije

U opštini Žabljak nastava se izvodi u dvije osnovne i jednoj srednjoj školi:

- OŠ „Dušan Obradović“ Žabljak,
- OŠ „Vuk Knežević“ Njegovuđa,
- SMS „17 septembar“ Žabljak.

U školskoj 2016/2017. godini u OŠ „Dušan Obradović“ nastavu pohađa ukupno 241 učenik (125 dječaka i 116 djevojčica) raspoređenih u 13 odjeljenja. Ukupan broj zaposlenih je 26. Broj učenika je u stalnom opadanju zbog migracije stanovništva, naročito stanovnika mlađe dobi. Ni u školskoj 2016/2017. godini ne radi ni jedno područno odjeljenje, jer nije bilo djece prijavljene za pohađanje nastave u područjima koja gravitiraju matičnoj školi.

Tabela 3: Ukupan broj učenika u OŠ „Dušan Obradović“ (2012/2013- 2016/2017.)

Školska godina	Razred									Ukupan broj učenika
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
2012/2013	29	17	31	33	22	30	34	19	30	246
2013/2014	36	29	17	31	33	22	30	34	19	251
2014/2015	20	36	29	17	31	33	22	30	34	250
2015/2016	28	20	36	29	17	31	33	22	30	245
2016/2017	24	29	20	36	28	17	31	34	22	241

Izvor: OŠ „Dušan Obradović“ Žabljak

Škola je otvorena, interaktivna, umrežena, savremeno opremljena, okrenuta savremenim trendovima, savremenim metodama rada, međupredmetnom povezivanju i projektnom djelovanju. U njoj se primjenjuju nastavni planovi i programi upotpunjeni načelima održivog razvoja i zaštite životne sredine. Zgrada osnovne škole, nalazi se u strogom centru grada. Useljena je 1967. godine. Poslije izvedenih radova na renoviranju nalazi se u izuzetno dobrom stanju. Školski prostor čini 20 specijalizovanih učionica i kabineta, biblioteka, sala za fizičko vaspitanje, zbornica, kancelarije i pomoćne prostorije. Škola takođe, posjeduje veliko školsko dvorište u čijem sklopu se nalazi ograđeni sportski teren i parking prostor.

U OŠ „Vuk Knežević“ Njegovuđa, prema tabelarnom prikazu broj 4, može se konstatovati blagi porast upisanih učenika u nižim razredima, što nije slučaj sa brojem učenika u devetom razredu, jer se djeca iz petog ili po zavrešetku osmog razreda prepisuju u drugu školu, odnosno sredinu. Ukupan broj zaposlenih je 12.

Tabela 4: Ukupan broj učenika u OŠ „Vuk Knežević“ (2012/2013- 2016/2017.)

Školska godina	Razred									Ukupan broj učenika
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
2012/2013	2	3	3	3	2	2	5	4	4	28
2013/2014	6	2	2	5	4	5	2	3	4	33
2014/2015	3	6	3	2	5	4	3	5	2	33
2015/2016	5	3	6	3	2	5	4	5	2	35
2016/2017	5	3	6	3	2	5	4	5	2	35

Izvor: OŠ „Vuk Knežević“ Njegovuđa

Školska zgrada u Njegovuđi je izgrađena prije 30 godina i zahtijeva djelimičnu rekonstrukciju krova, kao i uvođenje sistema centralnog grijanja. Vozilo za prevoz učenika je dotrajalo i njegova ispravnost dovodi u pitanje bezbjedan i blagovremen prevoz učenika i nastavnika. Škole su, uglavnom, zadovoljavajuće opremljene savremenim nastavnim sredstvima.

Takođe, problem koji dugoročno treba riješiti odnosi se na prevoz učenika iz udaljenih sela Komarsko-Pošćenskog Kraja do škole u Žabljaku.

Srednja škola u Žabljaku ima dva nastavna područja: Gimnazija- opšti smjer i Ugostiteljski-tehničar kulinarstva i tehničar usluživanja⁵. Nastavni proces realizuje 19 radnika, a broj zaposlenih je 25.

Tabela 5: Frekvencija upisa obrazovnih programa

Obrazovni program	2012	2013	2014	2015	2016
	2013	2014	2015	2016	2017
Gimnazija	29	19	9	20	19
Stručna	23	11	7	10	11

Izvor: SMSŠ „17. septembar“ Žabljak

Tabela 6: Ukupan broj učenika u SMSŠ „17. septembar“ (2012/2013- 2016/2017.)

Školska godina	Razred				Ukupan broj učenika
	I	II	III	IV	
2012/2013	52	36	39	52	179
2013/2014	30	51	36	38	155
2014/2015	16	30	51	35	132
2015/2016	30	16	30	50	126
2016/2017	30	30	16	30	106

Izvor: SMSŠ „17. septembar“ Žabljak

U predškolskoj ustanovi, dječji vrtić „Eko- bajka“, za školsku 2016/2017. godinu upisano je 51 dijete. Rad je organizovan u tri vaspitne grupe (mališani od jedne do šest godina): mlađoj, srednjoj i starijoj grupi mališana. Vrtić je počeo sa radom školske 2008/09. godine. Slijedi tabelarni prikaz broja upisane djece za period od 2012/13. do 2016/17. godine.

Tabela 7: Broj upisane djece u Vrtiću „Eko bajka“ (2012/13- 2016/17.)

Školska godina	Mlada grupa	Srednja grupa	Starija grupa	Ukupan broj djece
2012/13	24	-	40	64
2013/14	21	-	33	54
2014/15	29	-	37	66
2015/16	24	-	30	54
2016/17	20	16	15	51

Izvor: Vrtić „Eko- bajka“ Žabljak

⁵OŠ „Dušan Obradović“ i SMSŠ „17 septembar“ nastavu izvode u istoj školskoj zgradi, u prijednevnoj smjeni OŠ, dok u popodnevnoj prostorije koristi SMSŠ.

U školskoj 2016/17. godini po prvi put je organizovan rad za mališane iz srednje grupe. Broj zaposlenih u vrtiću je 10. Zgrada vrtića je u odličnom stanju, učionice su prozirne i opremljene savremenim didaktičkim pomagalicama.

Kako u Žabljaku nema ustanova visokoškolskog obrazovanja, većina svršenih srednjoškolaca upisuje studije u drugim gradovima gdje i pretežno ostaju nakon školovanja, što u velikoj mjeri utiče na depopulaciju stanovništva u našoj opštini. Podaci o broju studenata za period od 2011/2012. do 2015/2016. studijske godine, iskazani su u Tabeli 8.

Tabela 8: Broj studenata iz opštine Žabljak (2011/2012- 2015/2016.)

Studijska godina	Broj studenata
2011/2012	153
2012/2013	148
2013/2014	161
2014/2015	157
2015/2016	144

Izvor: Monstat

Opština Žabljak od 2002. godine stipendira studente koji ispunjavaju kriterijume iz opštinske Odluke o stipendiranju studenata. Broj stipendiranih studenata po godinama studija slijedi u tabelarnom prikazu, a broj studenata po fakultetima nalazi se u D1 u Dodatku.

Tabela 9: Broj stipendiranih studenata po godinama studija(2011/2012- 2015/2016.)

Studijska godina	I godina	II godina	III godina	IV godina	V godina	VI godina	S/Mst.	Dot.st.	Ukupno
2011/2012.	10	7	7	2	-	-	7	-	33
2012/2013.	6	7	8	3	-	1	9	-	34
2013/2014.	7	4	4	3	2	-	10	-	30
2014/2015.	5	1	4	3	1	1	8	-	23
2015/2016.	8	2	6	2	-	1	6	1	26

Izvor: Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti Opštine Žabljak

5. Zdravstvo i socijalni rad

Na Žabljaku postoji jedna zdravstvena stanica i služba hitne pomoći. Zdravstvena stanica broji 10 zaposlenih od čega 4 ljekara, 4 tehničara, 1 vozača i domara, dok u Službi za hitnu medicinsku pomoć radi 4 ljekara, 5 tehničara i 4 vozača. U okviru zdravstvene stanice, postoji i zgrada za stacionar sa porodilištem, koja dugi niz godina nije u funkciji. Osnovni nedostatak zdravstvene zaštite je nemogućnost obavljanja specijalističkih pregleda kao i stacionarnog liječenja. Radi ostvarivanja ovih prava, stanovnici su prinuđeni da putuju u udaljene zdravstvene centre (najbliži u Pljevljima na 60 km). U cilju poboljšanja zdravstvene zaštite u Žabljaku, neophodno je raditi na unapređenju specijalističkih službi. Kada govorimo o objektu u kome su stacionirane ove službe, neophodno je raditi na spoljašnjoj rekonstrukciji zgrade.

U oblasti socijalne zaštite, podaci JU Centra za socijalni rad za opštine Pljevlja i Žabljak za 2016.godinu pokazuju sledeće:

- Materijalno obezbeđenje- ostvarilo je 67 porodica sa 76 članova, od kojih 14 djece (u januaru 2017.),odnosno 44 porodice sa 59 članova, od kojih 12 djece (u decembru 2016.).
- Pravo na dodatak za njegu i pomoć- ostvarilo je 166 korisnika (u januaru), odnosno 255 korisnika (u decembru).
- Pravo na ličnu invalidninu- ostvarilo je 16 korisnika.
- Pravo na zdravstveno osiguranje- ostvarilo je 35 korisnika (MOP) i 122 žene koje su ostvarile novčanu naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece.
- Trenutno su u Dom starih u Risnu smještene 4 korisnika sa područja opštine Žabljak, 4 u Dom starih u Bijelom Polju, a 1 u Zavod „Komanski most“ u Podgorici.

U oblasti dječje zaštite :

- Pravo na dječiji dodatak- ostvarilo je 9 porodica sa 14 djece.
- Odmor i rekreacija djece- na sedmodnevnom ljetovanju u Dječijem odmaralištu u Bečićima bilo je 40 učenika OŠ „Dušan Obradović“ Žabljak i OŠ „Vuk Knežević“ Njegovuđa.
- Naknadu za otpremninu za novorođenu djecu- ostvarila su 26 korisnika za 27 novorođenčadi, porodilja koje su tokom 2016.godine ostvarile pravo na novčanu naknadu kao nezaposlena lica ili redovni studenti bilo je 11.
- Novčanu naknadu ženama koje su rodile troje ili više djece, kao novo pravo utvrđeno 2016. godine- ostvarilo je 127 žena.

Prema procjeni Centra za socijalni rad, u 2016. godini, broj korisnika prava na novčane nadoknade po svim osnovama je značajno povećan u odnosu na prethodni period, zbog konstantnog porasta broja samačkih domaćinstava, koji ostvaruju pravo na dodatak i pomoć drugog lica po osnovu bolesti. Pomenuta kategorija korisnika materijalne pomoći u predhodnoj godini je bila i dodatno opterećena nemogućnošću obezbeđivanja novčanih sredstava za nabavku ogreva.Primjetan je i pad broja novorođene djece.

6. Kulturna djelatnost

Razvoj i unapređenje kulture se ostvaruje kroz djelatnost JU Centar za kulturu Žabljak, koja je osnovana 1993. godine. JU Centar za kulturu Žabljak egzistira kao kompleksna institucija kulture u čijem sastavu se nalaze Narodna biblioteka i čitaonica, kao i bioskop “Durmitor”. Scene Doma kulture su otvorene, kako za amaterske, tako i za profesionalne poslenike kulture, a u cilju prepoznavanja pravih i utemeljenih vrijednosti naše baštine.Narodna biblioteka i čitaonica Žabljak, kao organizaciona jedinica Centra, svoju aktivnost obavlja u prostorijama JU Centra za kulturu Žabljak. Manifestacije koje su se do sad utemeljile, a čiji su organizatori, osim Centra za kulturu, Opština Žabljak i Turistička organizacija, zahtijevaju osmišljeni tok koji bi predstavljao kontinuitet kulturnih događaja. Postala je tradicija da se u Žabljaku organizuje manifestacija “Dani planinskog cvijeća”, koja se održava u julu mjesecu. Zadnjih godina aktuelna je i manifestacija “Dani durmitorske hrane”, u cilju promocije zdrave hrane sa ovog područja, a samim tim i obogaćivanja turističke ponude našeg grada.Kulturna djelatnost se ostvaruje kroz umjetničko stvaralaštvo, kulturne manifestacije, bibliotekarstvo, kulturno umjetnički amaterizam, kao i kroz ostvarivanje svih vidova saradnje i zaštite u oblasti kulture. U cilju daljeg razvoja i unapređenja kulturne oblasti neophodno je u što većem obimu primjenjivati mjere i aktivnosti utvrđene Zakonom o kulturi, ali i usvajati savremene modele regionalnog i evropskog iskustva i prakse.

7. Sport i rekreacija

Na osnovu važećeg Zakona o sportu u Žabljaku je registrovano 11 sportskih organizacija, koji egzistiraju na amaterskom obliku organizovanja kao sportski klubovi, odnosno sportsko-rekreativna društva. Svi oni u svojim redovima okupljaju veći broj pretežno mladih članovakoji žele da se bave sportom i fizičkom kulturom.

Od sportova tradicionalno najzastupljeniji su zimski sportovi, odnosno skijanje (PSD Durmitor“, Klub nordijskog skijanja „Durmitor“, SK „Savin kuk“, SK „North“, SBK „Henrik Angel“), zatim atletika (AK „Durmitor“), košarka (KK „Durmitor“), fudbal (OFK „Durmitor“),streljaštvo (SK „Soa“),planinarstvo (SPK „Durmitor adventure“), konjički sport (SKK „Vihor“) i sportski ribolov (SRK „Crno jezero“).

U saradnji sa opštinskim Sekretarijatom za društvene djelatnosti, odnosno odgovarajućim nacionalnim savezom i drugim subjektima, većina navedenih sportskih organizacija su nosioci organizovanog rada sa najmlađom populacijom, zatim ogranzacije takmičenja na opštinskom, nacionalnom i međunarodnom nivou, organizacije manifestacija sportsko-rekreativnog i promotivnog značaja i drugih aktivnosti vezanih za sport i fizičku kulturu.

Ipak, danas je sve jasnije izražen zajednički interes-uticaj sporta i turizma kao industrije usled čega je kao posledica nastao sportski turizam koji je koncipiran razmatranjem sporta kao turističke atrakcije, odnosno isticanjem i definisanjem kvaliteta sporta koji zajedno predstavljaju jedinstven doprinos turizmu. Sportski turizam predstavlja veoma zanimljivu i rastuću oblast, koja ima jedinstvenu sposobnost da privuče veliki broj posjetilaca, pružajući učesnicima (putnicima) koji tragaju (traže) sportski doživljaj da dožive sport i koji po svom obimu, složenosti i potencijalu obećava da izraste u potpuno novu industrijsku oblast.

Durmitor i opština Žabljak na osnovu postojećih prirodnih potencijala koje posjeduju sa pravom mogu da konkurišu najvećim turističkim i sportsko-rekreativnim centrima ne samo u okruženju nego i šire. Klimatski uslovi (ljeti i zimi), čist planinski vazduh, šumski kompleksi, planina i kanjoni, zdrava hrana, a posebno nadmorska visina predstavljaju najidealnije uslove posebno za pripreme sportskih ekipa i sportista.

Razvoj sportskog turizma na Žabljaku može da se ogleđau različitim oblicima i to: Takmičarski sportski turizam, a posebno Zimski sportsko-rekreativni turizam i Ljetnji sportsko-rekreativni turizam. Sastavni dio turističke ponude predstavljaju sportski i sportsko- rekreativni programi. Neki od sportsko-rekreativnih programa koji bi se obavljali kao sastavni dio turističke ponude Žabljaka su: iznajmljivanje različitih sportskih objekata, korišćenje sportskih objekata i opreme, škole učenja raznih sportskih vještina, sportske igre, turniri i razna takmičenja, sportsko-zabavne atrakcijei drugo.

Uz podršku državnih institucija i nacionalnih sportskih asocijacija može se mnogo postići.Uz postojeću sportsku dvoranu i fudbalski teren, sa izgradnjom savremenih skijališta, trim staza i ostale prateće infrastrukture koji će zadovoljavati potrebne kriterijume, na Žabljak će doći,kako ljeti tako i zimi, mnoge sportske ekipe i pojedinci ne samo iz Crne Gore i okruženja već i sa mnogo udaljenijih prostora.Namjera je da se i na osnovu navedenih primjera pokaže i dokaže opravdanost u naporima da Durmitor i Žabljak krenu u pravcu stvaranja uslova i konkretnijeg razvoja sportsko-rekreativnog turizma. U prvom redu misli se na dalju izgradnju sportske infrastrukture i sportskih sadržaja. Tom realizacijom stvorile bi se potrebe za proširenjem smještajih kapacijeta i ostalih ugostiteljskih sadržaja, kao i otvaranjem novih radnih mjesta, povećanjem potrošnje, stvaranjem i unapređenjem imidža grada i slično.

8. Prirodni resursi

8.1. Nacionalni park „Durmitor“

Durmitor, kao najviša planina Dinarida, predstavlja jedan od centara razvoja balkanske, posebno dinarske flore, sa predstavnicima alpskih i alpsko-arktičkih flornih elemenata, a na južnim padinama, naročito u kanjonskim dolinama sreću se submediteranski, čak i mediteranski florni elementi, dok tresetišta nekih jezera predstavljaju enklave karakteristične za sibirski tajge. Odlikuje se izuzetno bogatom i raznovrsnom vaskularnom florom od preko 1.300 vrsta, procjenjuje se više od 1.600 taksona (vrsta, podvrsta, varijeteta) vaskularne flore, što je približno polovina ukupne flore Crne Gore i predstavlja jedan od najznačajnijih refugijalnih centara arko-tercijarne visokoplaninske flore. Konfiguracija terena i veličina masiva uslovi su formiranje raznovrsnog vegetacijskog pokrivača, predstavljenog brojnim biljnim zajednicama šumske vegetacije, planinskih livada, pašnjaka, pukotina stijena, kamenjara, sipara, snježanika, tresava, slatkovodnih ekosistema i dr. U visinskoj razlici od skoro 2.000 m, od dna kanjona do planinskih vrhova, smjenjuju se gotovo sve klimatogene šumske zajednice, od mediteransko-montanih termofilnih šuma sa grabom i iznad sa mezijском bukvom, preko montanih bukovih i bukvo-jelovih šuma, ekosistema tamnih četinarskih šuma i subalpskih šuma mezijske bukve i planinskog javora, do klekovine krivulja, koji gradi gornju šumsku granicu do 2.200 m n.v. Iznad se razvija alpijska vegetacija planinskih rudina, stijena, točila i snježanika.

Uže područje Durmitor proglašeno je za Nacionalni park Odlukom narodne Skupštine NRCG od 1952. godine. Zakonom o Nacionalnim parkovima SRCG iz 1978. godine, određene su granice Nacionalnog parka i izdvojene u njima zone sa posebnim režimom zaštite. Odlukom Komiteta OUN za obrazovanje, nauku i kulturu UNESCO od 1977. godine područje rijeke Tare uvršćeno je u ekološke rezervate svijeta i u Program „Čovjek i biosfera“. Odlukom istog Komiteta od 1980. godine Durmitor i rijeka Tara svrstani su u svjetsku baštinu prirodnih i kulturnih vrijednosti.⁶ Ukupna površina Parka sada inosi 32.519 hektara, a pored Žabljaka gdje se nalazi i sjedište Uprave, NP Durmitor prostire se i na teritoriji opština Šavnik, Pljevlja, Plužine i Mojkovac.

Karakterišu ga raznoliki ekosistemi, lednička jezera, a posebnim ga dodatno čine kanjon rijeke Tare i neki od najvisočijih vrhova Dinarida. Posebne zone zaštite obuhvataju: Mlinski potok, sliv Škrčkih jezera sa užom kanjonskom dolinom Sušice, Crna pada, Barno jezero sa najužom okolinom, Zabojsko jezero i kanjon rijeke Tare van naseljih mjesta⁷.

U skladu sa važećom regulativom, opština Žabljak donijela je lokalni Akcioni plan za biodiverzitet (LAPB) čiji je osnovni cilj zaštita biodiverziteta na području Opštine, koji je po mnogo čemu specifičan i karakterističan, a u nekim segmentima jedinstven. U okviru ovog dokumenta definisan je značaj i opisano bogatstvo biodiverziteta na području Opštine, a utvrđeni su i ciljevi, odnosno mete i indikatori na čijem dostizanju će se raditi⁸.

Šume na području NP „Durmitor“ zauzimaju relativno malu površinu (visoke šume 8%, izdanačke 2%, šikare i šibljadi 13%), ali su neke od njih rariteti prirode, izuzetne biološke vrijednosti, kao što su šume crnog bora na lokalitetu Crna pada ili reliktno glacijalna zajednica smrče i bijelog bora *Picea abies* *maritima*, dok je balkanski subendemit i reliktni bor munika

⁶Pored toga što se već decenijama nalaze na UNESCO listi zaštićenih područja, Durmitor i kanjon Tare identifikovani su kao IPA područja (Important Plant Area) – značajna za očuvanje rijetkih, endemičnih i ugroženih biljnih vrsta i IBA (Important Bird Area) – područje od značaja za stanište ptica. Time se ovim vrstama i njihovim staništima daje međunarodni značaj u očuvanju genofonda i ukupnog biljnog diverziteta.

⁷Izvor: www.nparkovi.me/np-durmitor

⁸Imajući u vidu navedeno, SPR opštine Žabljak ne tretira posebno projekte u oblasti zaštite biodiverziteta, već se u tom dijelu oslanja na primjenu usvojenog Lokalnog akcionog plana za biodiverzitet.

Pinus heldreichii izuzetno rijedak, predstavljen malobrojnim stablima na lokalitetu Žuta greda i u kanjonu rijeke Tare, gdje se spušta i do 600 mnv na južnim ekspozicijama.

Prioriteti razvoja u kontekstu NP Durmitor, podrazumijevaju:

- turizam, uključujući i specifičnu ponudu seoskog turizma.
- dinamičan razvoj poljoprivrede orjentisane posebno na razvoj stočarstva.

8.2. Šume

Šume predstavljaju jedan od značajnih resursa na području opštine Žabljak. Velike površine pod četinarskim i listopadnim šumama omogućile su razvoj drvne industrije i to drvoprerađivačke koja je jedna od vodećih privrednih grana.

Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta po Programu gazdovanja šumama Uprave za šume, koji je rađen 2013. i 2014. godinu iznosi 8.984 ha državnih šuma i 756 ha privatnih šuma, ukupno 9.740 ha.

U visokim ekonomskim šumama osnovna funkcija je proizvodnja drveta i sporednih šumskih proizvoda, a šumama posebne namjene zaštitno rekreativne funkcije.

Ukupna drvena zapremina iznosi 2.770.851 m³, od toga četinara 2.596.989 m³ ili 93,73 %, a lišćara 173.862 m³ ili 6,27 %.

Šume su uređene u okviru tri gazdinske jedinice i to: „Tepačke šume“, „Gornji Šaranci“ i „Donji Šaranci“ (više detalja u Dodatku D2). Prvo uređivanje je bilo 1961. godine.

Ukoliko se posmatra sječa šuma u opštini Žabljak u posljednjih pet godina, u strukturi drvne mase dominiraju četinari (Tabela 10). Posječeno drvo se uglavnom koristi kao tehničko, a u manjoj mjeri kao ogrijevno drvo. Većinski dio šuma nalazi se u državnom vlasništvu.

Tabela 10: Sječa drveta u opštini Žabljak (2012- 2016.)

Godina	Ukupna bruto drvena masa	Kategorije		Državne šume	Privatne šume	Kvalitetna struktura	
		Lišćari	Četinari			Tehničko drvo	Ogrijevno drvo
2012	15.203	402	14.801	13.770	1.433	9.581	2.703
2013	16.226	368	15.858	14.718	1.508	9.070	3.281
2014	16.332	361	15.971	14.860	1.472	9.961	3.426
2015	29.655	287	29.368	28.214	1.441	20.879	3.862
2016	33.102	1.351	31.751	30.374	2.728	21.488	3.667

Izvor: Uprava za šume, PJ Žabljak

Šume u nacionalnim parkovima su šume posebne namjene, koje predstavljaju naročite prirodne vrijednosti i prvenstveno su namijenjene za naučna istraživanja i nastavu⁹, oporavak, odmor i rekreaciju.

U cilju operativnijeg upravljanja šumama u Nacionalnom parku „Durmitor“, zbog prostorne rasprostranjenosti šumskih ekosistema, područje Parka se dijeli na prostorne cjeline koje pokrivaju šume u parku van I zone zaštite - rezervati. Prema tome, šume parka su podijeljene u četiri prostorne cjeline van rezervata i to:

- Žabljak I (1300ha),
- Durmitor-Sušica (572ha),

⁹U flori Durmitora je zabilježeno 18 balkanskih endemskih vrsta, od čega *Acer heldreichii* i *Pinus heldreichii* pripadaju šumskim vrstama drveća. Kao reliktno vrste od šumskih vrsta su zabilježene *Pinus muhgi*, *Salix grandifolia*, *Acer visiani*, *Pinus heldreichii*, *Acer heldreichii* i *Taxus baccata*.

- Gornja Tara (3717ha) i
- Donja Tara (3658ha)¹⁰.

Pored toga, jedan od vidova iskorišćavanja šumskih resursa je sakupljanje šumskih plodova i ljekobilja. U prvom redu misli se na sakupljanje jestivih gljiva, među kojima su: smrčak, vrganj, lisičarka i druge, berba borovnica, jagoda i malina, kao i sakupljanje ljekobilja (kantaron, iva trava, hajdučka trava i slično). Ovaj vid djelatnosti predstavlja značajan izvor prihoda lokalnog stanovništva.

8.3. Mineralne sirovine

Mineralne sirovine koje se mogu naći u prirodi na području opštine su: šljunak, pijesak i kamen. Imajući u vidu da je područje opštine glacijalnog porijekla i da ovih sirovina ima u izobilju, predstavljaju značajan prirodni resurs. Eksploatacija se vrši u majdanu Ražano Polje. Postojeće sirovine su se pokazale kao dosta dobar građevinski materijal.

8.4. Zemljište

Zemljište je jedan od glavnih faktora u poljoprivrednoj proizvodnji na ovom području. Velike poljoprivredne površine daju mogućnosti za razvoj poljoprivrede, stočarstva i ratarstva. Poljoprivredno zemljište uglavnom čine pašnjaci i livade, a sa manjim površinama zastupljene su oranice i bašte. Detaljan prikaz navedenih kategorija predstavljen je u narednoj tabeli.

Tabela 11: Zemljište po kategorijama (2010. godina)

UKUPNO ZEMLJIŠTE	44500 ha	%
Poljoprivredno zemljište	21483ha	48,27
Obradivo zemljište	6516ha	14,64
Oranice	195ha	0,43
Livade	6321ha	14,20
Pašnjaci	14967ha	33,63
Bare i trstici	5 ha	0,011
Šume i šumsko zemljište	17500 ha	39,32
Površine pod kršem i neplodno zemljište	4524ha	10,16

Izvor: Monstat

Ušešće poljoprivrednih površina u ukupnim je oko 50%. Iz Tabele 11 se primjećuje da je veliko i učešće šumskog zemljišta od 39%. U ukupnim poljoprivrednim površinama učešće pašnjaka je najdominantnije u iznosu od 70%, što upućuje na travnjački sistem gazdovanja.

U Žabljaku je zastupljeno 14 tipova zemljišta, 4 formacije vegetacione osnove i 5 tipova travnjaka (Tabela broj 3 u Dodatku). Najzastupljenije biljne zajednice u travnjacima su dvije vrste: na livadama- vlasulje (agrostidetum vulgare) i na pašnjacima- tvrdače (nardetum strictae). U okviru biljne vrste trava leptirnjače-zeljanice, zastupljeno je 70 vrsta.

¹⁰U definisanim prostornim cjelinama, detaljnije se razrađuju mjere i zadaci u cilju održavanja i unapređenja zatečenog stanja šuma. Prostorne cjeline obuhvataju šume u državnoj i privatnoj svojini.

9. Privreda opštine Žabljak

Privreda opštine Žabljak temelji se uglavnom na turizmu, poljoprivredi, drvnoj industriji i uslužnim djelatnostima. Obzirom na prirodu Žabljaka i geografski položaj koji zauzima, kao vodeća grana izdvaja se turizam. Prema podacima Centralnog registra Privrednih subjekata iz 2016. godine, u Žabljaku postoje 123 pravna subjekta koji su organizovani kao u tabeli koja slijedi.

Tabela 12: Struktura registrovanih pravnih subjekata

Oblik organizacije	Ukupno
DOO	50
Preduzetnici	50
Zadruga	5
Dio stranog društva	2
Ustanove	7
N.V.O.	8
Ostali oblici organizovanja	1
Ukupno	123

Izvor: Centralni registar Privrednih subjekata

Koristeći podatke Poreske uprave, u Tabeli 13, dat je prikaz preduzeća prema vrsti djelatnosti, sa podacima o broj zaposlenih i godišnjim prihodima.

Tabela 13: Preduzeća prema vrsti djelatnosti, broj zaposlenih i prihod (podaci na 12.04.2017. godine)

Vrsta djelatnosti	Broj preduzeća	Broj zaposlenih	Prihod (u €)
Ugostiteljska djelatnost	20	43	808.542,00
Restorani, hoteli i slično	9	81	1.929.193,00
Odmarališta	6	6	95.661,00
Trgovina	21	30	647.885,00
Rezanje i obrada drveta, proizvodnja opreme za distribuciju električne energije i slično	15	23	1.030.319,00
Proizvodnja hljeba, peciva i slično	3	13	252.250,00
Ribarstvo	1	1	1.835,00
Gradevinarstvo	4	12	683.688,00
Inženjerska djelatnost, turističke agencije, konsultantske aktivnosti i slično	11	36	1.200.486,00

Izvor: Poreska uprava, PJ Žabljak

Trendovi kretanja MMSP, preduzetnika i broja zaposlenih prikazani su u Tabeli 4u Dodatku.

Planirane privredne zone

Prostornim planom opštine Žabljak predviđene su četiriprivredne zone i to:

- **Industrijska zona na Njegovuđi** koja pretpostavlja lokacije za drvoprerađu (privatne pilane i drugi objekti i pogoni za prerađu drveta, kako prerađu u poluproizvode tako i finalnu prerađu). Na navedenoj lokaciji moguće je postaviti i pogone za proizvodnju drvenih briketa od nus proizvoda drvne industrije. Ova zona je bogata mineralnim sirovinama, posebno pijeskom i šljunkom, ali je njihova eksploatacija minimalna. Isto tako nema nikakve dorade ili prerade ovih sirovina. Lokacija je opremljena putnom infrastrukturom, električnom energijom, vodosnabdijevanjem i slično. Nalazi se van naseljenog mjesta.

Na dijelu lokacije tokom 2016. godine otpočeo je sa radom pogon za preradu drveta firme „Pelengić trade“, a na istoj od ranije funkcioniše i niz manjih privatnih pilana.

- **Zona za izgradnju kapaciteta za preradu poljoprivrednih proizvoda** predviđena je na lokaciji „Tmajevci“ neposredno pored postojeće farme i na njoj se mogu graditi i postavljati kapaciteti za preradu poljoprivrednih proizvoda kao što su: klanica, mljekara, sirarnica, sušara za meso, sušara za ljekobilje, otkupne stanice i slično. Povezana je putnom, elektro i vodovodnom infrastrukturom i ne nalazi se u naseljenom mjestu.
- **Servisna zona** predviđena je na lokaciji „Klještina“, na kojoj su predviđeni sadržaji poput: auto-servisa, zanatskih radnji, uslužnih djelatnosti i sl. Opremljena je putnom, elektro i vodovodnom infrastrukturom.
- **Lokacija za eksploataciju mineralnih sirovina**- šljunka, pijeska i kamena, predviđena je u Ražanom Polju, sa planiranim kapacitetima za doradu i preradu navedenih sirovina (betonjerke, drobilice za kamen, asfaltna baza i sl). Lokacija se nalazi izvan naseljenog mjesta, a opremljena je putnom i elektro infrastrukturom.

9.1. Turizam

Zahvaljujući izuzetnim prirodnim ljepotama Žabljak ima ogroman potencijal za razvoj turizma. On je ujedno zimski i ljetnji turistički centar Crne Gore. Gradio se i izgrađivao i postao centar zimskih sportova a ljeti je naročito atraktivan za pješčenje u netaknutoj prirodi, planinarenje, rafting, kanjoning i biciklizam.

Turistička organizacija opštine Žabljak osnovana je radi unapređenja, promocije i plasiranja turističkog proizvoda.

9.1.1. Hotelski smještaj

U Žabljaku se nalazi 12 hotela koji raspolažu sa 275 soba, 96 apartmana i 886 ležajeva.

Turistička preduzeća koja su okosnica i nosioci razvojnih potencijala na Žabljaku predstavljena su u Tabeli 14.

Tabela 14: Hotelski kapaciteti na Žabljaku

Firma	HOTEL	Kategorija	Broj soba	Broj apartmana	Broj ležajeva
HTP "Primorje"	Planinka	**	140	12	320
DOO "Bjelobor"	Zlatni bor	***	20	5	70
DOO "Bojović Company"	Lovac	***	6	5	45
DOO "Apo export"	Javor	***	6	1	20
DOO "Enigma turist"	Enigma	***	15	5	47
DOO "MB turist"	MB	***	12	0	48
DOO "PIO" Ulcinj	Gorske oči	***	10	22	65
DOO "Najs"	Ski	****	16	1	47
DOO "HM Durmitor"	Žabljak	****	13	11	52
DOO "Arco – Iris"	Polar Star	****	16	8	50
DOO "Adria CO"	SOA	****	8	10	40
DOO "AM Pavlović"	Pavlović	***	3	16	42
DOO "Ski centar Javorovača"	Javorovača	***	10	0	40

Izvor: TO Žabljak

9.1.2. Privatni smještaj

Za obavljanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu registrovano je 116 subjekata sa ukupno 987 ležajeva.

Tabela 15: Kapaciteti privatnog smještaja

Privatni smještaj	Broj smještajnih jedinica	Broj ležajeva
Sobe	55	599
Apartmenti	61	388

Izvor: TO Žabljak

Tabela 16: Kategorizacija smještajnih jedinica u domaćinstvima

Kategorija	Broj smještajnih jedinica
Druga	4
Treća	57
Četvrta	48
Peta	7

Izvor: TO Žabljak

9.1.3. Turističko-ugostiteljske usluge

Broj kampova na teritoriji žabljачke opštine je četiri, sa ukupnim brojem smještajnih kapaciteta od blizu 150 kamp jedinica i oko 130 šatora:

- Auto kamp “Mlinski potok”,
- Auto kamp “Kod Boće”,
- Auto kamp “Ivan Do”,
- Auto kamp “Razvršje”,

Na Žabljaku je registrovano 15 kategorisanih restorana, 10 kafe-barova i dva noćna kluba.

Posluje pet agencija koje nude širok spektar turističkih usluga. Registrovano je sedam kompanija koje pružaju usluge rafting- splavarenja rijekom Tarom.

Jedna firma pruža usluge sportsko rekreativnih i avanturističkih aktivnosti (zip line preko rijeke Tare i kanjoning u kanjonu rijeke Komarnice- Nevidio).

Na teritoriji opštine postoji i jedan avanturistički park (Crno jezero).

Na Žabljaku postoje dva ski centra i to:

- Ski centar Javorovača koji je idealan za početnike, porodice i sve one koji žele da iskuse sve čari zime na Žabljaku. Veliki broj staza na relativno malom prostoru zadovoljiće i najprobrljivije ljubitelje zimskih sportova. Pored skijališta posjeduje i ski servis- rentu, školu skijanja i smještaj u pansionu Javorovača koji se nalazi u podnožju staze.
- Ski centar Durmitor (Savin kuk) raspolaže sa dvije dvosjed žičare, tri ski lifta, od kojih je jedan opremljen reflektorima za noćno skijanje, kao i jednim dječijim ski liftom. Ta infrastruktura opslužuje ukupno 4.6km ski staza, a kapacitet je 3000 skijaša. Skijalište posjeduje tri plave staze, jednu crvenu stazu, jednu crnu stazu i dječiju, baby stazu. Na skijalištu je moguće koristiti usluge ski servisa, ski škole i drugih pratećih ugostiteljskih sadržaja.

9.1.4. Kretanje broja gostiju na Žabljaku (2012-2016.)

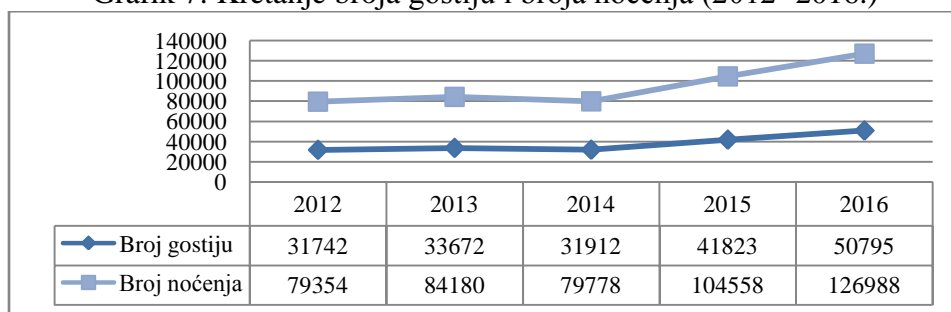
Žabljak je tokom 2016. godine posjetilo 50.795 gostiju, koji su ostvarili ukupno 126.988 noćenja. U odnosu na prethodni period, prisutan je konstantan trend rasta broja gostiju i ostvarenih noćenja.

Tabela 17: Broj gostiju i noćenja (2012- 2016.)

Godina	Broj gostiju	Broj noćenja
2012	31.742	79.354
2013	33.672	84.180
2014	31.912	79.778
2015	41.823	104.558
2016	50.795	126.988

Izvor: TO Žabljak

Grafik 7: Kretanje broja gostiju i broja noćenja (2012- 2016.)

Izvor: TO Žabljak

Evidentan je porast kako broja gostiju tako i broja noćenja turista na Žabljaku za period 2012.do 2016.godine.

Tabela 18: Procentualno učešće tri najposjećenija mjeseca u odnosu na ukupan broj popunjenosti kapaciteta (2012- 2016.)

Godina	2012	2013	2014	2015	2016
% učešće najposjećenija tri mjeseca	67.28%	66.21%	67.39%	68.98%	78.92%

Izvor: TO Žabljak

U Tabeli 18 je prikazano procentualno učešće tri najposjećenija mjeseca u ukupnom broju popunjenosti kapaciteta na Žabljaku za period 2012- 2016.godine. Svake godine Žabljak je najposjećeniji bio u julu, avgustu i septembru što jasno ukazuje na to da se turistička ponuda bazirala na ljetnjem turizmu. Dalji koraci bi išli ka obogaćenju i boljoj prezentaciji ponude za zimsku turističku sezonu, kako bi povećali posjećenost i popunjenost kapaciteta i u zimskim mjesecima.

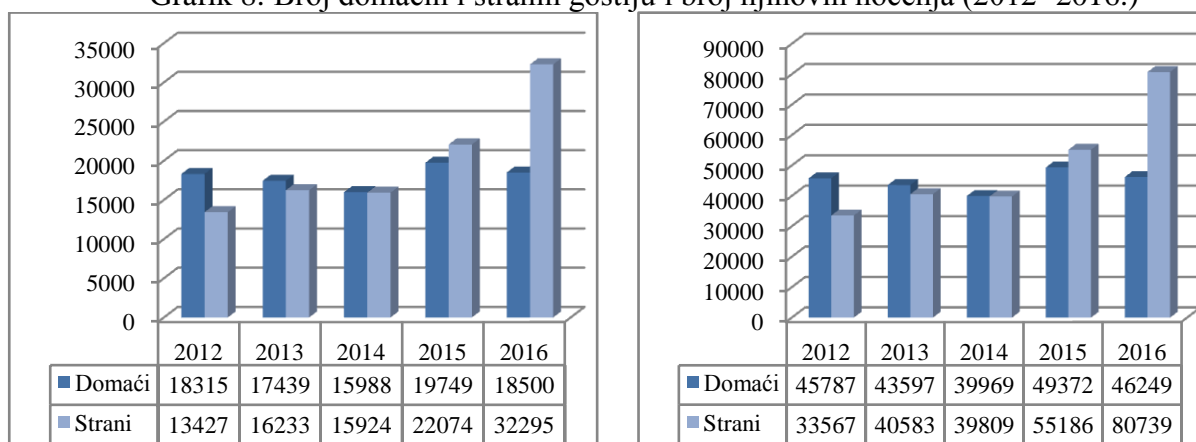
U strukturi gostiju dominiraju strani u odnosu na domaće goste. Njihov odnos u 2016. godini iznosio je 32.295 prema 18.500, dok je ranijih godina postojala manja razlika, što prikazuju naredni grafici.

Tabela 19: Procentualno učešće broja domaćih i stranih gostiju u ukupnom broju po godinama (2012-2016.)

Godina	Procentualno učešće broja gostiju		Broj gostiju		Broj noćenja	
	Domaći	Strani	Domaći	Strani	Domaći	Strani
2012	57.70%	42.30%	18.315	13.427	45.787	33.567
2013	51.79%	48.21%	17.439	16.233	43.597	40.583
2014	50.10%	49.90%	15.988	15.924	39.969	39.809
2015	47.22%	52.78%	19.749	22.074	49.372	55.186
2016	36.42%	63.58%	18.500	32.295	46.249	80.739

Izvor: TO Žabljak

Grafik 8: Broj domaćih i stranih gostiju i broj njihovih noćenja (2012- 2016.)

Izvor: TO Žabljak

U Tabeli 19 i na Grafiku 8, vidi se promjena strukture gostiju na Žabljaku tokom perioda od 2012. do 2016. godine i to u korist stranih gostiju. Oni su 2015. i 2016. godine posjetili grad u većem broju u odnosu na domaće turiste. Evidentan je porast broja stranih turista, kao rezultat dobre promocije na inostranom tržištu, prezentacije turističkih potencijala Nacionalnog parka Durmitor i Žabljaka.

U narednom periodu treba nastaviti promocije istim tempom, ali na šira tržišta i bazirati se na nove ciljne grupe. Takođe treba poboljšati saradnju između lokalne samouprave i nosioca turizma (LTO, turistička udruženja i turističko ugostiteljski poslenici) u cilju što kvalitetnije i raznovrsnije ponude, kako bi gosti prepoznali Žabljak kao atraktivnu turističku destinaciju.

9.1.5. Kulturno nasleđe opštine Žabljak u funkciji razvoja turizma

Bogato i slojevito kulturno- istorijsko nasleđe Durmitora može se pratiti od najstarijih praistorijskih epoha do danas, gdje su se kontinuirano smjenjivali uticaji raznih kultura.

Sačuvani ostaci praistorijskog doba karakterišu više tumula (grobnih humki), koje svjedoče o boravku Ilira na ovom prostoru. Iz vremena rimske dominacije ostali su jasni dokazi na širem prostoru Parka- cipusi, kameni mostovi, karavanski putevi. Srednjevjekovnom periodu pripadaju nekropole sa stilizovanim stećcima, ruševine turskih mostova i karaula duž stare crnogorsko-turske granice, razvaline drevnog utvrđenja Pirlitor iznad Levera i tri manastira u dolini Tare, u Dobrilovini, Dovolji i u Đurđevića Tari, nastali od XV do XVII vijeka.

Kao nesumnjivo značajne dijelove kulturnog nasleđa ističemo:

- Dva stara groblja u narodu poznata kao Grčka gorblja između sela Novakovići i Bare Žugića (pod zaštitom UNESCO-a od 2016. godine),
- Srednjevjekovno utvrđenje Pirlitor na obodu kanjona rijeke Tare,
- Tepca- prvo i jedino selo koje je u XV vijeku postojalo na području sadašnje opštine,
- Manastir Dobrilovina na obali rijeke Tare (iz XVII vijeka),
- Crkva u Žabljaku iz 1862. godine, podignuta u čast bitke na Šarancima.

Kulturne resurse Opštine moguće je staviti u funkciju razvoja turizma na dva načina:

- Prvi je organizovanje posjeta spomenicima i lokalitetima radi shvatanja etnološko-antropološke komponente života stanovništva,
- Drugi način je da kulturno nasleđe opštine Žabljak bude obuhvaćeno sveobuhvatnijim programima kulturnog turizma zajedno sa sličnim sadržajima u drugim opštinama.

9.1.6. Kapaciteti i mogućnosti za razvoj sportskog i avanturističkog turizma

Kada je u pitanju kompletna turistička ponuda, sportski turizam je na prilično niskom nivou. Žabljak ima odlične prirodne potencijale za jedan sasvim novi i tražen segment razvoja. Ovo područje je posebno interesantno za razvoj avanturističkog turizma, kako ljeti, tako i zimi.

U ovom opisu vrlo je važan razvoj speleologije i za sada su na Durmitoru dijelom istražena 3 najvažnija speleološka objekta (jame):

- na Vjetrenim brdima (-880m),
- Jama u Malom Lomnom dolu (-605m) i
- Jamski sistem u Obručinama (-465m).

Nijedna nije stavljena u turističku ponudu.

Prirodne stijene i konfiguracija terena su jako zanimljivi za razvoj alpinizma i slobodnog penjanja, kako ljeti, tako i zimi.

Sama konfiguracija terena nudi idealne šanse za razvoj outdoor aktivnosti, kao što su planinski biciklizam raznih kategorija, orijentiring, planinarske trke, cross country, turno skijanje.

Duboki kanjoni su dobra šansa za razvoj i unapređenje već postojećeg canyoninga.

Infrastruktorno, Žabljak je prilično opremljen da ozbiljno uvrsti u ponudu sportski turizam.

Ono što nudi je sportska dvorana površine 3155m² je opremljenost sa:

- terenom za rukomet, košarku, odbojku i mali fudbal sa 548 mjesta za sjedenje,
- ambulantom i sanitarnim prostorijama,
- kuglanom,
- caffe barom i
- teretanom.

Osim sportske dvorane, Žabljak nudi i otvorene sportske terene kod osnovne škole pogodne za treninge i pripreme sportista, kao i fudbalski stadion čija se rekonstrukcija uskoro završava.

S obzirom na to da je Žabljak odličan izbor kako za avanturističke, tako i za ekipne sportove (idealna klima za visinske pripreme sportista) u budućnosti se treba fokusirati i na proširenje asortimana turističke ponude i za ovu ciljnu grupu. Ponudu smještaja i hrane treba prilagoditi potrebama vrhunskih sportista, možda i obogatiti ponudu novim sadržajima namijenjenim upravo njima. Sve ovo treba marketinški pratiti kako bi turistički prizvod bio plasiran i promovisan na pravi način.

9.2. Poljoprivredna proizvodnja i potencijal za razvoj organske poljoprivredne proizvodnje

Poljoprivreda, zajedno sa turizmom, strateško je opredjeljenje i predstavlja osnovu budućeg privrednog razvoja opštine Žabljak. Proglašenje Crne Gore za prvu ekološku državu u svijetu još više daje za pravo takvoj razvojnoj orijentaciji. Raspoloživi poljoprivredni proizvodni potencijali, bez obzira na određena ograničenja, sa kojima raspolaže durmitorsko područje nezaobilazni su pri kreiranju razvoja ukupnog crnogorskog agrara.

Strana, a i neka domaća iskustva nam govore da je moguće uspješno, na savremenim tehnokonomskim osnovama, organizovati poljoprivrednu proizvodnju brdsko-planinskog područja. U pitanju je adekvatan izbor mjera, metoda i postupaka kojima će se obezbijediti postizanje što povoljnije proizvodne strukture i njene finalizacije, tj. one proizvodnje koja će što više valorizovati prirodne i druge proizvodne komparativne prednosti područja. Tip proizvodnje je planinska poljoprivreda- integralna proizvodnja sa 90% alternativne i 10% konvencionalne proizvodnje. Ekstenzivno stočarstvo je zastupljeno sa 90% i intenzivno ratarstvo sa 70%, što potvrđuje ekološku poljoprivredu i organsku proizvodnju zdravstveno bezbjedne hrane.

Ekonomski parametri u oblasti poljoprivrede, prema Svjetskoj poljoprivrednoj organizaciji Agrarnog komiteta EU dati su u D3 u Dodatku.

9.2.1. Domaćinstva i gazdinstva

Socio- ekonomska struktura porodičnih gazdinstava značajan je pokazatelj ukupne privredne diversifikacije i stanja u agrarnom sektoru Žabljaka. Prema popisu iz 2010. godine broj porodičnih gazdinstava u opštini Žabljak iznosi 623. Mješovita gazdinstva su postala dominantna ekonomska kategorija sa učešćem od 43% u ukupnom broju gazdinstava. Navedeni podaci ukazuju na proces polarizacije gazdinstava u pogledu njihove ekonomske strukture.

Tabela 20: Stanovništvo i poljoprivredno stanovništvo (ukupno i aktivno)

	Svega		Aktivno		
	Broj	% od ukupno	Svega	Muški	Ženski
Stanovništvo	3569	100	1498	-	-
Poljoprivredno stanovništvo	1846	51,72	900	606	294

Izvor podataka: Popis poljoprivrede 2010., Monstat

Tabela 21: Domaćinstva prema izvorima prihoda i porodična poljoprivredna gazdinstva prema broju individualnih poljoprivrednika

	Domaćinstva prema izvorima prihoda		Porodična poljoprivredna gazdinstva prema broju individualnih poljoprivrednika		
	Broj	%	Broj	%	%
Ukupno	1273	100%	ukupno	623	100%
Poljoprivredna	623	48%	1-2 individualna poljoprivrednika	383	61%
Mješovita	550	43%	3-4 individualna poljoprivrednika	207	33%
Nepoljoprivredna	75	5,8%	5-6 individualnih poljoprivrednika	32	5%
Bez prihoda	19	1,4%	7 i više poljoprivrednika	1	0,16%

Izvor podataka: Popis poljoprivrede 2010., Monstat

Iz Tabele 20 započinje se da poljoprivredno stanovništvo učestvuje u ukupnom sa više od polovine 51%, dok posmatrajući Tabelu 21 uočavamo da poljoprivredna gazdinstva najviše učestvuju u strukturi domaćinstava- 48%. Najviše gazdinstava je u kategoriji od jednog do dva poljoprivrednika. Najviše nosilaca gazdinstava ima preko 65 godina, dok za radno aktivne prosjek godina je od 45-54 godina¹¹.

Sela u opštini Žabljak su raštrkana, sa manje od po 100 stanovnika. Prosječna nadmorska visina sela je 1400 m. Najzastupljenija koncentracija poljoprivrede je u Komarskopošćenskom kraju koji obuhvata sela Virak, Javorje, Pašina Voda, Kovčica, Motički Gaj i Pošćenski kraj, a zatim u Novakovićima, Junča Dolu, Pitominama, Njegovuđi, Maloj Crnoj Gori, Vrelima i Gomilama.

Seoskih naselja ima 27 u 12 mjesnih zajednica. Od ukupnog broja stanovnika na selu živi 1846 ili 52%, a od toga je 900 poljoprivredno stanovništvo.

Od ukupnog broja domaćinstava, poljoprivrednih je 623 ili 48%, od čega je 463 stočarskih i 160 ratarskih. Od stočarskih gazdinstava govedarskih je 368, a 95 ovčarskih. Od ukupnog broja ratarskih gazdinstava, povrtarskih je 120, a 40 žitarskih gazdinstava.

9.2.2. Biljna proizvodnja

Ukupno korišćeno poljoprivredno zemljište za 623 gazdinstava je 9610 ha (po gazdinstvu 15 ha), dok ukupno obradivo zemljište za ovaj broj gazdinstava iznosi 7480 ha (po gazdinstvu 12 ha).

Najveće učešće poljoprivrednih površina u kategoriji gazdinstava je sa zemljišnim posjedom preko 20 ha. Najveće učešće u okviru oraničnih površina ima povrće a najzastupljeniji je krompir, dok u okviru žitarica dominira ječam.

Struktura zemljišta po kategorijama i načinu korišćenja prikazana je u Tabelama 22 i 23.

Tabela 22: Poljoprivredno zemljište prema kategorijama korišćenja

Kategorija gazdinstva prema zemljišnoj površini	Zemljište		Obradiva površina			Višegodišnje površine	
	Ukupno raspoloživo	Poljoprivredno korišćeno	Svega	Oranice i bašte		Livade	Pašnjaci
				Korišćena okućnica	Korišćene oranice		
Broj gazdinstava	623	615	855	221	38	596	516
Ukupno ha	9610	7480	2365	6,6	57	2302	5113
0-5	1609	647	586	2,8	6,8	577	60,8
5-10	1274	797	586	1	7,1	577	206,7
10-15	679	459	327	0,8	18,1	308	132,3
15-20	488	376	224	0,6	1	223	151,7
>20	5559	5203	641	1,1	23,9	616	4562

Izvor podataka: Popis poljoprivrede 2010., Monstat

¹¹Tabela 6 u Dodatku.

Tabela 23: Oranična površina po načinu korišćenja

	Ukupno Povrće	Krompir	Kupus	Lukovi	Mrkva Cvekla	Ukupno Žita	Ječam	Ovas	Raž	Heljda
Broj gazdinstava	573	20	165	165	165	29	21	4	3	1
Ukup ha	85,21	29	1,2	0,46	0,55	27	17	3	2	5
0-5	13,03	1,6	0,62	0,25	0,16	5,2	3,7	1	0,5	-
5-10	0,9	0,8	510	627	473	6,2	4,7	1,5	-	-
10-15	18,6	17,1	605	575	320	11	4,5	-	1,5	5
15-20	3,9	-	520	570	2860	1	0	-	-	-
>20	15,5	10,2	4740	350	240	3,7	3,1	0,5	0,1	-

Izvor podataka: Popis poljoprivrede 2010., Monstat

9.2.2.1. Proizvodnja ljekovitog bilja na Durmitoru

Durmitor je planina bogata ljekovitim biljnim vrstama. Neke od postojećih vrsta se mogu uspješno gajiti. Međutim, većina ovih vrsta se ne može uspješno gajiti u ravničarskim područjima jer nemaju ljekovita svojstva kao kad se sakupljaju u prirodnim staništima. Specifičnost geološke građe, mikroklimatske karakteristike uzrokovane geografskim položajima ekspozicijama, usloveli su pojavu različitih tipova zemljišta. Svi ovi faktori su značajno uticali na raznovrsnost i bogatstvo flore Durmitora kao i ljekovitih, jestivih vitaminskih i aromatičnih biljaka. Na području Žabljaka postoji oko 140 jestivih gljiva, od čega njih 22 podesne za masovno plantažno gajenje.

Organizovano sakupljanje ljekovitog bilja, plantažna proizvodnja određenih biljnih vrsta i primarna prerada biljnog materijala predstavljaju potencijalni faktor za poboljšanje ekonomskog položaja žabljačkih farmera. Procijenjene vrste koje bi se mogle nakupiti u značajnim količinama za tržište bile bi: lincura, breza, glog, odoljen, šipurak, kleka, zuckva, kopriva, sremuš, medvedegrožde, kantarion, hajdučica, kamilica, majčina dušica, iva, bijeli slez, maslačak, žalfija, bokvica i pelin.

Najpodesnije ljekovite biljke za plantažni uzgoj su: lincura, odoljen, brđanka, bijeli slez, kopriva, kantarion, anđelika i šipurak.

9.2.3. Stočna proizvodnja

U opštini Žabljak stočarstvo je glavna grana poljoprivrede i kao takva karakteriše se uzgojem preživara- goveda i ovaca. Takođe, postoje značajni resursi za uzgoj konja i koza.

Tabela 24: Poljoprivredna gazdinstva prema broju, kategorijama stoke i broju uslovnih grla

	Uslovna grla	GOVEDA				OVCE				Kože	Konji	Svinje	Živina
		Ukupno	krave	Prilod ne	Telad junad	Bikovi	Ukupno	Prilod ne ovce	Jagnjad šiljež				
Ukupno	2185	1990	1025	840	125	6027	3170	2785	72	133	62	160	2566
0-5	602	643	374	255	14	790	420	365	5	87	8	47	997
5-10	546	491	235	218	38	1633	858	709	66	12	14	33	495
10-15	224	195	102	84	9	623	315	308	-	5	6	24	302
15-20	113	113	56	46	11	178	89	88	1	2	5	7	97
>20	711	548	258	238	52	2803	1488	1315	-	27	29	49	675

Izvor podataka: Popis poljoprivrede 2010., Monstat

U prethodnoj tabeli, zapaža se da je najveće učešće uslovnih grla u kategorijama gazdinstva sa posjedom od preko 20ha. Kod govedi najveća koncentracija grla je kod gazdinstava sa posjedom od 0-5 ha, a ovaca kod gazdinstava sa posjedom od 20 i više hektara.

Tabela 25: Poljoprivredna gazdinstva sa govedima i ovcama prema veličini razreda

	GOVEDA					OVCE					
	ukupno	1-2	3-9	10-20	>20	ukupno	1-20	20-50	50-100	100-200	>200
ukupno	623	336	248	36	-	623	555	29	17	15	7
0-5	369	265	35	-	-	369	344	5	-	-	-
5-10	121	4	25	4	-	121	95	-	-	-	-
10-15	42	12	26	4	-	42	32	5	-	-	-
15-20	23	-	16	-	-	23	19	-	-	-	-
>20	68	-	42	16	-	68	40	4	-	6	4

Izvor podataka: Popis poljoprivrede 2010., Monstat

Broj uslovnih grla za 463 gazdinstava je 2185 ili po gazdinstvu 4,72. Broj uslovnih grla goveda za 368 gazdinstva je 1570, ili po gazdinstvu goveda 4,27. Broj uslovnih grla ovaca za 95 gazdinstava je 602, ili po gazdinstvu ovaca 6,34. Podaci o broju fizičkih grla goveda i ovaca nalaze se u D4 u Dodatku.

9.2.3.1. Pravci razvoja stočarstva

Na teritoriji opštine Žabljak, kroz planinsko stočarstvo, postoji potencijal za proizvodnju mesa goveda i ovaca uz prateću proizvodnju mlijeka. Dosadašnje iskustvo pokazuje da su se finalizacija prehrambenih proizvoda i plasmanna tržište obavljali pretežno van planinskog područja. Izgradnjom saobraćajnica i ostalih objekata infrastrukture stvoreni su tehnički uslovi da se neki objekti za obradu i preradu i skladištenje poljoprivrednih (posebno stočnih) proizvoda lociraju i u planinskom području. U koncipiranju mjera ekonomske politike za specifične uslove planinskog područja Durmitora i njegovog stočarstva, posebno treba polaziti od saznanja da sa udaljavanjem od tržišta i porastom nadmorske visine, cijene poljoprivrednih proizvoda opadaju i to najčešće brže nego što opadaju troškovi rada, da rastu cijene nabavnog materijala zbog transportnih troškova, kao i da opada plodnost zemljišta i saglasno tome manji su prinosi po jedinici kapaciteta. Najzad smanjene su mogućnosti primjene tehničkih dostignuća i racionalizacije. Sve to ima za posledicu i smanjenje prinosa i povećanje troškova po jedinici ulaganja. U našim uslovima tradicionalnog stočarstva, proizvodnja većine sireva i prerađevina od mesa (ovčije i govede) bazirana je na autohtonim tehnologijama u organskoj proizvodnji i sa zaštićenom geografskom oznakom porijekla, imaju posebnu cijenu na domaćem i stranom tržištu. Naime cijena po jedinici proizvoda u odnosu na konvencionalnu proizvodnju može da bude i do 30-60% veća, što predstavlja značajnu razvojnu šansu Žabljaka.

U organizovanoj proizvodnji ekološke tj. organske hrane sa prepoznatljivom markom i eko oznakom, durmitorsko područje može biti atraktivno i za eko turizam i izvoz eko proizvoda iz domaćinstva.

9.2.4. Proizvodnja organske hrane u opštini Žabljak

Geografski i klimatski uslovi opštine Žabljak, agroekološki činioci, biološki temelji, tradicija u proizvodnji i ljudski resursi pogoduju razvoju organske proizvodnje. Karakteristike područja na kome se odvijaju proizvodne aktivnosti planinskog gazdinstva zadovoljavaju najstrožije kriterijume

za proizvodnju čiste ekološke hrane, odnosno organske poljoprivrede veoma visokog kvaliteta. Poljoprivreda je najčešće u funkciji razvoja drugih grana privrede, a na području opštine Žabljak je vezana za turizam. Poljoprivredni proizvodi namijenjeni su većim potrošačkim i turističkim centrima, ugostiteljskim objektima, hotelima i restoranima. Poljoprivredna proizvodnja je organizovana u mikroregijama ruralnih područja na privatnim domaćinstvima. Zbog toga je veoma važno osavremeniti i tehnološki unaprijediti poljoprivrednu proizvodnju na ovom području, jer će to dovesti do poboljšanja ekonomskog položaja ruralnih domaćinstava, povećanje dohodka poljoprivrednika, čime bi se ujedno uticalo i na ukupni razvoj područja.

Imajući u vidu mogućnosti za poljoprivrednu proizvodnju, u praksi se pokazala kao ekonomski opravdana organska proizvodnja, kako u ratarstvu tako i u stočarstvu. Većina proizvođača u opštini Žabljak, svoju proizvodnju zasniva na tradicionalnim autohtonim načinima prerade mliječnih i mesnih proizvoda, što je obilježava kao organsku i ekološku proizvodnju. Imajući u vidu mogućnosti za poljoprivrednu proizvodnju, u praksi se pokazala kao ekonomski opravdana organska proizvodnja, kako u stočarstvu tako i u ratarstvu. No međutim vrlo mali broj poljoprivrednika posjeduje sertifikat za organsku proizvodnju, što je čini nedovoljno prepoznatljivom na sve konkurentijem i izdašnjem tržištu, pa je iz tih razloga u budućnosti potrebno raditi na zaštiti domaće proizvodnje kroz brendiranje proizvoda i zaštitu geografskog porijekla istih.

9.3 Drvoprerada

S obzirom na raspoložive šumske resurse, jedan od sektora budućeg razvoja žabljačke privrede je svakako drvoprerada. Međutim, potrebno je uskladiti eksploataciju šuma, te razvoj poluprerade i finalne prerade, na način da se drvo prerađuje na Žabljaku (npr. brodski pod, lamperija, zidne obloge, komadni namještaj i sl.) i smanji izvoz sirovina. Pored nekoliko manjih privatnih preduzetnika koji se bave finalnom proizvodnjom u svojim stolarskim radionicama, najveći drvoprerađivač na Žabljaku je firma "Pelengić trade" doo iz Bijelog Polja, koji se bavi preradom sve rezane građe sa kapacitetom dnevne proizvodnje 50-60 kubika. Ova firma zapošljava 35 radnika, dok 6 manjih preduzeća broji ukupno oko 15 zaposlenih.

10. Saobraćaj

Bolja saobraćajna infrastruktura preduslov je jačanja sveobuhvatnog privrednog, kulturnog i socijalnog razvoja ne samo opštine Žabljak, već svih naseljenih mjesta.

10.1. Drumski saobraćaj

Realizacijom puta Risan- Žabljak izvršena je integracija sjevernog, središnjeg i južnog regiona, a posebno je dat doprinos povezivanju primorskog i kontinentalnog turističkog područja. Put je od izuzetnog značaja za aktiviranje potencijala cijelog regiona.

Magistralni put Žabljak- Šavnik- Nikšić, kao najfrekventnija saobraćajnica u opštini, osposobljen je za nesmetan i efikasan saobraćaj čime je durnitorsko područje otvoreno prema susjednim regionima što je od izuzetne važnosti za razvoj turizma.

Opština Žabljak obuhvata mrežu od 161km lokalnih puteva, od čega je 91,5km asfaltirano. Od nekategorisanih puteva dužine 145 km, asfaltiranih je 14 km. Unutrašnja povezanost i stanje puteva su na dobrom nivou. Makadamski putevi se nasipaju i saniraju jednom godišnje, s tim što bi u budućnosti veću pažnju trebalo usmjeriti na asfaltiranje, iako to podrazumijeva izdvajanje značajnijih sredstava ali samim tim i dugoročnije i kvalitetnije rješenje.

10.2. Vazdušni saobraćaj

Projekat izgradnje modernog putničkog aerodroma koji će primati manje avione na teritoriji opštine Žabljak uvršten je u razvojne planove javnog preduzeća „Aerodromi Crne Gore“ i djelimično je urađena projektna dokumentacija. Kako još uvijek nije realizovan projekat izgradnje modernog putničkog aerodroma, to bitno škodi ukupnom razvoju područja, jer Žabljak nije prepoznat kao turistička avio-destinacija. Takođe, još uvijek nema odgovarajuće saobraćajne povezanosti budućeg aerodroma sa primarnom mrežom saobraćajnica u Žabljaku. Isto tako, planovi na izgradnji heliodroma se ne realizuju iako opština posjeduje niz pogodnih lokacija za razvoj ekskluzivnog turizma, što takođe donosi štetu ekonomskom prosperitetu Žabljaka.

11. Telekomunikaciona infrastruktura

Telekomunikacioni saobraćaj obavlja se preko telefonske centrale u Žabljaku i dva isturena pretplatnička stepena na Njegovući i u Virku. Centrala na Žabljaku je povezana optičkim kablom sa glavnom centralom u Pljevljima. Instalirani uređaji predstavljaju čvorišta telekomunikacione mreže, putem kojih se distribuira saobraćaj za servise fiksne telefonije, Extra TV-a i širokopojsnog pristupa brzog interneta. Postojeće stanje telekomunikacione mreže je na dobrom nivou, ali Crnogorski Telekom kroz predočene planove o aktivnostima na optičkom- FTTH (Fiber To The Home odnosno Optika od kuće) pokrivanju užeg centra grada, unapređenju postojeće bakarne pristupne mreže u seoskom području, teži unapređenju telekomunikacione infrastrukture. Broj priključaka fiksne telefonije i fiksnog interneta u opštini Žabljak, u periodu od 2012. do 2016. godine, dat je u tabelarnom prikazu koji slijedi.

Tabela 26: Broj priključaka fiksne telefonije i fiksnog interneta (2012- 2016.)

GODINA	FIKSNA TELEFONIJA	BB
2012	871	254
2013	868	277
2014	864	320
2015	814	317
2016	801	328

Izvor: Crnogorski Telekom A.D.

Što se tiče pružanja servisa po mobilnoj pristupnoj mreži, na teritoriji opštine Žabljak, postoji više baznih stanica Crnogorskog Telekoma, Telenora i Mtel-a.

12. Elektroenergetska infrastruktura

Snabdijevanje električnom energijom opštine Žabljak se odvija preko dalekovoda 110kV, koji za sada radi pod naponom 35kV sa izvorne napojne trafostanice 110/35kV Pljevlja 1 (Židovići), dok je sa 35kV dalekovodom preko Šavnikaje povezan na dalekovod 110kV Nikšić- Brezna (radi pod naponom 35kV) u TS Brezna.

Svi potrošači na konzumnom području opštine energiju dobivljaju preko dvije postojeće 35/10kV trafostanice i to TS Žabljak instalisane snage 2x4 MVA i TS Njegovuđa instalisane snage 2,5 MVA, što zadovoljava trenutno potrebe u većem periodu godine. U periodu zime, maksimalno opterećenje približava se gornjoj granici. Sa trenutnim kapacitetom trafostanice mogu se podmirivati sadašnje potrebe, ali ne i neke veće.

Pored trafostanice TS 35/10kV Žabljak u toku 2017.godine CGES AD planira otpočinje izgradnje TS 110/35kV. Ukoliko bi u budućnosti došlo do izgradnje novih infrastrukturnih objekata, potrebno je dinamizirati izgradnju navedene TS 110/35 kV.

Na gradskom području je podzemna kablovska mreža 10kV dosta dobrog kvaliteta i 14 trafostanica koje su u većini povezane u prsten. U pojedinim dijelovima postoje slučajevi preopterećenja trafostanice i većeg pada napona od dozvoljenog. Na vangradskom području mreža je vazдушna na pojedinim dionicama je zastarjela i lošeg kvaliteta, a provodnici su malog presjeka. Stubovi su amortizovani u najvećem dijelu i ne odgovaraju propisanim tehničkim uslovima. Vazдушna mreža 0,4kV u većem djelu ne zadovoljava potrebe potrošača.

U pojedinim dijelovima grada izgrađene trafostanice su preopterećene ekspanzijom stambeno-poslovne izgradnje i vikendica, pa dolazi do većeg pada napona od dozvoljenog i nestabilnosti mrežnog napajanja potrošača.

U prethodnom periodu izgrađene su sljedeće trafostanice:

- elektroenergetski objekat- STS 10/0,4KV, 160KVA sa 10kV kablovskim vodom „Grudice“ ,
- elektroenergetski objekat DTS 10/0,4kV, 1x630kVA „Kovačka dolina II“ sa priključnim 10KV vodom i uklapanjem u postojeću nn „Kovačka dolina“ II.
- rekonstruisan objekat trafostanice namijenjene za napajanje električnom energijom postrojenja žičare dvosjed Savin kuk II- I faza, koja je sastavni dio prateće infrastrukture žičare Savin Kuk II, u obuhvatu Prostornog plana posebne namjene za Nacionalni park „Durmitor“,
- elektroenergetski objekat STS 10/0,4kV sa priključnim kablovskim 10kV vodom od 10kV dalekovoda Žabljak-Virak-Timar,
- elektroenergetski objekat priključni 10kV dalekovod sa STS 10/0,4kV „Pošćenski Kraj II“ sa postojećeg 10kV dalekovoda Zabljak- Pošćenje,
- elektroenergetski objekat STS 10/0,4kV Kovčica u trasi postojećeg 10kV dalekovoda Žabljak-D.Bukovica,
- elektroenergetski objekat TS 10/04 kV, 1x630 kVA Pejov Do, opremanja ćelije 10kV u TS 35/10kV „Žabljak“, napojnog voda 10kV, 630kVA za TS „Pejov Do“, TS 10/0,4kV, 630kVA “Pejov Do“ i NN kablovska mreža za napajanje naselja Pejov Do-Žabljak,
- elektroenergetski objekat Staro Pazarište TS 10/0,4 kV, 2x630kVA „Staro Pazarište“ i NN kablovska mreža za napajanje naselja Staro Pazarište,
- elektroenergetski objekat BTS 10/0,4kV,1x630kVa „Pečića ograda“,
- elektroenergetski objekat BTS 10/0,4kV,1x630kVa „Buljov pod“,
- izmještanje elektroenergetskog objekta- TS 10/0,4KV, 1x630KVA „Stanovi“ sa 10kV kablovskim vodom u ulici Vuka Karadžića.

Potrebno je uraditi više trafostanica u pojedinim dijelovima grada i to:

- trafostanica u Kovačkoj Dolini I,
- Povezivanje novoizgrađene DTS 10/0,4 kV Kovačka Dolina II na kablovsku 10 kV gradsku mrežu s obzirom da je ista sada povezana na seoski 10 kV dalekovod Štuoc koji je u zimskom periodu podložan uticajima vjetra, kao i snijega zbog velike dužine i prolaska kroz šumski predio. Navedena TS se može povezati na postojeći 10 kV vod Šik – TS Žabljak
- Izgradnja DTS 10/0,4 kV Javorovača, DTS 10/0,4 kV Meždo, DTS 10/0,4 Šumanovac.

Takođe je potrebno rekonstruisati mrežu 10kV i ispuniti uslove iz preporuka CEDIS DOO da bi se poboljšalo napajanje vodom iz trafostanice do Planinke i Buljevog Poda. 10kV nadzemni vodovi su uglavnom dotrajali (oko 50 godina) i potrebna je rekonstrukcija. Isti slučaj je i sa selima u

okolini Njegovuđe. Niskonaponska mreža je dotrajala i potrebna je rekonstrukcija i postavljanje betonskih stubova i samonosivih snopova. U Žabljaku je umjesto nadzemne potrebno postaviti podzemnu mrežu.

13. Komunalni poslovi

13.1. Vodosnabdijevanje

Primarna i sekundarna vodovodna mreža opštine Žabljak u dužini od preko 120km, proporcionalno veličini, površini i broju potrošača svrstava se u najduže izgrađene vodovodne mreže koje se nalaze u našem okruženju. Problem snabdijevanja opštine Žabljak sa pitkom vodom sukcesivno se javlja posljednjih godina u avgustu i septembru mjesecu, tako da dotok vode sa izvorišta Oko ispod Crvene grede ne može u tim mjesecima da podmiri realne potrebe stanovništva opštine Žabljak, čija je izdašnost u tim mjesecima od 8-10 l/sek, a tokom ostalog perioda godine kada i nijesu potrebne više količine vode isti ima izdašnost i preko kapaciteta dovodnog cjevovoda i kreće se preko 100 l/sek. Stoga je DOO Komunalno i vodovod, zaduženo za ove poslove, prinuđeno da eksploatiše vodu iz bunara koji se nalaze u slivu Mlinskog potoka i time obezbijedi pitku vodu potrošačima. U cilju obezbeđenja dovoljnih količina vode izgrađena su dva reni bunara u slivu mlinskog potoka koji su u upotrebi.

Voda sa izvora "Oko" doprema se gravitaciono, a iz dva bunara se potiskuje sa 2 pumpe sa motorima od 30kw. Potisni cjevovod je duktilnih cijevi Ø 200 mm u dužini od 500m do spoja sa gravitacionim AC Ø 300mm. Voda se doprema do sabirnog rezervoara zapremine 1600m³. AC Ø 300 je rađen od 1974-1980. godine i velikim dijelom prolazi kroz teže pristupačan teren i dosta otežava održavanje istog. Takođe i sekundarna mreža u centru grada je od AC Ø300, Ø200 i Ø150 mm, u ukupnoj dužini od 1200m. Ista je velikim dijelom ispod saobraćajnica, trgova i trotoara. Iz sabirnog rezervoara "Žabljak" snabdijevaju se uža gradska zona, prigradska naselja Tmajevci, Pejov Do, Javorovača, Ivan Do, kao i sela Razvršje, Motički Gaj, Borje, Ninkovići, Vrela, Kovačka Dolina, Palež i Podgora. Izvorište „Oko“ je ograđeno, kao i obezbijeđeno širom i užom zonom zaštite.

Dio vodovodne mreže Ivan Do je izgrađen oko 1950. godine. Od AC Ø100, LG Ø 80 zaptivane, tako da je vrlo moguće da isti gubi dio vode i usled kamenite i propusne podloge i ista se ne pojavljuje na površini. Takođe jedan dio potrošača nema vodomjera, pa se zaključuje na osnovu starosti materijala vodovodnih cijevi i nepostojanja vodomjera u dijelu objekata, da postoje znatni gubici na vodovodnoj mreži. Iz navedenog se može zaključiti da je pokrivenost sa vodovodnom mrežom oko 80% od ukupnog broja stanovnika.

Na odvodu iz rezervoara vrši se hlorisanje gasnim hlorantom u zasebnoj prostoriji i svakodnevno se vrši kontrola rezidualnog hlora.

Seoski vodovod "Pošćenski Kraj" snabdijeva se sa kaptaza, izvora iznad Modrog jezera promjenjive izdašnosti. Kaptazni objekti, kao i dio trase cjevovoda do rezervoara nijesu kvalitetno urađeni i imaju tehničkih nedostataka. Unižim zonama ima čestih kvarova jer pritisak u mreži često prelazi 10 i više bari. Potrebno je isti snimiti i ugraditi umanjivače pritiska.

Seoski vodovod Pitomine- Bosača dobija vodu iz izvora Studenac i još dva obližnja izvora zanemarljive izdašnosti, koji u toku sušnog perioda godine smanjuje izdašnost ispod 1 l/sek.

U toku je izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju vodovodnog sistema za opštinu Žabljak, kojim će se predvidjeti rekonstrukcija postojećih vodovodnih mreža i obezbeđenje dovoljne količine vode za područje opštine Žabljak.

U prethodnom periodu, donešene su sledeće odluke koje tretiraju oblast vodosnabdijevanja i to:

- Odluka o vodosnabdijevanju, tretmanu i odvođenju otpadnih voda na području opštine Žabljak („Sl.list Crne Gore-opštinski propisi“, br. 15/08 i 2/15),
- Odluka o davanju na upravljanje i održavanje javnog vodovoda sa izvorišta „Sopot i Smrčevo Brdo“.

13.2. Upravljanje atmosferskim vodama

Upravljanje atmosferskim vodama dodatni je izazov za nadležno javno preduzeće zbog izostanka adekvatne tehničke opremljenosti za obavljanje ovih poslova. Najčešći kvarovi koji su nastajali na atmosferskoj kanalizaciji bili su izraženi kako u ljetnjem tako i u zimskom periodu. U ljetnjem periodu, zbog rekonstrukcija ulica i presvlačenja asfaltnim podlogama, mnogi šahtovi koji služe za odvod atmosferskih voda nijesu bili zaštićeni usled čega je dolazilo do djelimičnog ili potpunog zatrpavanja otvora te su istabili van funkcije. Zimski period karakteriše to što se po glavnim gradskim ulicama neadekvatno i nekontrolisano posipala frakcija i tada je često dolazilo do začepljenja ovih odvoda. Potrebno je zaštititi i ograditi sabirni ponor za odvod atmosferskih voda.

13.3. Upravljanje otpadnim vodama

Primarnu kanalizacionu mrežu izgrađenu za sabiranje i odvođenje iskorišćenih i predtretiranih voda održava i sa njima gazduje komunalno preduzeće.

Opština Žabljak je izgradila postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda u kojem se sakuplja najveći dio otpadnih voda sa područja grada, koji je oko 50% pokriven kanalizacionom mrežom. Urađena je projektna dokumentacija za priključenje naselja Tmajevci, Pejov Do i Staro Pazarište na fekalnu kanalizacionu mrežu koja je izgrađena u Durmitorskoj ulici (zaobilaznici). Takođe Programom uređenja prostora za 2017. godinu predviđena je izgradnja kanalizacione mreže u ulicama: Svetog Save, Drobnjačkoj, Jakova Ostojića i Vučedolska. Na ovaj način otpadne vode sa najvećeg dijela gradskog područja će biti uključene u postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda. Jedan dio grada nije pokriven mrežom fekalne kanalizacije, pa vlasnici tih stambenih jedinica koriste fekalne septičke jame, koje poslije određenog perioda prazne specijalnim vozilom DOO Komunalno i vodovod.

U primjeni je Odluka o vodosnabdijevanju, tretmanu i odvođenju otpadnih voda na području opštine Žabljak („Sl.list Crne Gore-opštinski propisi“, br. 15/08 i 2/15).

13.4. Čistoća

Čišćenje puteva, održavanje javnih površina trotoara i gradskih ulica, odvoz i deponovanje smeća je u nadležnosti DOO Komunalno i vodovod Žabljak. Posebno je izražen problem što određeni broj građana, a i zaposlenih kod privrednih subjekata, smeće ne ubacuje u koševе za smeće, iako su isti prazni. Zbog izgradnje nelegalnih individualnih objekata koji su imali za posledicu formiranje divljih deponija, preduzeće se suočavalo sa dodatnim problemima gdje se trebala angažovati dodatna radna snaga, kako bi se otpad, šut i smeće od istih sakupili u koševе, a potom ih odvoziti na gradsku deponiju. DOO Vodovod i komunalno dobro je snabdjeveno sa količinom koševa za odlaganje smeća, što u gradskom jezgru problem predstavlja njihovo postavljanje na određene lokalitete.

13.4.1. Upravljanje otpadom

Odlaganje komunalnog otpada vrši se na postojećoj privremenoj deponiji "Klještina" udaljenoj oko 2 km od Žabljaka, koja je utvrđena Odlukom o određivanju lokacije za privremeno skladištenje komunalnog otpada („Sl. list CG-opštinski propisi“, br. 34/12). Takođe, donešena je Odluka o načinu privremenog skladištenja komunalnog otpada i uslovima zaštite životne sredine i zdravlja ljudi, („Sl. List CG-opštinski propisi“, br. 02/14).

Donešen je Lokalni plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom opštine Žabljak 2016-2020.

Opština Žabljak ima izgrađeno reciklažno dvorište i pretovarnu stanicu u kojem će se reciklirati plastika, karton papir i folija, a sve ostalo će se odlagati na postojećem odlagalištu do izgradnje regionalne deponije. U reciklažnom centru se obrađuje isključivo suvi program selektivno odloženih materijala u kontejnerima posudama. U zonama naselja iste posude moraju biti zaštićene od kiše i snijega. Program reciklažnog centra ne tretira auto gume, građevinski materijal, građevinski šut, drvene materije, bijelu tehniku, pepeo, uginule životinje, pilotinu, travu, sijeno, namještaj, rizlu, ostatke hrane, medicinski otpad, staklo, metalne predmete, otpad od čišćenja dimnjaka, grobljanski otpad.

Problem odlaganja čvrstog otpada će se riješiti na period od 10 godina, sanacijom postojeće deponije.

13.4.2. Sanacije privremenog odlagališta komunalnog otpada

Za postojeće odlagalište komunalnog otpada urađena je projektna dokumentacija i započeto izvođenje radova u cilju saniranja istog tj. izgradnja sanitarnog odlagališta.

Prema geodetskom snimku otpad je odložen na površini od oko 6.510m². Visina otpada je varijabilna i procjenjuje se na 1,0 do 5,0 m u odnosu na površinu okolnog terena. Procjenjuje se da je do sada na postojećem neuređenom odlagalištu deponovano oko 12.000m³ otpada. Otpad nije zbijan prilikom njegova odlaganja, nego je samo razastiran pomoću buldožera. Isto tako, deponovani otpad se ne prekriva zemljanim ili drugim inertnim materijalom.

Područje postojećeg odlagališta nema uređenu potrebnu komunalnu infrastrukturu. Za potrebe izgradnje sanitarnog odlagališta potrebno će biti priključenje na komunalnu infrastrukturu. Mogući priključci nalaze se južno od lokacije- reciklažno dvorište Žabljak.

Kompleks odlagališta izgradiće se u dvije glavne faze. U prvoj fazi je najbitnije, da se sanira cijelo područje postojećeg odlagališta, tako da više neće negativno uticati na okolinu.

Sanirano postojeće polje će biti površine od 0,22ha i imaće kapacitet prijema starog otpada. Kad se sanira stari otpad pristupiće se izgradnji druge faze polja odlagališta. To polje je površine 0,16 ha i može primiti 7.000 m³ zbijenog otpada.

Cilj projekta je urediti sanitarno odlagalište kapaciteta od oko 7.000 m³ otpada i sanirati neuređeno odlagalište na način, da se stari otpad izoluje od okoline.

Predviđeni radovi će se odvijati po sledećem redosledu:

- I faza: stari otpad se formira u odlagalište na zapadnom dijelu lokacije (sistem za otplinjavanje, izrada prekrivnog rekultivacionog sloja),
- II faza: izgradnja odlagališta za novi otpad (planiranje, temeljni slojevi, sistem za procjedne vode, sistem za otplinjavanje,..)

Za uže područje uređenja polja za odlaganje, pratećih objekata, puteva za održavanje i dovoz otpada rezervisano je cca 1,2ha. Istovremeno sa izgradnjom polja za odlaganje potrebno je obaviti i druge građevinske radove (izgradnja puteva, kanalizacija za procjedne vode, biljni uređaj za prečišćavanje procjednih voda, polje za ozemljavanje mulja, ograda, itd.).

13.5. Održavanje puteva (gradskih, lokalnih i nekategorisanih)

Održavanje i čišćenje snijega u gradu, na lokalnim i nekategorisanim putevima, kao i u prigradskim naseljima odvija se uz velike napore i poteškoće, jer iziskuje znatna materijalna i finansijska ulaganja, prije svega zbog dotrajalosti mehanizacije. Problem za održavanje su ulice koje nijesu izgrađene po urbanističkim i građevinskim standardima, što umnogome otežava njihovo kvalitetno čišćenje. Konfiguracija zemljišta na kojem su izgrađeni ovi putevi iziskuje velike fizičke napore za operatere na radnim mašinama i dodatno doprinosi habanju mašina koje se koriste.

Donešena je Odluka o opštinskim i nekategorisanim putevima („Sl.list Crne Gore-opštinski propisi“, br. 21/11 i 2/15).

13.6. Održavanje javne rasvjete

DOO Komunalno i vodovod Žabljak zaduženo je za održavanje javne rasvjete. Pored neredovne naplate za izvršene usluge (što nije samo problem sa ovim segmentom njihove djelatnosti), troškovi održavanja se povećavaju zbog nemarnosti i namjerne štete građana koji lome i oštećuju objekte javne rasvjete (lom kugli, sijalica i prigušnica, nakrivljivanje i lom stubova, odvrtnje poklopaca na elektronskom dijelu javne rasvjete i sl.).

13.7. Održavanje groblja i gradske kapele

Održavanje groblja i gradske kapele takođe je djelatnost u nadležnosti DOO Komunalno i vodovod Žabljak. U funkcionisanju ovoga organizacionog dijela postoji problem reevidencije grobnih mjesta i neprihvatanje produženja zakupa od strane određenog broja nasljednika umrlih lica. Evidentan je nedostatak prostora za sahranjivanje umrlih lica i izgradnju grobnica.

Izvršena je rekonstrukcija i natkrivanje ulaza postojeće gradske kapele.

14. Administrativni kapaciteti

Organi Opštine su Skupština Opštine i Predsjednik Opštine. Skupština Opštine je predstavnički organ građana opštine i ima 31 odbornika. Predsjednik Opštine je izvršni organ Opštine.

Skupština Opštine je obrazovala Službu Skupštine koja vrši stručne i druge poslove za potrebe Skupštine, radnih tijela Skupštine, odbornika u Skupštini i određene poslove za klubove odbornika. Ukupan broj zaposlenih je pet.

Skupština Opštine je osnivač DOO „Komunalno i vodovod“, JU Centar za kulturu Žabljak, TO Žabljak i DOO „Sportski centar Žabljak“.

Lokalna uprava opštine Žabljak, organizovana je po službama, odnosno organima na sledeći način:

- Služba Predsjednika Opštine,
- Služba Glavnog administratora,
- Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj,
- Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti,
- Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalno stambene poslove,
- Služba zaštite i spašavanja,
- Agro-biznis info centar,
- Komunalna policija.

U okviru gore navedenih službi i organa angažovano je ukupno 52 zaposlenih, od čega je njih 25 sa visokom i 5 sa višom stručnom spremom. Lokalna uprava, suočava se sa problemom

nedostatka adekvatnog kadra i potrebom za stalnom edukacijom i usavršavanje trenutno zaposlenih. U tom smislu, obuka i specijalizacija kadrova u organima lokalne uprave, kao i u javnim preduzećima čiji je osnivač lokalna uprava predstavljaju redovnu aktivnost. U sklopu zakonske obaveze, lokalna uprava planira izradu Akcionog plana za mlade, koji bi moguće značio i osnivanje kancelarije za mlade. S obzirom na ljudske, ali i prostorne kapacitete raspoložive u Opštini, najvjerojatnije će se predviđene aktivnosti pridodati postojećoj Kancelariji za prevenciju narkomanije.

U okviru DOO „Komunalno i vodovod“ radi 48 zaposlenih od čega njih troje sa visokom stručnom spremom i dvoje sa višom. U JU Centar za kulturu radi 6 zaposlenih, od čega jednosa visokom stručnom spremom.

Takođe, u opštini Žabljak funkcionise i lokalna Turistička organizacija koja ima za cilj promociju Žabljaka kao turističkog centra za zimski i ljetnji turizam, a zapošljava 5 od čega 4 sa visokom i 1 sa višom stručnom spremom.

Osim navedenog, u toku su aktivnosti na poslovima registracije DOO „Sportski centar Žabljak“.¹²

Već dugi niz godina lokalnu upravu karakteriše nedostatak mladih stručno osposobljenih ljudi u većini službi i organa. Posljedično, dešava se da zaposleni sa neadekvatnim obrazovnim kvalifikacijama obavljaju određene poslove. Posebno ograničenje predstavlja neadekvatan radni prostor kod većine službi i organa. U većini slučajeva, službe su smještene u malim i nefunkcionalnim kancelarijama, sa starim i dotrajanim inventarom. Iako postojeći kapaciteti opslužuju trenutne potrebe lokalne uprave, informatička osposobljenost kadrova, kao i tehnička opremljenost se moraju unaprijediti.

Mehanizacija kojom raspolaže DOO „Komunalno i vodovod“ zasad zadovoljava potrebe i zahtjeve građana, iako je dotrajala i zahtijeva modernizaciju i bolju opremljenost pogotovo za pružanje usluga u zimskom periodu. Prethodnih godina izvršena je nabavka određenog broja mašina za čišćenje snijega, a u toku je nabavka multifunkcionalnog vozila za čišćenje kanalizacije i mulja iz prečistača otpadnih voda vrijednog 95.000 eura. Sredstva za nabavku ovog vozila obezbijedili su Centar za međunarodnu sradnju i razvoj Republike Slovenije i Opština Žabljak.

U okviru Centra za kulturu postoji moderna renovirana sala koja zadovoljava uslove za održavanje pozorišnih predstava, umjetničko-zabavnih programa, festivala, izložbi različitog karaktera i prikazivanje filmova (bioskop). I pored uslova koji postoje, ne može se reći da su kapaciteti iskorišćeni.

U opštini Žabljak takođe posluje Centar za razvoj Durmitorskog područja, koji su osnovali Ministarstvo ekonomije, te opštine Žabljak, Šavnik i Plužine. Centar se bavi pružanjem savjetodavnih usluga preduzetnicima i predstavnicima malih i srednjih preduzeća, kao i informisanjem o temama bitnim za privredni sektor.

14.1. Prostorno-planska i strateška dokumenta opštine Žabljak

Cjelokupna površina opštine Žabljak pokrivena je Prostorno-urbanističkim planom Opštine Žabljak i Prostornim planom posebne namjene za Durmitorsko područje.

Gradsko područje obuhvata 678ha, a planskom dokumentacijom detaljnije razrade obuhvaćeno je 361.96ha što iznosi 53.38%. Pokrivenost detaljnom planskom dokumentacijom van gradskog područja iznosi 57,12ha.

¹² Podaci se odnose na period decembar 2016. godine.

Ukupna pokrivenost područja obuhvaćena lokalnim planskim dokumentima iznosi 419,08ha. U periodu od 2011. do 2016. godine donijeto je 16 lokalnih planskih dokumenta, a u postupku izrade je 11 lokalnih planova.

Takođe, usvojeni su i državni planski dokumenti koji obuhvataju i teritoriju opštinu Žabljak.

Pregled usvojene planske dokumentacije i planova u izradi, dat je u Tabeli 7, D5 i D6 u Dodatku.

Podaci o usvojenim planovima, govore da je pokrivenost opštine planskom dokumentacijom na zavidnom nivou.

14.2. Kapitalni budžet Opštine

U prethodnom periodu, Opština Žabljak izvršila je značajne investicije u objekte infrastrukture i kapitalne objekte. Samo u periodu 2012-2016. godine, Opština Žabljak je uložila oko 1.5 miliona eura. Veliki akcenat je stavljen na izradu projektne i planske dokumentacije, kako bi se nesmetano dalje ulagalo u građevinske objekte, elektrifikaciju, vodosnadbijevanje, izgradnju kanalizacione mreže i putnu infrastrukturu.

U Tabeli 8u Dodatku, dat je prikaz utrošenih sredstava od 2012-2016. godine.

Značajno je napomenuti da je Opština Žabljak u saradnji sa nacionalnim vlastima i donatorima, uložila mnogo više od prethodno navedene cifre. Veliki i važni infrastrukturni projekti kao što su sportska dvorana, prečistač otpadnih voda, zaobilaznica, reciklažni centar su rezultat pomenute saradnje. Navedeni projekti obuhvaćeni su poglavljem o realizaciji Strateškog plana razvoja opštine Žabljak 2012-2016.

Ekonomska kriza koja je godinama uticala na slabiju realizaciju budžeta, rezultirala je time da je Opština Žabljak u prethodnom petogodišnjem periodu vratila oko pola miliona duga po osnovu poreza i doprinosa za zarade zaposlenih iz perioda 2009-2010. godine, otplatu obaveza po osnovu obveznica emitovanih 2009. godine i ostalih tekućih obaveza. I pored toga Opština Žabljak je uspjela da održi stabilnost i da zpočene finansijsku godinu 2017. bez dugova.

15. Realizacija Strateškog plana razvoja opštine Žabljak 2012- 2016. godine

Strateški plan opštine Žabljak, za period od 2012. do 2016. godine, usvojen je na sjednici SO Žabljak održanoj dana 27. 06. 2012. godine (Sl. list CG- opštinski propisi broj 21/12). Plan je definisao dugoročni strateški cilj razvoja, prioritete i mjere, te pojedinačne projekte čija je realizacija trebala da doprinese poboljšanju kvaliteta života na području opštine. Dokumentom su obuhvaćeni realni projekti, što potvrđuje i podatak da od ukupnog broja projekata- 27 je realizovano 20 projekata, ili 74, 08 %. U toku je realizacija 4 projekta ili 14, 81%, od kojih su dva projekta u fazi izrade tehničke dokumentacije, jedan u fazi pripreme, a jedan u završnoj fazi realizacije.

Za realizaciju ovih projekata, uložena su novčana sredstva u ukupnom iznosu od 6.449.368,65 eura¹³, odnosno prema prioritetima:

- Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture- 4.778.970,23 eura (74%),
- Prioritet 2: Zaštita biodiverziteta i održivo korišćenje raspoloživih resursa- 250.000 eura (3,88 %),
- Prioritet 3: Razvoj privrede i lokalne ekonomije- 145.708,42 (2,26 %),
- Prioritet 4: Unapređenje turističke ponude- 1.270.000 (19,70%),
- Prioritet 5: Unapređenje poljoprivredne proizvodnje- 690,00 eura (0,20 %) ¹⁴.

¹³ Za realizaciju projekata uloženo je iviše sredstava od navedenog iznosa, ali lokalna uprava ne posjeduje podatke o sredstvima za pojedine projekte koje su finansirali (realizovali) državni organi, privatni sektor i ostali donatori.

Od ukupnog iznosa, iz državnog budžeta opredijeljeno je 3.873.900,00 eura, iz opštinskog budžeta 508.880,43 eura, a dok su ostali izvori učestvovali sa 2.066.588,22 eura. Od ostalih izvora-donatora izdvaja se učešće Centra za međunarodnu saradnju i razvoj Republike Slovenije, kroz Program međunarodne saradnje, u visini od 1.906.100,00 eura.

Odustalo se od sprovođenja dva projekta ili 7,41%, iz razloga prilagođavanja državnim strateškim dokumentima i definisanim prioritetima u finansiranju. Nije realizovan jedan projekat, odnosno 3,70 %, zbog očekivanja donošenja strategija na državnom i lokalnom nivou iz oblasti u kojoj projekat zastupljen, a koje bi stvorile uslov za realizaciju istog. Pomeniti dokumenti su uspostavljeni na državnom nivou, tako da u narednom periodu očekujemo realizaciju i ovog projekta.

Realizacijom projekata iz strateškog dokumenta za period od 2012. do 2016. godine i ulaganjem značajnih sredstva u poslove od važnosti za napredak opštine, povećan je stepen razvijenosti uz pozitivan odraz na konkurentnost i kvalitet života lokalnog stanovništva.

Posmatrajući pokazatelje vezane za prioritete, evidentno je unapređenje infrastrukture, čemu govore u prilog izgrađen prečistač otpadnih voda, sporska dvorana, kompletno uređene pojedine ulice (saobraćajnica, trotoari, rasvjeta, kanalizacija), izgrađene trafostanice, rekonstruisani školski sportski teren itd. Od posebnog značaja za Žabljak kao ekološku sredinu je značajno smanjenje stepena zagađenosti u odnosu na početno stanje, čemu svjedoči izgrađen sistem za prečišćavanje otpadnih voda i znatno veći broj objekata priključenih na fekalnu kanalizaciju.

Da bi sačuvali jedinstveni ambijent koji opština posjeduje od izuzetne važnosti je prostorno planiranje i gradnja u skladu sa donijetim planovima. Usvojeni planovi, promovisanje poslovnih potencijala, izrađen poslovni vodiči, definisani podsticaji za ulaganja, indikatori su intezivnog rada na unapređenju poslovnog ambijenta i uslova za razvoj lokalne ekonomije. Kako su turizam i poljoprivreda, osnovne privredne djelatnosti žabljačkog stanovništva, lokalnom strategijom razvoja definisani su i realizovani projekti koji doprinose unapređenju turističke ponude i poljoprivredne proizvodnje. Rekonstrukcija postojećeg skijališta, uređenje skijaških staza, stavljanje u funkciju druge žičare, svakako da je imalo uticaja na posjetu Žabljaku, naročito tokom zimskih sezona, odnosno na pozitivno kretanje broja gostiju i noćenja. Osnivanje zadruga, izrada i distribuiranje priručnika o sistemu zaštite geografskog porijekla poljoprivrednih proizvoda, te objedinjavanje kapaciteta za podršku razvoju poljoprivrede, projekti su kojima se nastojalo raditi na podizanju konkurentnosti lokalne poljoprivrede.

Detaljan prikaz projekata, sa navedenim statusom, vremenskim okvirima, iznosima sredstva, izvorima finansiranja, kao i indikatorima i nosiocima posla, dat je u Tabeli 9 u Dodatku.

Osim projekata, obuhvaćenih SPR 2012- 2016., realizovan je i značajan broj drugih infrastrukturnih projekata, koji su od važnosti za postizanje cilja definisanog ovim dokumentom. Važno je navesti izgradnju reciklažnog centra i pretovarne stanice, vrijednog 2.180.000 eura (Vlada CG i CMSR Republike Slovenije sa po 50% od ukupne vrijednosti). U cilju zaokruživanja problema čvrstog otpada, privodi se kraju i sanacija postojeće deponije, 530.000 eura, koja se takođe realizuje kroz Program međunarodne saradnje sa Republikom Slovenijom. Sa namjerom povezivanja na prečistač otpadnih voda i što većom pokrivenošću kanizacionom mrežom, izgrađena je fekalna kanalizacija u većini ulica, a i završena izrada projektne dokumentacije te time stvoreni uslovi za izgradnju iste u naseljima koja nijesu pokrivena ovim vidom infrastrukture. Uz navedeno, rekonstruisan je i modernizovan odeređen broj gradskih ulica, a za bolje uslove života na selu rađeno

¹⁴ Određene projekte je finansiralo ili realizovalo resorno ministarstvo, kao i poljoprivrednici, iz kojeg razloga Opština nema podatke o ulaganjima.

je na asfaltiranju, nasipanju i saniranju lokalnih puteva, te izgradnji i rekonstrukciji pojedinih seoskih vodovoda. Kako bi se unaprijedilo snabdijevanje električnom energijom, kako u gradskom, tako i u seoskom području, u naznačenom periodu, izgrađen je veliki broj trafostanica i rekonstruisan veliki dio elektro mreže. Za razvoj sporta i sportskog turizma, značajna je rekonstrukcija gradskog igrališta na Ravnom Žabljaku, te postavljenje vještačke travnate podloge čiji se završetak realizacije očekujeu 2017. godini. U ovom periodu, urađena je i rekonstrukcija spomenika palim borcima i uređenje spomen- parka, kao i sanacija gradske kapele. Sa ciljem planske gradnje i očuvanja prostora, lokalna uprava je intezivno radila i na usvajanju prostorno-planske dokumnetacije.

SWOT ANALIZA

Na osnovu prethodne analize postojećeg stanja, urađen je prikaz prednosti, slabosti, šansi i opasnosti, odnosno rizika koji su vezani za dalji razvoj opštine Žabljak. Princip djelovanja treba da je zasnovan na jačanju prednosti i iskorišćavanju šansi koje postoje, kao i na eliminisanju slabosti i preventivnog djelovanja u odnosu na identifikovane rizike.

Prednosti	Slabosti
<ul style="list-style-type: none">• Povoljan geografski položaj i dobra drumska saobraćajna povezanost• Prirodni resursi (prostor, reljef, hidrografija, vegetacija)• Relativno dobro sačuvana životna sredina (vazduh, voda, zemljište)• Poseban režim zaštite prostora (sa akcentom na NP Durmitor)• Bogatstvo flore i faune• Raspoloživo kulturno- istorijsko nasleđe• Veliki potencijal za razvoj planinskog turizma tokom obje turističke sezone• Bogatstvo sirovine za razvoj drvoprerade• Značajan potencijal za razvoj poljoprivrede• Usvojen prostorno- urbanistički plan, kao i planovi nižeg reda• Usvojen Plan posebne namjene za durmitorsko područje, sa detaljnim razradama za atraktivne lokacije kao npr. Savin kuk• Dobro organizovana i finansijski stabilna lokalna uprava• Na teritoriji opštine postoje ispostave državnih organa• Riješeno pitanje odlaganja čvrstog otpada• Izgrađen prečistač otpadnih voda i veći dio kanalizacione infrastrukture• Stvoreni uslovi za razvoj sportskog turizma izgradnjom sportske dvorane i rekonstrukcijom fudbalskog igrališta	<ul style="list-style-type: none">• Relativno mali broj stanovnika, nepovoljne starosne strukture• Migracije selo-grad• Mali broj sklopljenih brakova ipad nataliteta• Nedostatak potpune usluge zadržstvene zaštite• Slabe šanse za zapošljavanje• Nedostatak sadržaja zabavnog i sportskog karaktera• Nedostatak visokih i ferijalnih kategorija smještaja• Nedovoljno razvijeni prerađivački kapaciteti u sektoru drvoprerade• Nepostojanje željezničkog i vazdušnog saobraćaja• Nedostatak institucija za zaštitu životne sredine (na lokalnom nivou)• Nedostatak kadrova sa određenim vrstama zanimanjima• Slabo poznavanje stranih jezikazaposlenih u lokalnoj upravi• Nedostatak kadrovakoji se bave EU fondovima

Šanse

- Diversifikacija turističke ponude kroz razvoj različitih vrsta turizma
- Očuvana životna sredina i raznovrstan biodiverzitet u funkciji razvoja turističkog proizvoda Žabljaka
- Razvoj organske poljoprivrede
- Dalji razvoj drveno-prerađivačke industrije
- Mogućnost otkupa i prerade bilja i ljekobilja
- Privlačenje investitora koji će uložiti u Žabljak
- Iskorišćavanje obnovljivih resursa energije (biomasa, sunce, vjetar)
- Mogućnosti za finansiranje kroz IPARD projekat i Investiciono razvojni fond (IRF)
- Međuopštinska saradnja u rješavanju zajedničkih infrastrukturnih problema
- Unapređenje međusobne saradnje državnih institucija i JLS
- Finansiranje iz EU fondova

Opasnosti

- Negativni demografski trendovi i migracije van Opštine
- Nedostatak sredstava za realizaciju krupnih infrastrukturnih projekata
- Nedostatak kredita za finansiranje privrede- složena procedura i prezahtjevni kriterijumi za dobijanje kredita
- Povećanje troškova održavanja infrastrukture
- Neplanska eksploatacija šuma
- Obolijevanje šuma- invazija biljnih i životinjskih štetočina
- Neplanska eksploatacija ljekovitog bilja

OPŠTI CILJ RAZVOJA OPŠTINE ŽABLJAK

Na osnovu analize stanja, urađene SWOT analize i prepoznatih potencijala za razvoj opštine Žabljak, u okviru ovog Strateškog plana razvoja, a za period 2017-2021. godine, definiše se sledeći opšti cilj razvoja opštine Žabljak:

**BOLJI STANDARD I KVALITET ŽIVOTA STANOVNIŠTVA, UNAPRIJEĐENA
INFRASTRUKTURA I RAZVIJENE VODEĆE PRIVREDNE OBLASTI UZ ODRŽIVU
VALORIZACIJU PRIRODNIH RESURSA I AKTIVNU PODRŠKU SAVREMENE
LOKALNE UPRAVE**

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJEVI SA PRIORITETIMA

Ostvarenje definisanog opšteg cilja moguće je zahvaljući projektima koji će biti razvijeni u okviru strateških specifičnih ciljeva i prioriteta, koji predstavljaju okvir za izradu konkretnih razvojnih projekata. U nastavku je dat pregled prepoznatih specifičnih strateških ciljeva i prioriteta, koji su od značaja za ostvarenje opšteg cilja razvoja opštine Žabljak, kao i pojedinačnih projekata čijom realizacijom se ostvaruje zacrtani cilj.

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom

Prioritet 1: *Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture*

1. *II faza rekonstrukcije ulice Baja Pivljanina i izgradnja ulice Božidara Žugića*
2. *Izgradnja ulice Vojvode Mišića i ulica u Kovačkoj Dolini*
3. *Izgradnja parkinga od mosta kod hotela Durmitor do rampe put Crnog jezera*
4. *Izgradnja javne garaže*
5. *Uređenje gradskog trga*
6. *Izmještanje dijela puta Žabljak- Tepca*
7. *Asfaltiranje puta Marina Dolina- Radovan Luka*
8. *Izrada studije izvodljivosti za izgradnju aerodroma "Jezera"*
9. *Adaptacija mosta na Tari*

Prioritet 2: *Unapređenje snabdijevanja električnom energijom*

10. *Izgradnja trafostanica Prisoje, Pošćenski Kraj, Borje, Meždo, Javorovača I, Javorovača III, Tmajevci IV, Suvodo, Krš i rekonstrukcija NN mreže*
11. *Elektrifikacija katuna Ograde*
12. *Rekonstrukcija javne rasvjete*
13. *Izrada projektne dokumentacije za toplifikaciju grada*

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 2: Obezbjedenje dovoljnih količina vode odgovarajućeg kvaliteta i postizanje dobrog statusa voda

Prioritet 1: *Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne mreže*

14. *Rekonstrukcija vodovodnog sistema Žabljaka i dovođenje vode za osnježavanje na Savinom kuku*
15. *Izgradnja vodovoda "Krš"*

Prioritet 2: *Upravljanje otpadom i otpadnim vodama*

16. *Izgradnja fekalnih kanalizacija u dijelu naselja Tmajevca, Pečića Ograda, naselja iznad hotela MB, fekalne kanalizacije od hotela Durmitor do Ravnog Žabljaka*
17. *Izgradnja II faze postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda*
18. *Nabavka multifunkcionalnog vozila za čišćenje mulja iz prečišćavača otpadnih voda i kanalizacija*

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti

Prioritet 1: *Unapređenje turističke ponude i diversifikacija*

- 19. Uređenje postojećih skijališta ("Savin kuk" i "Javorovača") i stavljanje u funkciju skijališta Štuoc*
- 20. Rekonstrukcija i stavljanje u funkciju privatizovanih hotela i izgradnja novih hotelskih kapaciteta*
- 21. Izgradnja energetski efikasnog objekta turističke organizacije, sa suvenirnicom i izložbenim prostorom*
- 22. Definisane lokacije za postavljanje mobilnih drvenih objekata višestruke namjene, u funkciji turizma*
- 23. Izgradnja planinarskih domova i eko-etno sela*
- 24. Unapređivanje Centra za posjetioce i Expo prostora*
- 25. Proizvodnja/prodaja suvenira*

Prioritet 2: *Unapređenje poljoprivredne proizvodnje*

- 26. Jačanje uloge Agrobiznis info centra u kreiranju strategije razvoja poljoprivrede u Žabljaku*
- 27. Podsticanje osnivanja moderne poljoprivredne kooperative*

Prioritet 3: *Stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta i razvoj poslovne infrastrukture*

- 28. Izrada prostorno- planske dokumentacije*
- 29. Izmjestanje i izgradnja benzinske pumpe*
- 30. Izgradnja Aroma marketa*

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa

Prioritet 1: *Izgradnja i rekonstrukcija sportske infrastrukture*

- 31. II faza rekonstrukcije fudbalskog igrališta na Ravnom Žabljaku- postavljanje travnate podloge*
- 32. Postavljanje vještačke podloge- tartan na školskom sportskom terenu*

Prioritet 2: *Razvoj obrazovanja i briga o djeci i mladima*

- 33. Izrada lokalnog akcionog plana za mlade*
- 34. Rekonstrukcija krova na školskoj zgradi i objekata seoskih škola*
- 35. Uređenje dječijeg parka u centru grada*

Prioritet 3: *Valorizacija i zaštita kulturne baštine i poboljšanje uslova za razvoj kulture*

- 36. II faza uređenja spomen parka*
- 37. Nastavak valorizacije stećaka i održavanje spomenika krajputaša*
- 38. Obezbjedivanje uslova za rad KUD-a*

Prioritet 4: *Unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite*

- 39. Uspostavljanje povremenih specijalističkih pregleda u Zdravstvenoj stanici Žabljak*
- 40. Nabavka nedostajuće medicinske opreme za službe u oblasti zdravstvene zaštite*
- 41. Stambeno zbrinjavanje penzionera u stanju socijalne potrebe*

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 5: Efikasnije pružanje usluga stanovništvu i privrednom sektoru, povećana ažurnosti i kadrovska jačanje lokalne samouprave

Prioritet 1: *Uvođenje e- uprave*

42. *Uspostavljanje sistema elektronske uprave u opštinskim organima*

Prioritet 2: *Jačanje administrativnih kapaciteta lokalne uprave, javnih preduzeća i ustanova*

43. *Uspostavljanje elektronske kadrovske evidencije*

44. *Organizovanje kursa engleskog jezika za zaposlene u organima lokalne uprave i javnim preduzećima i ustanovama*

45. *Organizovanje obuke i formiranje tima za pisanje projekata za EU fondove*

INDIKATORI

Indikatori su pokazatelji uspješnosti za svaki projekat, uz definisanu polaznu osnovu i planirane rezultate. Njima se mjeri napredak tokom procesa ka ostvarivanju ciljanih ishoda. U sledećoj tabeli, u sklopu specifičnih strateških ciljeva, dati su sljedeći kvalitativni i kvantitativni indikatori.

Tabela 27: Indikatori specifičnih strateških ciljeva (2017- 2021.)

CILJ	Indikator	Izvor verifikacije	Početna vrijednost	Ciljani ishod
Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom	<ul style="list-style-type: none"> - Dužina kompletno uređenih ulica (broj) i asfaltiranih lokalnih puteva - Broj parking mjesta - Broj priključaka na elektro mrežu - Povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom - Smanjena potrošnja električne energije za javnu rasvjetu 	Izveštaj Sekretarijata za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalno stambene poslove o uređenju saobraćajnica, Izveštaji CEDIS-a, Računi za električnu energiju	<i>Broj kompletno uređenih ulica prema planskoj dokumentaciji (2016. godina) 6;</i> <i>Dužina asfaltiranih lokalnih puteva (2016. godina) 105,5 km;</i> <i>Broj parking mjesta (2016. godina) 119;</i> <i>Broj priključaka na elektro mrežu (2016. godina) 3900;</i> <i>Broj trafostanica (2016. godina) 14;</i> <i>Potrošnja električne energije u kWh na godišnjem nivou za javnu rasvjetu (2016. godina) 236.504 kWh;</i>	<i>Broj kompletno uređenih ulica prema planskoj dokumentaciji (2021. godina) 12;</i> <i>Dužina asfaltiranih lokalnih puteva (2021. godina) 130 km;</i> <i>Broj parking mjesta (2021. godina) 220;</i> <i>Broj priključaka na elektro mrežu (2021. godina) 4200;</i> <i>Broj trafostanica (2021. godina) 23;</i> <i>Potrošnja električne energije u kWh na godišnjem nivou za javnu rasvjetu (2021. godina) 61.212 kWh;</i>
Obezbjeđenje dovoljnih količina vode odgovarajućeg kvaliteta i postizanje dobrog statusa voda	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjeni kvarovi i gubici na mreži - Povećanje dotoka vode do bazena - Broj priključaka na vodovodnu i kanalizacionu mrežu 	Izveštaji i evidencije DOO Komunalno i vodovod	<i>Gubici na mreži 80%,</i> <i>Dotok vode do bazena 35 l/s;</i> <i>Broj priključaka na vodovodnu mrežu (2016. godina) 2280;</i> <i>Broj priključaka na kanalizacionu mrežu (2016. godina) 622;</i>	<i>Gubici na mreži 20%,</i> <i>Dotok vode do bazena 65 l/s;</i> <i>Broj priključaka na vodovodnu mrežu (2021. godina) 2480;</i> <i>Broj priključaka na kanalizacionu mrežu (2021. godina) 800;</i>

<p>Jačanje konkurentnost i privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje nezaposlenosti, - Povećanje broja gostiju i noćenja - Povećanje stočnog fonda 	<p>Evidencija ZZZCG, Izvještaj TO Žabljak, Evidencija Agorbiznis info centra</p>	<p><i>Broj nezaposlenih</i> (januar 2017.godine) 226; <i>Broj gostiju</i> (2016.godina)50.795; <i>Broj noćenja</i> (2016.godina)126.988; <i>Stočni fond:</i> goveda-1990, ovce- 6027;</p>	<p><i>Broj nezaposlenih</i> (jan. 2021.godine) 150; <i>Broj gostiju</i> (2016.godina)50.795; <i>Broj noćenja</i> (2016.godina)126.988; <i>Stočni fond:</i> goveda-2300, ovce- 6500;</p>
<p>Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Povećanje broja članova sportskih klubova i ekipa i KUD-a, - Broj specijalističkih pregleda u Zdravstvenoj stanci Žabljak; - Smanjenje broja stambeno neobezbijeđenih penzionera 	<p>Izvještaj o radu Sekretarijata za upravu i društvene djelatnosti, Evidencija Zdravstvene stanice Žabljak, Evidencija Uduženja penzionera Žabljaka</p>	<p><i>Broj članova sportskih klubova i ekipa</i> (2016. godina) 11 klubova i ekipa sa 250 članova; <i>Broj članova KUD-a</i> (KUD ne funkcioniše od početka 2016. godine); <i>Broj obavljenih specijalističkih pregleda</i> (2016. godina) 0; <i>Broj stambeno neobezbijeđenih penzionera</i>(2016. godina) 10;</p>	<p><i>Broj članova sportskih klubova i ekipa</i> (2021. godina) 15 klubova i ekipa sa 300 članova; <i>Broj članova KUD-a</i> (2021. godine) 20; <i>Broj obavljenih specijalističkih pregleda</i> (2021. godina) 5 vrsta specijalističkih pregleda se obavlja dva puta mjesečno; <i>Broj stambeno neobezbijeđenih penzionera</i> (2021. godina) 5;</p>
<p>Efikasnije pružanje usluga stanovništvu i privrednom sektoru, povećana ažurnost i kadrovska jačanje lokalne samouprave</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjenje vremenskog roka za izdavanja odobrenja i dozvola - Iznos sredstva za projekte obezbijeđenih kroz EU fondove 	<p>Opštinske odluke; Izvještaj o radu organa lokalne uprave; Završni račun Budžeta Opštine;</p>	<p><i>Rok 15 dana</i> Odobrenja: za obavljanje ugostiteljske djelatnosti; za obavljanje djelatnosti pružanja ugostiteljskih usluga u domaćinstvu; za obavljanje djelatnosti pružanja ugostiteljskih usluga u seoskom domaćinstvu; za obavljanje djelatnosti za pružanje ugostiteljskih usluga u kampovima;</p>	<p><i>Rok 10 dana</i> Odobrenja: za obavljanje ugostiteljske djelatnosti; za obavljanje djelatnosti pružanja ugostiteljskih usluga u domaćinstvu; za obavljanje djelatnosti pružanja ugostiteljskih usluga u seoskom domaćinstvu; za obavljanje djelatnosti za pružanje ugostiteljskih usluga u kampovima;</p>

			<p>za obavljanje djelatnosti pružanja ostalih turističkih usluga; Rješenja: o kategorizaciji i rekategorizaciji ugostiteljskih objekata; o izdavanju Licence za auto-taxi prevoz; o izdavanju Izvoda licence za auto-taxi prevoz; Izdavanje Taxi legitimacija.</p> <p><i>Rok 30 dana:</i> Urbanističko-tehnički uslovi Građevinska dozvola Upotrebna dozvola</p> <p><i>Rok 60 dana:</i> Građevinska dozvola- u slučajevima kada je obavezno raditi elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu</p>	<p>za obavljanje djelatnosti pružanja ostalih turističkih usluga; Rješenja: o kategorizaciji i rekategorizaciji ugostiteljskih objekata; o izdavanju Licence za auto-taxi prevoz; o izdavanju Izvoda licence za auto-taxi prevoz; Izdavanje Taxi legitimacija.</p> <p><i>Rok 20 dana:</i> Urbanističko-tehnički uslovi Građevinska dozvola Upotrebna dozvola</p> <p><i>Rok 40 dana:</i> Građevinska dozvola- u slučajevima kada je obavezno raditi elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu</p>
--	--	--	--	--

Izvor: Opština Žabljak, DOO Komunalno i vodovod, CEDIS, LTO, ZZZ CG, Radna i Konsultativna grupa za izradu SPR 2017-2012.

PROJEKTI

Strategija razvoja sadrži set razvojnih i drugih projekata, koji su prepoznati u funkciji unapređenja životnog standarda i razvoja opštine Žabljak. Slijedi pregled predloženih projekata sa više informacija o realizaciji svakog od njih, uključujući: kratak opis projekta, predložene aktivnosti, očekivane rezultate i indikatore, partnere i okvirni budžet, ukoliko je moguće napraviti procjenu. Za pojedine projekte u trenutku izrade Strateškog plana nisu poznati svi detalji. Ovo se posebno odnosi na neophodna budžetska sredstva, jer u okviru određenih projekata potrebno je prethodno uraditi idejno rješenje ili glavni projekat, kako bi finansijski okvir bio poznat.

Projektna ideja: 1. DRUGA FAZA REKONSTRUKCIJE ULICE BAJA PIVLJANINA I IZGRADNJA ULICE BOŽIDARA ŽUGIĆA
Područje i nivo prioriteta: Saobraćajna infrastruktura
SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture</i>
Opis projekta: Nastavkom rekonstrukcije ulice Baja Pivljanina, zajedno sa dijelom ulice Božidara Žugića, obezbijediće se paralelna ulica sa glavnom gradskom ulicom i na taj način rasteretiti saobraćaj i omogućiti bolja komunikacija od ulaza u grad do Crnog jezera.
Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima Žabljaka, privrednim subjektima i turistima.
Aktivnosti: Opština je uradila projektnu dokumentaciju za drugu fazu rekonstrukcije ulice Baja Pivljanina. <ol style="list-style-type: none">1. Eksproprijacija zemljišta2. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju ulice Božidara Žugića3. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla4. Izvođenje radova5. Tehnički prijem radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): <ul style="list-style-type: none">• Rasterećenost gradskog saobraćaja• Dobra komunikacija od ulaza u grad do najpoznatijeg izletišta u Žabljaku- Crnog jezera
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none">• Broj kompletno uređenih ulica prema planskoj dokumentaciji
Odgovorna strana: <ul style="list-style-type: none">• Opština Žabljak i Direkcija javnih radova
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none">• 350.000,00 EUR; Opština Žabljaci Vlada Crne Gore
Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti
Period implementacije: 3 godine
Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor

<p>Projektna ideja: 2. IZGRADNJA ULICE VOJVODE MIŠIĆA I ULICA U KOVAČKOJ DOLINI</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Saobraćajna infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju ulice Vojvode Mišića prema planskoj dokumentaciji (izgradnja saobraćajnice, trotoara, rasvjete, atmosferske kanalizacije i postavljanje novih vodovodnih cijevi), kao i projektovanje i izgradnju ulica u naselju Kovačka Dolina.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima Žabljaka, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti: Opština je uradila projektnu dokumentaciju za izgradnju ulice Vojvode Mišića.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju ulica u Kovačkoj Dolini 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): •</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj kompletno uređenih ulica prema planskoj dokumentaciji
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak i Direkcija javnih radova
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 320.000,00 EUR; Opština Žabljak i Vlada Crne Gore
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 3 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 3. IZGRADNJA PARKINGA OD MOSTA KOD HOTELA DURMITOR DO RAMPE PUT CRNOG JEZERA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Saobraćajna infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Opština Žabljak je uradila tehničku dokumentaciju za izgradnju Kapije- ulaz u NP „Durmitor“- Ivan Do u obuhvatu Prostornog plana posebne namjene za durmitorsko područje, a projekat podrazumijeva izgradnju parkinga za motorna vozila, autobusko stajalište i parking za bicikla. Problem parkiranja na ulazu u Park je evidentan već godinama. Dokumentacijom je planirana izgradnja parking mjesta od mosta kod hotela Durmitor do rampe.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima Žabljaka i turistima.</p>
<p>Aktivnosti: Opština je uradila projektnu dokumentaciju za izgradnju parkinga.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prevaziđen problem parkiranja u sezoni kod rampe na putu za Crno jezero • Omogućeno parkiranje autobusa pri organizovanom prevozu turista • Rasterećenost saobraćaja na ovom lokalitetu i veća bezbjednost pješaka
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj parking mjesta
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak i Direkcija javnih radova
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 150.000,00 EUR; Vlada Crne Gore
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, NP “Durmitor” i ostali subjekti, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 4. IZGRADNJA JAVNE GARAŽE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Saobraćajna infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Problem nedostatka parking mjesta naročito je izražen u toku turističkih sezona. Izgradnjom garaže u centru grada, uspješno bi se riješio navedeni problem. Opština je tokom 2015. godine izradila Idejno rješenje. Državnim Kapitalnim budžetom za 2017. godinu planirana je izrada projektne dokumentacije za izgradnju javne garaže.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima Žabljaka, privrednim subjektima i turistima</p>
<p>Aktivnosti: Opština je uradila Idejno rješenje izgradnje javne garaže.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada glavnog projekta 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rasterećenost gradskog saobraćaja • Prevažden problem parkiranja u toku turističkih sezona
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj parking mjesta
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Direkcija javnih radova
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 930,000 EUR; Vlada Crne Gore
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 3 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 5. UREĐENJE GRADSKOG TRGA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Saobraćajna infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva uređenje centra grada, u smislu izgradnje modernog trga sa fontanama, mobilijarom i cvjetnim zasadima. Na ovaj način će se saobraćaj iz centra izmjestiti paralelnim gradskim ulicama (ulice Baja Pivljanina i Božidara Žugića- Projekat broj 1). Centar grada će dobiti potpuno novi izgled, po uzoru na veće gradove i prostati pravi kutak za odmor stanovnika i turista.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima Žabljaka i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada idejno-arhitektonsko-urbanističkog rješenja 2. Sprovođenje tenderske procedure za projektovanje i izgradnju, odabirponuđača i ugovaranje posla 3. Projektovanje i izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Privlačnij izled centra grada kao turističkog mjesta • Prevaziđen problem gužvi u centru grada u toku sezona
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj kompletno uređenih ulica prema planskoj dokumentaciji(trga)
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak i Direkcija javnih radova
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 500,000 EUR; Opština Žabljak i Vlada Crne Gore
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 6. IZMJEŠTANJE DIJELA PUTA ŽABLJAK- TEPCA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Saobraćajna infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Projektat podrazumijeva rekonstrukcijudijela makadamskog lokalnog puta u Tepcima. Rekonstrukcija bi značila izmještanje dijela puta (probijanje nove trase) i asfaltiranje, koji je u zimskom periodu zbog usova i klizišta neupotrebljiv i nemoguće ga je održavati, tako da je stanovništvo ovog kraja u toku zime praktično odsječeno od Žabljaka. Put je značajan i u turističkom smislu, jer se istim dolazi do splavišta rijeke Tare.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je namijenjen mještanima MZ Tepca i turistima.</p>
<p>Aktivnosti: Opština je uradila projektnu dokumentaciju za izmještanje dijela lokalnog puta Žabljak- Tepca.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bolja saobraćajna komunikacija Tepca- Žabljak, kao i do splavišta koja se nalaze u Tepcima • Veća bezbjednost, prohodnost i lakše održavanje puta u zimskom periodu • Poboľjšani uslovi za bavljenje trizmom mješšana, naročito splavarenjem zbog adekvatnije
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dužina asfaltiranih lokalnih puteva
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak i Direkcija javnih radova
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 185,000 EUR; Vlada Crne Gore
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici MZ Tepca, turistički poslenici i turisti</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 7. ASFALTIRANJE PUTA MARINA DOLINA-RADOVAN LUKA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Saobraćajna infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva asfaltiranje makadamskog lokalnog puta Marina dolina- Radovan Luka, u dužini od oko 15 km. Tačnije, asfaltiranje putnog pravca od izmješetene trase dijela puta Žabljak-Tepca (Projekat broj 6) do Radovan Luke.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen mještanima MZ Tepca i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bolja saobraćajna komunikacija Tepca- Žabljak, kao i do Radovan Luke • Poboľjšani uslovi za bavljenje trizmom mještana, naročito splavarenjem zbog adekvatnije
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dužina asfaltiranih lokalnih puteva
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak i Direkcija javnih radova
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 900.000,00 EUR; Vlada Crne Gore, donacije
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici MZ Tepca, turistički poslenici i turisti</p>
<p>Period implementacije: 5 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 8. IZRADA STUDIJE IZVODLJIVOSTI ZA IZGRADNJU AERODROMA“JEZERA”</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Saobraćajna infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 1:<i>Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Predmetnom Studijom će se stvoriti pretpostavke za izradu Glavnog projekta za izgradnju aerodroma “Jezera”, odnosno obnavljanje i reaktiviranje nekada vrlo aktivnog aerodroma. Tačnije, šezdesetih godina, aerodrom “Jezera”- travnata pista, omogućavao je slijetanje manjih aviona i imao redovne linije za Beograd. Izgradnja aerodroma bi bila od izuzetnog značaja za Žabljak kao turističku destinaciju.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je namijenjen Opštini Žabljak ili zainteresovanom investitoru.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ugovaranje posla 2. Izrada Studije izvodljivosti
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stvoreni uslovi za dalje aktivnosti- izrada Glavnog projekta i izgradnjaj aerodrome
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrađena Studija izvodljivosti za izgradnju aerodroma “Jezera”
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10.000,00 EUR; Opština Žabljak, donacija
<p>Ciljne grupe/korisnici: Opština Žabljak, zainteresovani investitor</p>
<p>Period implementacije: 1 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Praćenje od strane Službe Predsjednika Opštine i Sekretarijata za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalne stambene poslove</p>

<p>Projektna ideja: 9. ADAPTACIJA MOSTA NA TARI</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Saobraćajna infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija gradske i seoske saobraćajne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju parkinga, postavljanje rasvjete, rekonstrukciju trotoara, lukova, ograde, saobraćajnog zastora i osvježavanje kompletne konstrukcije mosta.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima i turistima, a cilj je očuvanje objekta koji je od izuzetne kulturno- istorijske vrijednosti, od propadanja i daljeg urušavanja.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompletno saobraćajno i estetski rekonstruisan objekat • Veća bezbjednost učesnika u saobraćaju na objektu koji je veoma frekventan • Prevaziđen problem guzvi i parkiranja kod mosta na Tari u toku ljetnje turističke sezone
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj kompletno uređenih ulica prema planskoj dokumentaciji (mosta) • Broj parking mjesta
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambasada NR Kine, Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.700.000,00 EUR; Donacija NR Kine- korigovati kada se dobiju precizni podaci od Ambasade
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, turisti, turistički poslenici</p>
<p>Period implementacije: 3 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 10. IZGRADNJA TRAFOSTANICA PRISOJE, POŠĆENSKI KRAJ, BORJE, MEŽDO, JAVOROVAČA I, JAVOROVAČA III, TMAJEVCI IV, SUVODO, KRŠ I REKONSTRUKCIJA NN MREŽE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Elektro infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 2: <i>Unapređenje snabdijevanja električnom energijom</i></p>
<p>Opis projekta: U cilju urednijeg snabdijevanja električnom energijom planirana je rekonstrukcija NN mreže kao redovna godišnja aktivnost u periodu od 2017- 2021. godine, kao i izgradnja sledećih trafostanica: Prisoje, Pošćenski Kraj, Borje, Meždo, Javorovača III i Javorovača I, Tmajevci IV i Suvodo. Pored izgradnje ovih trafostanica, planirana je i rekonstrukcija trafostanice Krš.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima Prisoja, Pošćenskog Kraja, Borja, Javorovače, Tmajevaca, Suvodola, Krša, kao i nerezidentima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju svake od trafostanica 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla za svaku od trafostanica 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bolje snabdijevanje električnom energijom u naseljenim mjestima Prisoje, Pošćenski Kraj, Borje, Meždo, Javorovača, Tmajevci, Suvodo i Krš. • Smanjena preopterećenost postojećih trafostanica
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom • Broj priključaka na elektro mrežu • Broj trafostanica
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak i Crnogorski elektrodistribudivni sistem DOO (CEDIS)
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 400.000,00 eura; Crnogorski elektrodistribudivni sistem DOO (CEDIS)
<p>Ciljne grupe/korisnici: CEDIS; Stanovnici Prisoja, Pošćenskog Kraja, Borja, Javorovače, Tmajevaca, Suvodola, Krša, nerezidenti i turisti</p>
<p>Period implementacije: 4 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 11. ELEKTRIFIKACIJA KATUNA OGRADE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Elektro infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 2: <i>Unapređenje snabdijevanja električnom energijom</i></p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva izgradnju stubne trafostanice, kao i niskonaponske mreže za katun Ograde. Katun Ograde, nalazi se u neposrednoj blizi sela Mala Crna Gora i gotovo sva domaćinstva više od pola godine sa stokom izdižu na katun. Projektom bi se, katunsko naselje obezbijedilo električnom energijom.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen mještanima sela Mala Crna Gora.</p>
<p>Aktivnosti: Projekat opština</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dovodjenje električne energije u katun Ograde • Bolji uslovi za život i razvoj poljoprivrede mješтана Male Crne Gore
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje kvaliteta snabdijevanja električnom energijom • Broj priključaka na elektro mrežu • Broj trafostanica
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak i Crnogorski elektrodistributivni sistem DOO (CEDIS)
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100.000,00 EUR; Opština Žabljak, Crnogorski elektrodistributivni centar DOO(CEDIS)
<p>Ciljne grupe/korisnici: Mještani sela Mala Crna Gora; Crnogorski elektrodistributivni centar DOO (CEDIS)</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 12. REKONSTRUKCIJA JAVNE RASVJETE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Elektro infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 2: <i>Unapređenje snabdijevanja električnom energijom</i></p>
<p>Opis projekta: Predmet ovog projekta je zamjena postojećih svjetiljki javne rasvjete koja je u veoma lošem stanju, sa LED svjetiljkama radi unapređenja energetske efikasnosti, smanjenja svjetlosnog zagađenja i ostvarivanja ušteda električne energije primjenom novih sistema za upravljanje nivoom osvjetljenja.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima Žabljaka, privrednim subjektima, turistima.</p>
<p>Aktivnosti: Opština je uradila projektnu dokumentaciju za rekonstrukciju javne rasvjete.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova 4. Održavanje i upravljanje rasvjetom u periodu od 10 godina od strane izvođača radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zamijenjeno 406 svjetiljki LED svjetiljkama 2. Ušteda u instalisanoj snazi 37,9 kW 3. Ušteda električne energije na godišnjem nivou 175.292 kW 4. Ukupna procentualna ušteda 74% 5. Finansijska ušteda u potrošnji električne energije 13.322 eur/god. 6. Finansijska ušteda u tekućem održavanju 2.889 eur/god. 7. Ušteda u emisiji CO₂ 147,6 t (74%)
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrošnja električne energije u kWh na godišnjem nivou za javnu rasvjetu
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 200.000,00 eura (150.400 eura Opština Žabljaci 49.000 eura preko projekta “Razvoj niskokarbonskog turizma u Crnoj Gori” i Globalnog fonda za životnu sredinu)
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti, DOO Komunalno i vodovod</p>
<p>Period implementacije: 6 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 13. IZRADA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA TOPLIFIKACIJU GRADA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Energetska efikasnost</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 1: Unapređenje saobraćajne infrastrukture i uspostavljanje urednog snabdijevanja električnom energijom Prioritet 2: <i>Unapređenje snabdijevanja električnom energijom</i></p>
<p>Opis projekta: Izrada projektne dokumentacije za toplifikaciju Žabljaka predstavlja značajan korak ka odgovornom razmišljanju o energetskej budućnosti grada. Opravdanost ovog projekta i izrade tehničke dokumentacije ogleda se u tome da pretežno svako domaćinstvo koristi drvo kao izvor zagrijavanja u zimskom periodu, što će u dužem roku dovesti do masovnog uništenja ovog prirodnog blaga. Rezerve šumskog bogatstva koje služe za ove namjene su ozbiljno dovedene u pitanje. Izradom projektne dokumentacije, stvorice se preduslovi za razvijanje sistema toplifikacije grada.</p>
<p>Projekat je namijenjen Opštini Žabljak ili zainteresovanom investitoru.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir ponuđača i ugovaranje posla 2. Izrada projektne dokumentacije 3. Revizija projekta
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stvoreni uslovi za izgradnju sistema toplifikacije Žabljaka
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrađen i revidovan Glavni projekat za toplifikaciju Žabljaka
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30.000,00 eura (Opština Žabljak, donacija, potencijalni investitor)
<p>Ciljne grupe/korisnici: Opština Žabljak, potencijalni investitor</p>
<p>Period implementacije: 1 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i komunalno stambene poslove</p>

<p>Projektna ideja: 14. REKONSTRUKCIJA VODOVODNOG SISTEMA ŽABLJAKA I DOVOĐENJE VODE ZA OSNJEŽAVANJE NA SAVINOM KUKU</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Komunalna infrastruktura (vodosnabdijevanje)</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 2: Obezbjedenje dovoljnih količina vode odgovarajućeg kvaliteta i postizanje dobrog statusa voda Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne mreže</i></p>
<p>Opis projekta: Zastarela vodovodna mreža jedan je od gorućih problema Opštine Žabljak. Problemi sa vodosnabdijevanjem su posebno izraženi tokom ljetnje i zimske sezone. Kako je turizam jedna od razvojnih šansi Žabljaka, potrebno je što je prije moguće pristupiti rekonstrukciji vodovodne mreže. S druge strane, globalno zagrijavanje je već dovelo do toga da je količina sniježnih padavina tokom zimske sezone drastično manja. Kako bi Žabljak očuvao epitet zimskog turističkog centra, potrebno je napraviti infrastrukturu, koja će omogućiti stvaranje vještačkog snijega. Jedan od prvih uslova jeste dovođenje vode za osnježavanje na Savinom kuku. Ovaj projekat će omogućiti redovnije vodosnabdijevanje lokalnog stanovništva, a i stvoriti preduslove za kvalitetniju i produženu zimsku turističku sezonu. Projekat će podrazumijevati rekonstrukciju kompletnog sistema vodosnabdijevanja i dovođenje vode sa preliva Modrog jezera za izgradnju akumulacije (vještačko jezero) na lokalitetu Vodeni Do, Savin kuk i obezbjeđivanje dodatnih količina za vodosnabdijevanje MZ Pošćenski Kraj.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen svim stanovnicima Žabljaka, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Potpisivanje donacijskog ugovora između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Slovenije 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Redovno vodosnabdijevanje grada • Obezbjedena voda za osnježavanje na Savinom kuku
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smanjeni kvarovi i gubici na mreži • Povećanje dotoka vode do bazena • Broj priključaka na vodovodnu mrežu
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak, Direkcija javnih radova i CMRS Republike Slovenije
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3.500.000,00 EUR; Vlada Crne Gore i donacija CMRS
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti, DOO Komunalno i vodovod</p>
<p>Period implementacije: 3 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

Projektna ideja: 15. IZGRADNJA VODOVODA “KRŠ”
Područje i nivo prioriteta: Komunalna infrastruktura (vodosnabdijevanje)
SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 2: Obezbjeđenje dovoljnih količina vode odgovarajućeg kvaliteta i postizanje dobrog statusa voda Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne mreže</i>
Opis projekta: Realizacijom ovog projekta riješio bi se problem vodosnabdijevanja lokalnog stanovništva. Mještani se služe alternativnim načinima snabdijevanja vodom (bunari, cistijerne...). Opština je uradila idejno rešenje, a glavni projekat je finansiralo Ministarstvo poljoprivrede
Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen mještanima Đedovog Polja, Đedove Gore, Pometenika, Ponora, Pogrežda i Krša.
Aktivnosti: Opština je uradila idejno rešenje i riješila imovinsko-pravne odnose. Glavni projekat je finansiralo Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
Projektni ishod (očekivani rezultat): <ul style="list-style-type: none"> • Obezbijedeno vodosnabdijevanje stanovnika sela Krš
Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none"> • Broj priključaka na vodovodnu mrežu
Odgovorna strana: <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 375.000,00 EUR; Opština Žabljak, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, donacije
Ciljne grupe/korisnici: DOO Komunalno i vodovod, mještani Đedovog Polja, Đedove Gore, Pometenika, Ponora, Pogrežda i Krša.
Period implementacije: 4 godine
Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor

<p>Projektna ideja: 16.IZGRADNJA FEKALNIH KANALIZACIJA U DIJELU NASELJA TMAJEVCA, PEĆIĆA OGRADA, NASELJA IZNAD HOTELA MB, FEKALNE KANALIZACIJE OD HOTELA DURMITOR DO RAVNOG ŽABLJAKA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Komunalna infrastruktura (kanalizaciona mreža)</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 2: Obezbjedenje dovoljnih količina vode odgovarajućeg kvaliteta i postizanje dobrog statusa voda Prioritet 2: <i>Upravljanje otpadom i otpadnim vodama</i></p>
<p>Opis projekta: Nakon što je Opština izgradila postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda 2013. godine, cilj je da se što intenzivnije radi na izgradnji kanalizacione mreže. Ovim projektom domaćinstva u dijelu naselja Tmajevca, Pećića Ograda, naselja iznad hotela MB, fekalne kanalizacije od hotela Durmitor do Ravnog Žabljaka biće priključena na kanalizacionu mrežu, čime će prestati potreba za korišćenjem septičkih jama.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima navedenih naselja, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti: Opština je uradila projektnu dokumentaciju.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgrađena fekalna kanalizacija u dijelu naselja Tmajevca, Pećića Ograda, naselja iznad hotela MB, fekalne kanalizacije od hotela Durmitor do Ravnog Žabljaka
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj priključaka na kanalizacionu mrežu
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak, Direkcija javnih radova
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 650.000,00 eura, Opština Žabljak i Vlada Crne Gore
<p>Ciljne grupe/korisnici: DOO Komunalni i vodovod, stanovnici navedenih naselja</p>
<p>Period implementacije: 3 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 17. IZGRADNJA DRUGE FAZE POSTROJENJA ZA PREČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Komunalna infrastruktura (otpadne vode)</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 2: Obezbjedenje dovoljnih količina vode odgovarajućeg kvaliteta i postizanje dobrog statusa voda Prioritet 2: <i>Upravljanje otpadom i otpadnim vodama</i></p>
<p>Opis projekta: Prečistač otpadnih voda, za uže gradsko jezgro, izgrađen je 2013. godine. Ovim projektom predviđena je izgradnja druge faze postrojenja, čime bi se konačno riješilo pitanje upravljana otpadnim vodama u prigradskom dijelu opštine.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je namijenjen stanovnicima Žabljaka, privrednim subjektima i turistima</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije 2. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 3. Izvođenje radova 4. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efikasno upravljanje otpadnim vodama
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj priključaka na kanalizacionu mrežu
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak, Direkcija javnih radova, CMRS Republike Slovenije
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.000.000, 00EUR; Opština Žabljak, Vlada Crne Gore, donacija CMRS Republike Slovenije
<p>Ciljne grupe/korisnici: DOO Komunalno i vodovod, lokalno stanovništvo, turisti</p>
<p>Period implementacije: 3 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 18. NABAVKA MULTIFUNKCIONALNOG VOZILA ZA ČIŠĆENJE MULJA IZ PREČISTAČA OTPADNIH VODA I KANALIZACIJA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Komunalna oprema</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 2: Obezbjeđenje dovoljnih količina vode odgovarajućeg kvaliteta i postizanje dobrog statusa voda Prioritet 2: <i>Upravljanje otpadom i otpadnim vodama</i></p>
<p>Opis projekta: Izgradnjom prečištača otpadnih voda, stvara se potreba za njegovim redovnim održavanjem. Za tu svrhu, potrebno je nabaviti posebno multifunkcionalno vozilo, kojim će se odvoziti mulj iz prečištača na već određenu, saniranu deponiju. Uz navedeno, vozilo će se koristiti za čišćenje kanalizacija i pranje ulica.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen svim stanovnicima Žabljaka, privrednim subjektima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir ponuđača i ugovaranje posla 2. Nabavka i isporuka vozila
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uredno održavanje prečištača otpadnih voda i kanalizacione mreže
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nabavljeno vozilo za za čišćenje mulja iz prečištača otpadnih voda i kanalizacija
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak, CMRS Slovenija
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 110.000,00 eura, Opština Žabljak i donacije CMRS Slovenija
<p>Ciljne grupe/korisnici: DOO Komunalno i vodovod, lokalno stanovništvo, turisti</p>
<p>Period implementacije: 1 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Služba Predsjednika Opštine</p>

<p>Projektna ideja: 19. UREĐENJE POSTOJEĆIH SKIJALIŠTA (“SAVIN KUK” I “JAVOROVAČA”) I STAVLJANJE U FUNKCIJU SKIJALIŠTA ŠTUOC</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Turizam</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 1: <i>Unapređenje turističke ponude i diversifikacija</i></p>
<p>Opis projekta: Projekt na skijalištu Savin Kuk podrazumjeva izgradnju ski staze 1,5 km širine 60m, izgradnja puta dužine 1,5 km i parkinga za 200 vozila, raspisivanje konkursa za izradu i reviziju planske, tehničke i projektne dokumentacije, kao i izgradnju prilaznih saobraćajnica sa parking prostorom, ski staza, žičara i ostale infrastrukture. U ovom periodu radiće se i na vještačkom osnježavanju ovog skijališta (Projekt broj 14). Uređenje skijališta “Javorovača” podrazumjeva izgradnju dva nova ski lifta i jedne žičare. Ispod ski staza planira se izgradnja sportskih terena za tenis i košarku u ljetnjem, odnosno klizališta u zimskom periodu. Na dijelu staze će biti izgrađenja ljetnja bob staza. Takođe, predviđeno je i stavljanje u funkciju skijališta “Štuoc”, u smislu izgradnje žičara, liftova, topova za snijeg i 30 km staza.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je namjenjen turistima, stanovnicima Žabljaka i turističkim poslenicima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije i izdavanje dozvola 2. Gradnja i rekonstrukcija objekata; 3. Tehnički prijem objekata.
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raznovrsnija i kvalitetnija turistička ponuda Žabljaka
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja gostiju i noćenja, • Smanjenje nezaposlenosti
<p>Odgovorna strana: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Direkcija javnih radova, Investiciono razvojni fond Crne Gore, HM Durmitor, Ski centar Javorovača, Opština Žabljak</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 35.000.000,00 eura; Vlada Crne Gore, Investiciono razvojni fond Crne Gore, HM Durmitor, Ski centar Javorovača, Opština Žabljak</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Turisti, stanovnici, turistički poslenici</p>
<p>Period implementacije: 5 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor, Ministarstvo održivog razvoja i turizma</p>

<p>Projektna ideja: 20. REKONSTRUKCIJA I STAVLJANJE U FUNKCIJU PRIVATIZOVANIH HOTELA I IZGRADNJA NOVIH HOTELSKIH KAPACITETA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Turizam i ugostiteljstvo</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 1: <i>Unapređenje turističke ponude i diversifikacija</i></p>
<p>Opis projekta: Projektat podrazumijeva rekonstrukciju privatizovanih hotela Jezara i Planinka, izgradnju hotela Durmitor, kao izgradnju novih hotela visoke kategorije u ulici Svetog Save (u blizini zgrade Razvršje) i dva hotela u ulici Njegoševoj. Rekonstrukcijom i izgradnjom navedenih hotelskih kapaciteta značajno će se unaprijediti turistička ponuda Žabljaka.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je namjenjen turistima i stanovnicima Žabljaka.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije i izdavanje dozvola, 2. Gradnja i rekonstrukcija objekata 3. Tehnički prijem objekata
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje smještajnih kapaciteta i obogaćivanje ponude grada • Izgrađeni novi i rekonstruisani postojeći hoteli.
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje nezaposlnosti • Povećanje broj noćenja i broja turista
<p>Odgovorna strana: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, investitori, Opština Žabljak</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: 24.000.000,00 EUR; Investitori</p>
<p>Period implementacije: 4 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor, Ministarstvo održivog razvoja i turizma</p>

<p>Projektna ideja: 21. IZGRADNJA ENERGETSKI EFIKASNOG OBJEKTA TURISTIČKE ORGANIZACIJE, SA SUVENIRNICOM I IZLOŽBENIM PROSTOROM</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Turistička infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 1: <i>Unapređenje turističke ponude i diversifikacija</i></p>
<p>Opis projekta: Izgradnja namjenskog objekta za potrebe turističke orgaizacije, u čijem sastavu će se nalaziti suvenirnica, info punkt i izložbeni prostor za tematske izložbe i promociju grada. Turistička organizacija ujedno treba da prezentuje opredeljenje grada kao ekološke prestonice i bude sagradjena kao energetski efikasan objekat i ujedno pilot projekat koji bi animirao lokalnu zajednicu, da u tom pravcu raztvija izgradnju novih objekata.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Namjena objekata je da što kvalitetnije prezentuje Opštinu Žabljak, da objedini turističku ponudu grada i na kvalitetan način prezentuje svim posjetiocima. Cilj projekta je da objedini informativno-turističku ponudu opštine i plasira je svim posjetiocima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. definisanje lokacije za izgradnju objekta 2. dobijanje UTU 3. izrada glavnog projekta 4. tenderska procedura 5. izgradnja i opremanje objekta
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • podizanje kvaliteta usluga • povećan broj posjeta • raznovrstan turistički proizvod • dodatna ponuda grada • nova radna mjesta • veće generisanje prihoda od turizma
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • povećan nivo turističke ponude • novi turistički proizvod • rešavanje trenutnog problema poslovanja turističke organizacije • umrežavanje ponude grada u jedinstven servis
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokalna turistička organizacija i Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100.000,00 EUR; Opština Žabljak, Ministrastvo održivog razvoja i turizma, LTO, donacije
<p>Ciljne grupe/korisnici: Lokalno stanovništvo, turistička privreda, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Zadovoljstvo turista, broj novozaposlenih radnika, ostvareni prihodi</p>

<p>Projektna ideja: 22. DEFINISANJE LOKACIJE ZA POSTAVLJANJE MOBILNIH DRVENIH OBJEKATA VIŠESTRUKI NAMJENE U FUNKCIJI TURIZMA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Turistička infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 1: <i>Unapređenje turističke ponude i diversifikacija</i></p>
<p>Opis projekta: Definisanje i postavljanje mobilnih, estetski primenljivih štandova za više namjena, riješiće problem improvizovanje ponude lokalnih proizvođača. Postavljanje drvenih objekata bi koristilo za organizovanje gradskih Bazara tokom prazničnih dana, a tokom turističke sezone prezentovanje lokalnih autentičnih proizvoda, kao što su hrana, piće, suveniri, ručna radinost. Na ovaj način bi se unaprijedoila kompletna lokalna i turistička ponuda.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je čime bi direktnu korist ilali lokalni proizvođači i zanatlije, lokalno stanovništvo i turisti. Cilj projekta je da se na jednom mjestu objedini ova vrsta ponude i stvore uslovi da se kvalitetno prezentuje kupcima i potrošačima</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. izgradnja drvenih mobilnih štandova 2. definisanje lokacije za postavljanje 3. definisanje uslova korišćenja
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • stvaranje novog turističkog i privrednog proizvoda • podizanje kvaliteta promocije lokalne sredine • unapredjenje turističke ponude • šansa za lokalne proizvođače da promovišu svoj proizvod • uvezivanje turizma sa drugim proizvodnim granama
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rešavanje problema uličnih prodavaca • podizanje nivou usluga • sadržajnija i kvalitetnija ponuda • promocija lokalnog proizvoda
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokalna turistička organizacija i Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30.000,00 EUR; IPA fond
<p>Ciljne grupe/korisnici: Poljoprivredni proizvođači, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 1 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Broj korisnika štanda, broj posjetilaca i korisnika usluga, ostvareni prihodi</p>

<p>Projektna ideja: 23. IZGRADNJA PLANINARSKIH DOMOVA I EKO-ETNO SELA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Turistička infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 1: <i>Unapređenje turističke ponude i diversifikacija</i></p>
<p>Opis projekta: Žabljaku kao planinskoj turističkoj destinaciji nedostaju planinarski domovi i eko-etno sela. Postojeći domovi su u jako lošem stanju, a etno sela skoro da i ne postoje. Cilj projekta je da se iskoriste postojeći resursi, interesovanja i potražnja turista i time diverzifikuje postojeća ponuda i podigne kvalitet postojećih usluga</p>
<p>Namjena i cilj projekta: projekat je primarno namijenjen turistima- planinarima, koji svoje vrijeme provode u planini, kao i svim pasivnim ljubiteljima planina. Cilj projekata je da kroz infrastrukturu omogući ugodan i prijatan boravak u planini, kao i da animira ruralne sredine i više ih iskoristi kao turistički resurs. Na ovaj način bi mogli kvalitetno da promovišemo svoju tradiciju, gastronomiju i okruženje</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. napraviti strategiju i plan izgradnje ovih objekata 2. u plansku dokumentaciju Nacionalnog parka uključiti ove aktivnosti 3. stvoriti partnerske odnose među institucijama 4. obezbijedi donatorska sredstva za izgradnju
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • izgradnja 2 planinarska doma • minimum jedno etno selo
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • unaprijedjena turistička infrastruktura • prepoznatljivost turističke destinacije • očuvanje tradicije
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nacionalni parkovi Crne Gore, NP Durmitor, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 200.000,00 EUR; JP za nacionalne parkove Crne Gore, Vlada CG, Ambasade u CG
<p>Ciljne grupe/korisnici: Turisti, lokalno stanovništvo, poljoprivredni proizvođači, planinarska društva</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Povećan broj turista, generisani prihodi, nova ciljna grupa posjetioca</p>

<p>Projektna ideja: 24. UNAPREĐIVANJE CENTRA ZA POSJETIOCE I EXPO PROSTORA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Osavremenjavanje infrastrukture za posjetioce</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 1: Unapređenje turističke ponude i diversifikacija - Podizanje izložbene postavke, u cilju što bolje prezentacije prirodnih bogatstava Parka</p>
<p>Opis projekta: Izradiće se objekat Centra za posjetioce, površine cca 150m², u kojem će se instalirati izložbena postavka, kojom se Crna Gora predstavila na expo-Milano 2015.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je namijenjen svim uzrastima, kako za turiste, tako i lokalno stanovništvo</p>
<p>Aktivnosti: Sva procedura je u nadležnosti Ministarstva održivog razvoja turizma (kako projekat tako i realizacija projekta)</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bogatiji sadržaj za turiste koji dolaze u Centar za posjetioce
<p>Izlazni indikatori: Povećanje broja posjetilaca u Centru za posjetioce</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo održivog razvoja i turizma
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 250.000 €; Ministarstvo održivog razvoja i turizma
<p>Ciljne grupe/korisnici: Svi uzrasti</p>
<p>Period implementacije: 4 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Direkcija javnih radova</p>

<p>Projektna ideja: 25. PROIZVODNJA/PRODAJA SUVENIRA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Stavljanje u funkciju stolarske radionice i proizvodnja suvenira</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 1: Unapređenje turističke ponude i diversifikacija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj proizvodnje suvenira u nacionalnim parkovima može biti osnova za ostvarivanje dodatnog prihoda. Stavljanje postrojenja u pogon bi moglo neposredno omogućiti zapošljavanje najmanje 4 radnika, obezbjeđivanje neposredne prodaje i ostvarivanja novog prihoda.
<p>Opis projekta: JPNP može obezbjediti širu distribuciju suvenira u saradnji sa Turističkom organizacijom Crne Gore, turističkim agencijama, Javnim preduzećem za upravljanje morskim dobrom itd. To je takođe prilika da se izrade mehanizmi saradnje sa lokalnim stanovništvom kako bi i ono ostvarivalo prihod kroz zaštićena područja. Zahvaljujući ovom mehanizmu, umanjio bi se uvoz suvenira u Crnu Goru.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Proizvodnja i štampanje informativnih tabli za potrebe Nacionalnog parka „Durmitor“, kao i za potrebe drugih Nacionalnih parkova je dosta velika ušteda od troškova koje smo imali u prethodnom period.</p>
<p>Aktivnosti: Investicije u osnovna sredstva: Objekat (zidani), glavna mašina, tehnološka oprema, energetika(stubna) trafostanica</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prihod od prodaje proizvedenih proizvoda putem sopstvene mreže prodaje i putem prodaje kupcima u zemlji i inostranstvu; • Stvaranje novih radnih mjesta; • Povećanje ukupnih prihoda nacionalnog parka i jačanje njegove samoodrživosti; • Povećanje prihoda kroz poreze, doprinose i dr.
<p>Izlazni indikatori: Ostvarivanje dodatnih prihoda , i raznovrsnija ponuda suvenira, ušteda od troškova koje smo imali u prethodnom periodu.</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • JP Nacionalni parkovi Crne Gore / Kapitalni budžet
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60.000 €; JP Nacionalni parkovi Crne Gore / Kapitalni budžet
<p>Ciljne grupe/korisnici: Zapošljavanje najmanje 4 radnika, šira distribucija suvenira u saradnji sa Turističkom organizacijom Crne Gore, turističkim agencijama, Javnim preduzećem za upravljanje morskim dobrom itd. To je takođe prilika da se izrade mehanizmi saradnje sa lokalnim stanovništvom kako bi i ono ostvarivalo prihod kroz zaštićena područja. Zahvaljujući ovom mehanizmu, umanjio bi se uvoz suvenira u Crnu Goru.</p>
<p>Period implementacije: 4 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

Projektna ideja:**26. JAČANJE ULOGE AGROBIZNIS INFO CENTRA U KREIRANJU STRATEGIJE RAZVOJA POLJOPRIVREDE U ŽABLJAKU****Područje i nivo prioriteta:**

Poljoprivreda i ruralni razvoj

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Povećanje produktivnosti i konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača kroz jačanje institucionalnih kapaciteta opštine u domenu poljoprivrede i ruralnog razvojaPrioritet 2: *Održivo upravljanje porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima***Opis projekta:** Projekat podrazumijeva podršku razvoja agrobiznis centra kao specijalizovane stručne poljoprivredne savjetodavne službe koja će svojim aktivnostima u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede implementirati djelatnost službe biljnoj i stočnoj proizvodnji na republičkom nivou, a kroz mjere agrobudžeta, subvencije, regrese, premije, ajvne pozive i kreditna sredstva IPA-IPARDA i MIDASA.**Namjena i cilj projekta:** Projekat je namjenjen isključivo individualnim poljoprivrednim proizvođačima kao i preduzetnicima iz oblasti agrara a koji žele baviti se proizvodnjom i preradom biljnih i stočnih proizvoda.

Cilj projekta je

1. Razvoj specijalizovanih, konkurentnih i dugoročno održivih gazdinstava
2. Edukacija i savjetodavna podrška poljoprivrednicima
3. Unapređenje znanja savjetodavaca i inoviranje savjetodavnih programa i metoda
4. Unapređenje poljoprivredne proizvodnje na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima u cilju ekonomsko-organizacionog i tehničko-tehnološkog jačanja kapaciteta farmera

Aktivnosti:

1. Unapređenje nivoa stručnog znanja poljoprivrednika o dostignućima nauke i tehnologije proizvodnje kroz stručna predavanja, seminare, oglede, praktične prikaze i obuke
2. Organizovanje studijskih posjeta poljoprivrednicima u zemlje razvijene poljoprivrede planinskog područja, kako bi se poljoprivrednici upoznali sa savremenim načinima proizvodnje, prerade i plasmana proizvoda kao is a dobrom poljoprivrednom praksom i formama i načinima udruživanja.
3. Izrada strategije unapređenja održive eko-poljoprivrene i ruralnog razvoja opštine Žabljak do 2030. godine
4. Izrada dugoročnog i kratkoročnog plana razvoja agrara i projekcija budućih smjernica razvoja
5. Izrada i štampanje brošura o uzgoju , ishrani i tovu preživara (govedi i ovaca)
6. Pomoć i podrška mladim poljoprivrednim framerima da zasnuju porodicu
7. Organizovanje promocije poljoprivrednika kroz razvoj tržišne infrastructure koordinacijom otkupa stoke i stočnih proizvoda kao i oraginizovanje sajma ekohrane i izložbi poljoprivrednih proizvoda.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Doći će do povećanja broja gazdinstava, ukрупnjivanja zemljišnog posjeda i povećanja stočnog fonda kao i zadržavanja mladih ljudi na selu.

Doći će do jačanja ljudskih, materijalnih i tehničkih kapaciteta poljoprivredne službe agrobiznis

centra. Ovo podrazumijeva unapređenje i inoviranje znanja savjetodavaca i primjenu novih metoda i tehnologija u realizaciji savjetodavnih programa. Unapređenje procesa planiranja, programiranja i pružanja savjetodavnih usluga u pravcu uvažavanja potreba korisnika-seljaka

Izlazni indikatori:

Povećanje broja gazdinstava sa farmerskom proizvodnjom

Odgovorna strana:

Opština Žabljak

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

20.000,00EUR; Opština Žabljak

Ciljne grupe/korisnici:

Poljoprivrednici i stanovnici sela

Period implementacije:

2018-2025.

Monitoring i evaluacija:

Agrobiznis centar

<p>Projektna ideja: 27. PODSTICANJE OSNIVANJA MODERNE POLJOPRIVREDNE KOOPERATIVE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Poljoprivredna proizvodnja-Osnaživanje individualnih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 2: Unapređenje poljoprivredne proizvodnje 2. Povećanje konkurentnosti individualnih poljoprivrednih proizvoda 3. Podizanje efektivnosti i efikasnosti poljoprivrednih gazdinstava</p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva osnivanje cooperative udruživanjem najmanje 10 krupnih poljoprivrednih proizvođača, izrada statute i usaglašavanje sa zakonom o poljoprivrednim zadrugama</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namjenjen isključivo poljoprivrednim proizvođačima.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stvaranje operativnih kapaciteta za uzgoj i povećanje produktivnosti stočarske proizvodnje 2. Osnivanje ekonomski održivog udruženja proizvođača stoke 3. Osnivanje udruženje proizvođača sa ciljem da se postigne zajednička proizvodnja i prodaja kvalitetnog mesa i mlijeka za lokalno tržište 4. Iniciranje razvojnih procesa na nivou zajednice sa ciljem da se stabilizuje i poveća prihod poljoprivrednih proizvođača
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koordinacija prilikom prodaje poljoprivrednih proizvoda i nabavke repromaterijala 2. Edukacija poljoprivrednika putem održavanja stručnih predavanja i izrade brošura i priručnika
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Postićiće se održivo samofinansiranje zadruge 2. Postićiće se zagarantovan otkup i prodaja poljoprivrednih proizvoda putem kontrahiranja-ugovorene proizvodnje 3. Poljoprivrednici će imati bolji pristup proizvodnim resursima 4. Prihod članova zadruge će se povećati 5. Resursi dostupni na lokalnom nivou će se mnogo efikasnije iskorišćavati 6. Predstaviće se tehničke inovacije za poboljšanje tova jagnjadi 7. Proizvodnja jagnječeg i junećeg mesa prema standardima tržišta i uvešće se procedure za ocjenjivanje kvaliteta 8. Povećanje prihoda članova iskorišćavanjem prilika i omogućavanjem pristupa poljoprivrednim inputima kao zajedničkom prodajom i postizanjem boljih cijena 9. Organizacija uzgoja i reprodukcije kao i podrška u marketingu prodaje tovnih jagnjadi i junadi kao i mliječnih proizvoda sira i skorupa 10. Ustanoviće se model održivog razvoja tržišno orjentisane proizvodnje ovčjeg i govedeg mesa
<p>Izlazni indikatori:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Povezivanje proizvodnje na individualnim gazdinstvima sa preradnim kapacitetima i prodajnim lancima 2. Izgradnja osjećaja solidarnosti i povezanosti isto bi bilo od esencijalnog značaja za održavanje udruženja 3. Uvođenje osavremenjene tehnologije proizvodnje može se izvesti efikasno isključivo samo grupnim pristupom

4. Povećanje prihoda zajedničkom prodajom i nabavkom sredstava za proizvodnju

Odgovorna strana:

Opština Žabljak, Kooperative

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

3.000,00 eura; Opština Žabljak, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

Ciljne grupe/korisnici:

Poljoprivredni proizvođači

Period implementacije:

3 godine

Monitoring i evaluacija:

Agrobiznis info centar

<p>Projektna ideja: 28. IZRADA PROSTORNO-PLANSKE DOKUMENTACIJE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Prostorno planiranje</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 3: <i>Stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta i razvoj poslovne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva izradu prostorno planske dokumentacije i to: LSL “Borje II”, DUP “Kompleks Planinka”, UP “Varezina Voda”, UP “Uskoci II”, UP “Vrela”, LSL Borje III”, LSL “Uskoci”, Izmjene DUP-a Žabljak (hotel u centru), Izmjene DUP-a Žabljak (zone I, J, G, H i F)</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namjenjen stanovnicima Žabljaka, turistima i privrednicima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Donošenje odluke o pristupanju izradi, • Sprovođenje tenderske procedure i odabir obrađivača, • Izrada planova, • Pribavljanje neophodnih saglasnosti i javna rasprava, • Utvrđivanje predloga odluke, • Usvajanje odluke na sjednici SO.
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stvoreni uslovi za izgradnju i privođenje zemljišta namjeni
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećana površina opštine pokrivena planskom dokumentacijom
<p>Odgovorna strana: Opština Žabljak, zainteresovani korisnici</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 150,000,00EUR; Opština Žabljak, zainteresovani korisnici
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 4 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Opština Žabljak, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javna rasprava</p>

<p>Projektna ideja: 29. IZMJESTANJE I IZGRADNJA BENZINSKE PUMPE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Trgovina</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 3: <i>Stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta i razvoj poslovne infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Projektat podrazumijeva uklanjanje postojećeg objekta benzinske pumpe u ul. Vuka Karadžića, kako bi se oslobodila lokacija za gradnju modern autobuske stanice(po planskoj dokumentaciji), te na novoj lokaciji izgradila benzinska pumpa koja zadovoljava standard.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je namjenjen stanovnicima Žabljaka, turistima i privrednicima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije i izdavanje dozvole 2. Izmještanje i izgradnja pumpe 3. Tehnički prijem 4. Otvaranje objekta
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Kvalitetnija usluga, smanjene gužve</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgrađena benzinska pumpa po standardima • Oslobodena lokacija za rekonstrukciju autobuske stanice
<p>Odgovorna strana: Opština Žabljak, Eko petrol A.d.</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: Budžet projekta će biti poznat nakon izrade projektne dokumentacije;Eko petrol AD</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Eko petrol AD, Stanovnici, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 30. IZGRADNJA AROMA MARKET</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Privreda (trgovina)</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 3: Jačanje konkurentnosti privrede i otvaranje novih radnih mjesta kroz razvoj vodećih privrednih oblasti Prioritet 3: Stvaranje povoljnog poslovnog ambijenta i razvoj poslovne infrastrukture</p>
<p>Opis projekta: Projektat podrazumijeva izradnju savremenog maloprodajnog objekta uz gradsku obilaznicu, koji će proširiti izbor potrošačima i obogatiti ponudu. Rasteretiće se centar grada od gužvi u saobraćaju koje su posledica jednog marketa smještenog u strogom centru grada.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je namjenjen stanovnicima Žabljaka, turistima i privrednicima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada projektne dokumentacije i izdavanje dozvole 2. Izgradnja objekta 3. Tehnički prijem 4. Otvaranje objekta
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Bolji izbor robe u maloprodaji, rasterećen saobraćaj u centru grada</p>
<p>Izlazni indikatori: Novi savremeni maloprodajni objekat</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Žabljak, Domaća trgovina DOO</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: Budžet projekta će biti poznat nakon izrade projektne dokumentacije; Domaća trgovina DOO</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 31.II FAZA REKONSTRUKCIJE FUDBALSKOG IGRALIŠTA NA RAVNOM ŽABLJAKU-POSTAVLJANJE TRAVNATE PODLOGE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Sportska infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija sportske infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: U prethodnom periodu završena je prva faza rekonstrukcije fudbalskog igrališta na Ravnom Žabljaku. Kako bi ovaj sportski objekat bio kompletiran, neophodno je postaviti i travnatu podlogu. Ovim projektom biće omogućeno da se fudbalsko igralište stavi u funkciju, te unaprijediti uslovi za razvoj sporta i sportskog turizma u Žabljaku.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projektat je namijenjen svim stanovnicima Žabljaka i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funkcionalno fudbalsko igralište
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja članova sportskih klubova i ekipa
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Direkcija javnih radova , Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 150.000,00EUR; Vlada Crne Gore
<p>Ciljne grupe/korisnici: Sportski klubovi, stanovnici, turisti,</p>
<p>Period implementacije: 1 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 32. POSTAVLJANJE VJEŠTAČKE PODLOGE– TARTAN NA ŠKOLSKOM SPORTSKOM TERENU</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Sportska infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 1: <i>Izgradnja i rekonstrukcija sportske infrastrukture</i></p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva postavljanje vještačke podloge na već rekonstruisanom i uređenom otvorenom školskom terenu. Cilj projekta je nabavka i postavljanje podloge na školskom terenu, kako bi se izbjegle česte povrede koje djeca zadobiju zbog betonskog terena. Igralište je djelimično rekonstruisano i uređeno u 2016. godini.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen djeci školskog uzrasta, mladima, sportskim klubovima i ekipama, turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Nabavka i izvođenje radova 3. Tehnički prijem
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veći sadržaj sportskih aktivnosti za djecu koja idu u školu
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja članova sportskih klubova i ekipa
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja</p> <ul style="list-style-type: none"> • 25.000,00 eura; Opština Žabljak, donatori
<p>Ciljne grupe/korisnici: Djeca školskog uzrasta, mladi, sportski klubovi i ekipe, turisti.</p>
<p>Period implementacije: 1 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 33. IZRADA LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA MLADE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Društvene djelatnosti</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 2: <i>Razvoj obrazovanja i briga o djeci i mladima</i></p>
<p>Opis projekta: Na osnovu nacionalne strategije za mlade sve Opštine u CG dužne su da izrade lokalni plan akcije za mlade. To je razvojni dokument kojim se sprovodi briga o mladima u cilju poboljšanja položaja mladih u određenoj opštini. Ovim dokumentom utvrđuje se cjelovita i usklađena politika prema mladima i radni plan zadataka u sprovođenju akcionog plana. Lokalni plan pokriva sledeće oblasti: obrazovanje, zapošljavanje, zdravlje i bezbjednost, kulturu slobodno vrijeme, ljudska prava, učešće mladih u društvenom životu. U opštini Žabljak postoji kancelarija za prevenciju narkomanije čiji će zadatak biti da implementira lokalni akcioni plan za mlade.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen mladima (od 12-30 godina) Žabljaka.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forimiranje Radne grupe za izradu plana 2. Izrada plana 3. Usvajanje dokumenta na sjednici SO Žabljak
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usvojen lokalni akcioni plan za mlade u cilju sistematskog rješavanja problema mladih u Opštini Žabljak.
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definisana politika poboljšanja položaja mladih u Žabljaku
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak, Vaspitno obrazovne ustanove, ZZZCG, privredna društva
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.500,00 eura; Opština Žabljak
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici opštine Žabljak</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti, SO Žabljak</p>

<p>Projektna ideja: 34. REKONSTRUKCIJA KROVA NA ŠKOLSKOJ ZGRADI I OBJEKATA SEOSKIH ŠKOLA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Obrazovanje</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 2: <i>Razvoj obrazovanja i briga o djeci i mladima</i></p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva rekonstrukciju seoskih škola na teritoriji opštine Žabljak, od kojih je određen broj u lošem stanju. Akcenat će biti stavljen na popravku krovova, kako bi se objekti zaštitili od daljeg propadanja.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima Žabljaka.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekonstruisani objekti seoskih škola
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objekti seoskih škola adaptirani i zaštićeni od propadanja
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 50.000,00 eura; Opština Žabljak, donatori
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici opštine Žabljak</p>
<p>Period implementacije: 4 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 35. UREĐENJE GRADSKOG PARKA U CENTRU GRADA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Gradska infrastruktura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 2: <i>Uređenje dječijeg parka u centru grada</i></p>
<p>Opis projekta: Ovaj projekat će omogućiti da najmlađi stanovnici Žabljaka dobiju sadržajan i bezbjedan prostor za igru, a u isto vrijeme biće prijatno mjesto za odmor stanovnika Žabljaka i posjetilaca grada. Projektom je predviđena nabavka i ugradnja mobilijara i sadržaja za igru i razonodu.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen djeci, stanovnicima Žabljaka, turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izgrađena ograda oko parka • Nabavljen mobilijar za park
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uređen i bezbjedan dječiji park
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.500,00EUR; Opština Žabljak
<p>Ciljne grupe/korisnici: Djeca, stanovnici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 1 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija: DOO Komunalno i vodovod, Opština Žabljak</p>

<p>Projektna ideja: 36. II FAZA UREĐENJA SPOMEN PARKA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Uređenje i zaštita spomenika kulture</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 3: <i>Valorizacija i zaštita kulturne baštine i poboljšanje uslova za razvoj kulture</i></p>
<p>Opis projekta: Sanacija spomenika palim borcima na Žabljaku i pripadajućeg prostora oko njega planirana je da se izvede kroz dvije faze. Prva faza obuhvatata je radove na sanaciji spomenika, radove na izradi dvanaest postamenata za biste palih boraca, radove na izradi nedostajućeg dijela ograde oko spomenika kao radove na opravci vanjske rasvjete. Projekat će omogućiti završetak druge faze sanacije, kojom je predviđeno: obnova šetališta i parkirališta; nabavka i montaža vanjske rasvjete, klupa i kanti za otpatke uz šetalište; nabavka i montaža parkovske česme. Na prilazu spomeniku i kapeli radiće se parking.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen svim stanovnicima Žabljaka i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obnovljeno šetalište i parking kod spomen parka • Uspostavljena rasvjeta na lokalitetu • Nabavljen mobilijar za spomen park
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uređen i dostupan prostor Spomen parka
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 133.000,00EUR; Vlada Crne Gore
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor</p>

<p>Projektna ideja: 37. NASTAVAK VALORIZACIJE STEĆAKA I ODRŽAVANJE SPOMENIKA KRAJPUTAŠA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Kultura i kulturno nasleđe</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 3: <i>Valorizacija i zaštita kulturne baštine i poboljšanje uslova za razvoj kulture</i></p>
<p>Opis projekta: Na osnovu menadžment plana upravljanja stećcima odraditi projekte vezane za konzervaciju stećaka, uređivanje putne infrastrukture lokaliteta i same signalizacije preko izrade brošura o značaju stećaka, njihovom nastanku i značaju.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Svim stanovnicima Žabljaka, privrednim subjektima i turistima</p>
<p>Aktivnosti: Ministarstvo kulture odradilo Menadžment plan upravljanja stećcima. Aktivnosti na valorizaciji, defisaće Nacionalna komisija za UNESCO.</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stavljanje stećaka u turističku, kulturnu ponudu Žabljaka.
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja posjetilaca lokalitetima stećaka
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak, Ministarstvo kulture, Nacionalna komisija za UNESCO
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrijednost projekta će biti poznata nakon definisanja aktivnosti; Ministarstvo kulture
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici opštine Žabljak</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Ministarstvo kulture, Nacionalna komisija za UNESCO</p>

<p>Projektna ideja: 38. OBEZBJEĐIVANJE USLOVA ZA RAD KUD-A</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Kultura</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 3: <i>Valorizacija i zaštita kulturne baštine i poboljšanje uslova za razvoj kulture</i></p>
<p>Opis projekta: Pokretanjem KUD-a stvorili bi se uslovi za upotnjavanjem sadržaja za mlade, Doslo bi do obogaćivanja kulturnog života grada. Pokretanjem KUD-a članovi drustva – mladi Žabljaka, imali bi mogućnost putovanja, ucestvovanja na festivalima, ostvarivanja saradnje sa drugim društvima.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Isključivo mladi Žabljaka, a potom i ostalim stanovnicima Žabljaka</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imjena Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta JU Centra za kulturu • Prijem kvalifikovanog lica za vođenje KUD-a • Osnivanje KUDa i prijem članova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bogaćenje kulturnog života i nasleđa grada
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja članova KUD-a
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak, Centar za kulturu, Ministarstvo kulture
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 15.000, 00 eura; JU Centar za kulturu, Opština Žabljak, donatori
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici Žabljaka</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti</p>

<p>Projektna ideja: 39. USPOSTAVLJANJE POVREMENIH SPECIJALISTIČKIH PREGLEDA U ZDRAVSTVENIJ STANICI ŽABLJAK</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Društvene djelatnosti (zdravstvena zaštita)</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 4: <i>Unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite</i></p>
<p>Opis projekta: Projekat podrazumijeva obavljanje povremenih ljekarskih specijalističkih pregleda od strane doktora specijalista iz drugih zdravstvenih ustanova u Zdravstvenoj stanici u Žabljaku. Cilj projekta je kvalitetnija i efikasnija zdravstvena zaštita, prije svega lokalnog stanovništva u pružanju medicinskih usluga, kao i turista tokom boravka u Žabljaku. Na ovaj način će se smanjiti potreba za odlascima u druge gradove tj. zdravstvene ustanove radi pružanja usluga iz oblasti zdravstvene zaštite.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima Žabljaka i turistima.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Postizanje dogovora sa drugim zdravstvenim ustanovama 2. Obavljanje specijalističkih pregleda
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unaprijeđena zdravstvena zaštita u Žabljaku
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Broj specijalističkih pregleda u Zdravstvenoj stanici Žabljak
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dom zdravlja Pljevlja- Zdravstvena stanica Žabljak, Ministarstvo zdravlja, Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja Budžet projekta će biti poznat nakon postizanja dogovora o obavljanju povremenih specijalističkih pregleda; Ministarstvo zdravlja</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici Žabljaka i turisti</p>
<p>Period implementacije: Kontinuirano od 2018. godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Opština Žabljak, Ministarstvo zdravlja</p>

<p>Projektna ideja: 40. NABAVKA NEDOSTAJUĆE MEDICINSKE OPREME ZA SLUŽBU U OBLASTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Društvene djelatnosti (zdravstvena zaštita)</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 4: <i>Unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite</i></p>
<p>Opis projekta: Nabavka nedostajuće medicinske i druge opreme za Zdravstvenu stanicu i Službu hitne medicinske pomoći u Žablju, kao i nabavku potrebne opreme i namještaja za prostorije stomatološke ordinacije Zdravstvene stanice. Cilj projekta je nabavka opreme čijim bi se korišćenjem poboljšao kvalitet i efikasnost medicinskih usluga.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen stanovnicima, zdravstvenim radnicima i turistima.</p>
<p>Aktivnosti: 1. Nabavka i isporuka opreme</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): <ul style="list-style-type: none"> • Veća zdravstvena zaštita za stanovnike Žabljaka </p>
<p>Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none"> • Nabavljena nedostajuća oprema za Zdravstvenu stanicu, Službu hitne medicinske opreme i stomatološku ordinaciju </p>
<p>Odgovorna strana: <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak </p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja 35.000, 00 eura; Turska agencija za međunarodnu saradnju i koordinaciju- TIKA</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Stanovnici Žabljaka</p>
<p>Period implementacije: 1 godina</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Turska agencija za međunarodnu saradnju i koordinaciju- TIKA Montenegro</p>

<p>Projektna ideja: 41. STAMBENO ZBRINJAVANJE PENZIONERA U STANJU SOCIJALNE POTREBE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Društvene djelatnosti (socijalna zaštita)</p>
<p>SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJ 4: Stvaranje uslova za kvalitetniji društveni život stanovništva, poboljšanje zdravstvenih usluga i statusa pojedinih društvenih grupa Prioritet 4: <i>Unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite</i></p>
<p>Opis projekta: Izgradnja stambenih jedinica za penzionere koji su u stanju socijalne potrebe. Stanovi će se izgraditi u zgradi koju radi Sindikalna organizacija, te će se na ovaj način riješiti stambeno pitanje određenog broja penzionera. Osim na ovaj način, u periodu realizacije strategije, Opština Žabljak i Udruženje penzionera će u saradnji sa Fondom PIO raditi na poboljšanju stambene obezbijeđenosti ove populacije.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen penzionerima koji se nalaze u stanju socijalne potrebe</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje tenderske procedure, odabir izvođača radova i ugovaranje posla 2. Izvođenje radova 3. Tehnički prijem radova
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poboljšan kvalitet života penzionera
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje broja stambeno neobezbijeđenih penzionera
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fond PIO, Savez Sindikata CG, Fond za stambeno solidarnu izgradnju, NVO Udruženje penzionera Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja 100.000, 00 eura; Fond PIO, penzioneri</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Penzioneri</p>
<p>Period implementacije: 4 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Tehnički nadzor, NVO Udruženje penzionera Žabljaka, Fond PIO</p>

<p>Projektna ideja: 42. USPOSTAVLJANJE SISTEMA ELEKTRONSKE UPRAVE U OPŠTINSKIM ORGANIMA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Lokalna samouprava</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 5: Efikasnije pružanje usluga stanovništvu i privrednom sektoru, povećana ažurnosti i kadrovsko jačanje lokalne samouprave Prioritet 1: <i>Uvođenje e- uprave</i></p>
<p>Opis projekta: Ovim projektom će se pojednostaviti sve procedure koje se sprovode u lokalnoj samoupravi. Smanjiće se vrijeme potrebno da stranka dobije određeni dokument ili informaciju. Lokalna samouprava će na ovaj način smanjiti troškove. Uvođenjem e-uprave stvoriće se uslovi za uklanjanje biznis barijera, što će privući potencijalne investitore.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen zaposlenim u lokalnoj samoupravi.</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Registracija opštinskog naloga na portal e-uprava 2. Obuka zaposlenih u lokalnoj samoupravi 3. Unošenje podataka 4. Redovno ažuriranje
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efikasna lokalna samouprava;
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje vremenskog roka za izdavanje odobrenja i dozvola
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.000,00 eura, Opština Žabljak, Ministarstvo javne uprave
<p>Ciljne grupe/korisnici: Zaposleni u lokalnoj samoupravi, stanovnici, turisti, investitori.</p>
<p>Period implementacije: 2 godine</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti, Služba Predsjednika Opštine,</p>

<p>Projektna ideja: 43. USPOSTAVLJANJE ELEKTRONSKE KADROVSKE EVIDENCIJE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Lokalna samouprava</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 5: Efikasnije pružanje usluga stanovništvu i privrednom sektoru, povećana ažurnosti i kadrovska jačanje lokalne samouprave Prioritet 2:<i>Jačanje administrativnih kapaciteta lokalne uprave, javnih preduzeća i ustanova</i></p>
<p>Opis projekta: Ovim projektom, cjelokupna dokumentacija o zaposlenim biće konvertovana u digitalnu formu i formiraće se elektronski dosiji. Na najjednostavniji način vršiće se izmjene i dopune svakog dosijea zasebno. Olakšaće se upravljanje kadrovima (u smislu oglašavanja, obuke, internog tržišta rada).</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen svim zaposlenim u lokalnoj samoupravi organu lokalne samouprave nadležnom za kadrovska pitanja</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje procedure za nabavku softvera za elektronsku kadrovsku evidenciju 2. Nabavka softvera 3. Obuka zaposlenih u lokalnoj samoupravi 4. Unošenje podataka 5. Redovno ažuriranje
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uređena i dostupna kadrovska evidencija
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektronski personalni dosiji zaposlenih
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3,000 EUR; Opština Žabljak, Vlada Crne Gore, donacija
<p>Ciljne grupe/korisnici: Zaposleni u lokalnoj samoupravi, Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti</p>
<p>Period implementacije: 6 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti</p>

<p>Projektna ideja: 44. ORGANIZOVANJE KURSA ENGLSKOG JEZIKA ZA ZAPOSLENE U ORGANIMA LOKALNE UPRAVE I JAVNIM PREDUZEĆIMA I USTANOVAMA</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Lokalna samouprava</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 5: Efikasnije pružanje usluga stanovništvu i privrednom sektoru, povećana ažurnosti i kadrovsko jačanje lokalne samouprave Prioritet 2: <i>Jačanje administrativnih kapaciteta lokalne uprave, javnih preduzeća i ustanova</i></p>
<p>Opis projekta: Veoma mali broj službenika služi se engleskim jezikom. Projekat će omogućiti da svi zaposleni u organima lokalne uprave i javnim preduzećima i ustanovama prođu program obuke iz engleskog jezika. Na taj način, svi organi lokalne uprave biće dostupniji kako turistima, tako i stranim investitorima. Realizacijom projekta, Opština će se pozicionirati kao ozbiljan potencijalni partner za domaće i, posebno, inostrane investitore. Dalje, poznavanje engleskog jezika omogućiće zaposlenim da aktivno učestvuju u pisanju projekata za EU fondove (Projekat 43).</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen zaposlenim u lokalnoj samoupravi, javnim preduzećima i ustanovama.</p>
<p>Aktivnosti: 1. Pronalaženje nastavnog kadra i organizacija kursa</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): <ul style="list-style-type: none"> • Aktivno korišćenje engleskog jezika u lokalnoj upravi </p>
<p>Izlazni indikatori: <ul style="list-style-type: none"> • Povećan broj službenika sa poznavanjem engleskog jezika </p>
<p>Odgovorna strana: <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak </p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 1.000,00EUR; Opština Žabljak, Ministarstvo vanjskih poslova, donacija </p>
<p>Ciljne grupe/korisnici: Zaposleni u lokalnoj samoupravi, stanovnici, turisti, investitori.</p>
<p>Period implementacije: 6 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Sekretarijat za upravu i društvene djelatnosti</p>

<p>Projektna ideja: 45. ORGANIZOVANJE OBUKE I FORMIRANJE TIMA ZA PISANJE PROJEKATA ZA EU FONDOVE</p>
<p>Područje i nivo prioriteta: Lokalna samouprava</p>
<p>SPECIFIČNI STRATESKI CILJ 5: Efikasnije pružanje usluga stanovništvu i privrednom sektoru, povećana ažurnosti i kadrovsko jačanje lokalne samouprave Prioritet 2: <i>Jačanje administrativnih kapaciteta lokalne uprave, javnih preduzeća i ustanova</i></p>
<p>Opis projekta: Evropska unija je iz IPA sredstava za novu finansijsku perspektivu 2014 – 2020. opredijelila za Crnu Goru 270,5 miliona eura. Kako bi što veći dio tih sredstava bio odobren, potrebno je organizovati obuku za pisanje projekata za EU fondove. Opština, do sada, nije imala adekvatan kadar, koji bi se bavio pisanjem projekata. Nakon obuke, oformiće se projektni tim koji će aplicirati za IPA projekte, kao i za sredstva iz drugih međunarodnih fondova.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Projekat je namijenjen zaposlenim u lokalnoj samoupravi i stanovnicima, koji će osjetiti benefite projekata</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pronalaženje trenera i organizacija obuke za pisanje projekata 2. Formiranje projektnog tima
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efikasan projektni tim • Veći broj odobrenih projekata koji finansira EU
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iznos sredstava za projekte obezbijedenih iz EU fondova
<p>Odgovorna strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opština Žabljak
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3.000,00EUR; Opština Žabljak, donacija
<p>Ciljne grupe/korisnici: Zaposleni u lokalnoj samoupravi, stanovnici</p>
<p>Period implementacije: 6 mjeseci</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Služba Predsjednika Opštine</p>

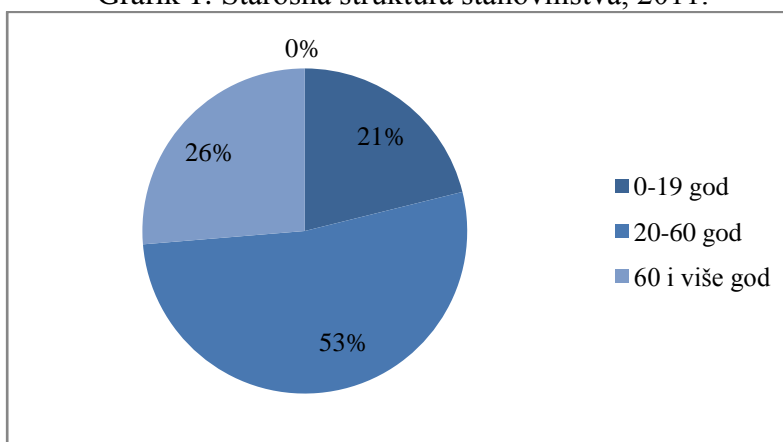
DODATAK

Tabela 1: Naselja u opštini Žabljak, sa pregledom broja stanovnika, domaćinstava i stanova

	Stanovništvo	Domaćinstva	Stanovi
ŽABLJAK	3599	1273	3579
Grad	1737	618	1163
Selo	1862	655	2416
1. Borje	49	19	42
2. Brajkovača	16	8	49
3. Dobri Nugo	8	Z	17
4. Gomile	-	-	27
5. Gradina	22	10	30
6. Krš	113	33	107
7. Mala Crna Gora	53	28	103
8. Motički Gaj	158	41	327
9. Ninkovići	34	15	30
10. Njegovuđa	217	79	125
11. Novakovići	23	8	67
12. Palež	407	122	334
13. Pašina Voda	99	32	157
14. Pašino Polje	9	Z	26
15. Pitomine	128	43	201
16. Podgora	74	39	78
17. Pošćenski Kraj	26	9	50
18. Rasova	29	15	46
19. Rudanci	Z	Z	32
20. Šljivansko	8	Z	38
21. Šumanovac	76	24	113
22. Suvodo	23	10	23
23. Tepačko Polje	49	20	86
24. Tepca	61	20	72
25. Virak	92	30	121
26. Vrela	49	18	68
27. Žabljak (g)	1737	618	1163
28. Zminica	37	17	47

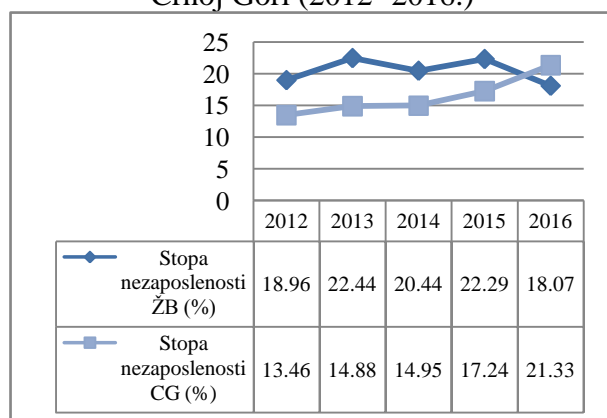
Izvor: Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011- prvi rezultati

Grafik 1: Starosna struktura stanovništva, 2011.

Izvor: Popis stanovništva 2011. godine, Monstat

Grafik 2: Stopa nezaposlenosti u Žabljaku i Crnoj Gori (2012- 2016.)

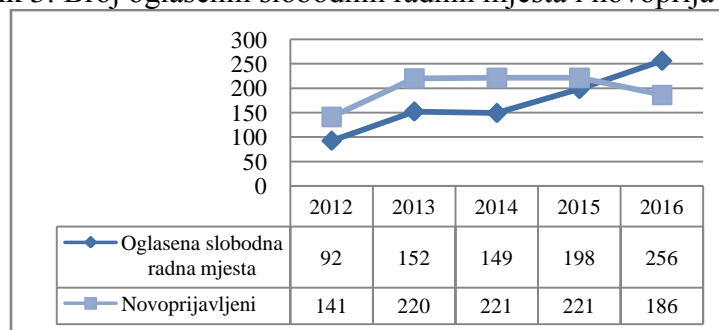
Izvor: ZZZ CG

Tabela 2: Vrijeme čekanja na zaposlenje (podaci na dan 27.01.2017.)

Vrijeme čekanja	Broj nezaposlenih
Do 6 mjeseci	37
Preko 6 do 9 mjeseci	15
Preko 9 do 12 mjeseci	14
Preko 1 do 3 godine	76
Preko 3 do 5 godina	24
Preko 5 do 8 godina	16
Preko 8 godina	44

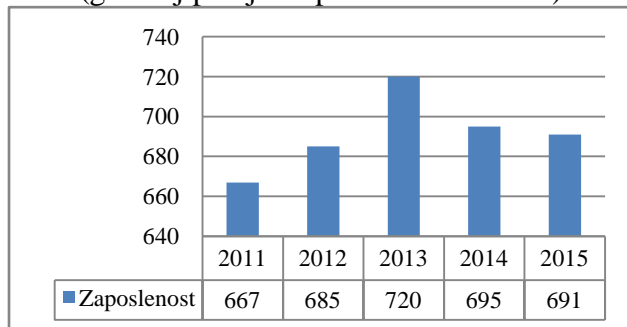
Izvor: ZZZ CG

Grafik 3: Broj oglašanih slobodnih radnih mjesta i novoprijavljenih

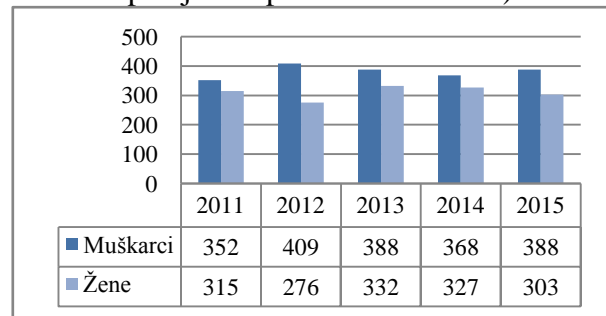
Izvor: ZZCG

Grafik4: Ukupnazaposlenost
(godišnjiprosjekzaperiod 2011-2015.)

Izvor: Monstat

Grafik 5: Zaposlenost prema polu (godišnji
prosjek za period 2011-2015.)

Izvor: Monstat

D1: Broj stipendiranih studenata po fakultetima

U naznačenom periodu najveći broj stipendiranih studenata je bio sa Pravnog fakulteta Podgorica (11), Ekonomskog fakulteta Podgorica (9) i Građevinskog fakulteta Podgorica (8). Po 5 studenata je stipendirano sa Elektrotehničkog i Prirodno- matematičkog fakulteta Podgorica, a po 4 sa Fakulteta političkih nauka Podgorica i Fakulteta za turizam i hotelijerstvo Kotor. Pored pomenutih fakulteta, ali u znatno manjem broju naši studenti su ostvarili pravo na stipendiju i na sledećim studijskim grupama: Medicinski fakultet Podgorica (3), Arhitektonski fakultet Podgorica (1), Biotehnički fakultet Podgorica (2), Metalurško- tehnološki fakultet Podgorica (2), Fakultet za informacione tehnologije Podgorica (1), Fakultet likovnih umjetnosti Cetinje (1), Filozofski fakultet Nikšić (2), Fakultet organizacionih nauka Beograd (2), Šumarski fakultet Beograd (1), Pravoslavni bogoslovski fakultet Beograd (1) i Teologija Solun (1).

D2: Šumske gazdinske jedinice u Žabljaku

Šume Žabljaka su uređene u okviru tri gazdinske jedinice i to:

- Gazdinska jedinica „Tepačke šume“

Po PGŠ za G. J. „Tepačke šume“ (2013- 2022.) ukupna površina je 1.724 ha (1.630 ha visoke ekonomske šume, 8.5 ha šume posebne namjene, a 85 ha je neobraslo zemljište). Iz poslednjeg šestog uređivanja ove gazdinske jedinice može se konstatovati da nije došlo do smanjenja mase, nego čak i do malog povećanja, što znači da se sa šumama pravilno gazdovalo u skladu sa važećim zakonskim aktima (šumskoprivrednim osnovama). Ukupna drvena zapremina je 669.784 m³ ili 409 m³/ha. obrasle površine, od čega 663.823 m³ četinarara ili 99,11%, a 5.961 m³ lišćara ili 0,89%. Ukupni zapreminski prirast je 17.956 m³ ili 10,90 m³/ ha. Otvorenost je velika i to 18 m/ha. Godišnji sječivi etat je blizu 9.916 m³.

- Gazdinska jedinica „Gornji Šaranci“

Po PGŠ za G. J. „Gornji Šaranci“ (2014- 2023.) ukupna površina iznosi 3.283,39 ha (2.987 ha su visoke ekonomske šume, 229 ha šume za ostale namjene, a 66 ha je neobraslo zemljište). Ukupna drvena zapremina iznosi 855.227 m³ ili 257 m³/ha obrasle površine, od čega 800.593 m³ četinarara ili 93%,

a 54.634 m³ liščara ili 7%. Ukupni zapreminski prirast iznosi 20.076 m³ ili 6,24 m³/ha obrasle površine. Otvorenost iznosi 6,5 m/ha. Godišnji sječivi etat iznosi 7.281 m³.

- Gazdinska jedinica „Donji Šaranci“

Po PGŠ za G. J. „Donji Šaranci“ (2014- 2023.) ukupna površina iznosi 3.977 ha od čega obraslog šumom 3.805 ha, a neobraslog 172 ha. Visoke ekonomske šume zauzimaju površinu od 3.612 ha ili 95 %, zaštitne šume 193 ha ili 5 %. Ukupna drvena zapremina iznosi 1.245.840 m³ ili 327 m³/ha obrasle površine, od čega 1.132.573 m³ četinarara ili 90,90 % , a 113.267 m³ liščara ili 9,1 %. Ukupni zapreminski prirast iznosi 29.774 m³ ili 7,80 m³/ha obrasle površine. Otvorenost iznosi 14,20 m/ha. Godišnji sječivi etat iznosi 12.653 m³.

Tabela 3: Tipovi zemljišta i vegetacije

TIPOVI ZEMLJIŠTA	FORMACIJA VEGETACIJE	TIPOVI TRAVNJAKA
Močvarnoglejna	Tip kserofitne	Planinske goleti
Aluvijalnodeluvijalna	Tip valovito bregovitih teren	Brdsko-planinski travnjaci
Rankeri-smeđa	Tip livadsko-pašnjačke	Planinske vrištine
Smeđa na flišu-šumsko	Tip močvarno-barske	Planinske rudine
Smeđa karbonatnosilikatnoj podlozi		Močvarno nizijski
Smeđa karbonatnosilikatna podloga-šumska		
Smeđa zemljišta na pješčarima i škrljcima		
Rendzine-buavice		
Rendzine karbonatna drobina-stjenovita		
Rendzine na krečnjacima vrlo plitka stjeno		
Rendzine na krečnjacima		
Rendzine na krečnjacima plitke umjereno stjenovite		

Izvor: Monstat/ Statistički godišnjak, 2010. godina

Tabela 4: Trendovi kretanja MMSP, preduzetnika i broja zaposlenih (2013-2015.)

OPŠTINA ŽABLJAK	Broj MMSP	Broj zaposlenih u MMSP	Broj preduzetnika	Broj zaposlenih kod preduzetnika
2013	98	472	70	39
2014	104	540	71	40
2015	103	509	66	29

Izvor: Poreska uprava Crne Gore

D3: Ekonomski parametri, prema metodologiji SPOR (Svjetske poljoprivredne organizacije, Agrarnog komiteta EU)

Prema analizama Agrobiznis info centra Opštine Žabljak:

- Bruto društveni proizvod iz poljoprivrede u Žabljaku je 1.041.571 eura, ili po gazdinstvu 1671 eura, a po poljoprivredniku 1157 eura.
- Društveni proizvod iz poljoprivrede u Žabljaku je 661.397 eura, ili po gazdinstvu 1061, a po poljoprivredniku 734 eura.

- Nacionalni dohodak iz poljoprivrede u Žabljaku je 489.538 eura, ili po gazdinstvu 785, a po poljoprivredniku 543 eura.
- Tabela 5: Poljoprivredna gazdinstva prema ekonomskoj veličini¹⁵

Ukupno	Manje od 2000 €	2000-4000 €	4000-8000 €	8000-15000 €	15000-25000 €	25000 i više €
623 gazdinstva	308	158	110	36	9	2

- Ekonomska veličina gazdinstva na Žabljaku (ukupna) je 1.867.398 eura. 1867398/900 radnoaktivnih poljoprivrednika=2074 eura po radnoaktivnom poljoprivredniku.
- Ekonomska veličina gazdinstva u Crnoj Gori je 109.319.482 eura (prosječna) 109.319.482/46.473 radna snaga u Crnoj Gori= 2352 eura po radnoaktivnom poljoprivredniku.
- Ekonomska veličina gazdinstva u EU-28 po gazdinstvu iznosi 25.138 eura. 25.138 /2 radnoaktivna poljoprivrednika po gazdinstvu (prosječno) =12.564 eura.
- Prema analizi Agrobiznis info centra Opštine Žabljak, zaposlenost u poljoprivredi Žabljaka je 66 stanovnika, pretpostavka da je 1 radnik zaposlen na 10 ovaca i 100 krava. Jedan aktivni poljoprivrednik u Žabljaku hrani 5 ljudi, što govori da je sadašnja poljoprivredna proizvodnja održiva i da zadovoljava potrebe lokalnog stanovništva po pitanju prehrambene samosnabdjevenosti. Prema standardima EU u Žabljaku imamo 12 robnih farmera u govedarstvu i 10 u ovčarstvu, dok u biljnoj proizvodnji - povrtarstvu 5 i ratarstvu 1.

Tabela 6: Nosioци poljoprivrednih gazdinstava i radno aktivni prema starosti

	ukupno	Ispod 24		24-34		35-44		45-54		55-64		Prek 65	
		nosioци	aktivni	nosioци	aktivni	nosioци	aktivni	nosioци	aktivni	nosioци	aktivni	nosioци	aktivni
Poljoprivrednici	900	2	106	23	186	63	142	142	189	139	126	254	151
GJR	321	1	23	15	59	33	48	62	73	62	59	110	57

Izvor podataka: Popis poljoprivrede 2010., Monstat

D4: Broj fizičkih grla goveda i ovaca u opštini Žabljak, prirast i proizvodnja mesa i mlijeka¹⁶

- Broj fizičkih grla goveda je 3,19 a ovaca 9,67- po poljoprivrednom gazdinstvu.
- Broj fizičkih grla goveda je 0,55 a ovaca 1,68- po stanovniku.
- Broj fizičkih grla goveda je 0,20 a ovaca 0,62- po ha poljoprivredne površine.
- Broj fizičkih grla goveda je 0,84 a ovaca 2,54- po ha obradive površine.
- Broj fizičkih grla goveda je 0,38 a ovaca 1,17- po ha pašnjaka.
- Ukupan prirast goveda je 50.325 kg, a ovaca 42.678 kg (na godišnjem nivou).

¹⁵ Izvor: Popis poljoprivrede 2010 godine, Monstat RCG

¹⁶ Izvor: Popis poljoprivrede 2010 godine, Monstat RCG

- Prirast goveda po priplodnoj kravi godišnje je 41 kg, a po priplodnoj ovci 15 kg (na godišnjem nivou).
- Prirast goveda po grlu je 25 kg, a ovaca po grlu 1,93 kg (na godišnjem nivou).
- Prirast goveda je 2,28 aovaca 1,87- po ha poljoprivredne površine (na godišnjem nivou).
- Prirast goveda je 7,90 aovaca 6,70- po ha poljoprivredne površine (na godišnjem nivou).
- Ukupna proizvodnja goveđeg mesa je 90.540 kg, aovčijeg mesa 19.434 kg (na godišnjem nivou).
- Proizvodnja goveđeg mesa je 25 kg, a ovčijeg 5,5 kg- po stanovniku (na godišnjem nivou).
- Ukupna proizvodnja kravljeg mlijeka je 3.075.000l, aovčijeg 149.545l,(god/lit)bez posisanog mlijeka (na godišnjem nivou).
- Proizvodnja mlijeka kravljeg je 139 litara, a ovčijeg 11,50 litara- po ha poljoprivredne površine (na godišnjem nivou).
- Proizvodnja kravljeg mlijeka je 881 litara, a ovčijeg 42 litra- po stanovniku, (na godišnjem nivou).

Tabela 7: Važeća lokalna planska dokumenta¹⁷

Vrsta plana	Godina donošenja	Površina zahvata
Prostorno urbanistički plan opštine Žabljak	(„Sl.list CG-opštinski propisi“, br. 22/11)	445 km ²
Lokalna studija lokacije „Kovačka Dolina I“	(„Sl.list CG-opštinski propisi“, br. 32/11)	12ha
Urbanistički projekat “Benzinska pumpa” sa turističkim sadržajima	(“Sl.list CG–opštinski propisi”, br.32/13)	13751m ²
Izmjene i dopune Detaljnog urbanističkog plana Žabljak	(“Sl.list CG- opštinski propisi”, br.7/14)	178,30ha
Urbanistički projekat “Borje II” – turističke vile sa centralnim sadržajem	(“Sl.list CG –opštinski propisi”,br.22/14)	5196m ²
Urbanistički projekat “Petrova strana” – stambeno –turistički objekat sa pratećim sadržajima	(„Sl.list CG-opštinski propisi”, br.22/14)	5008m ²
Urbanistički projekat Motički gaj –turističko naselje	(„Sl.list CG-opštinski propisi“, br.22/14)	7913m ² ,
Urbanistički projekat “Pitomine”–stambeni objekti	(„Sl.list CG-opštinski propisi“, br.22/14)	11126m ²
Urbanistički projekat Uskoci–turistički sadržaji	(„Sl.list CG-opštinski propisi“, br.22/14)	62348m ²
Lokalna studije lokacije “Borje I”	(„Sl.list CG-opštinski propisi“, br.06/15)	46,32 ha
Detaljni urbanistički plan „Tmajevca i Meždo”	(„Sl.list CG-opštinski propisi”, br.06/15)	91,1ha
Detaljni urbanistički plan „Kovačka dolina II“	(„Sl.list CG-opštinski propisi”, br.06/15)	46,2ha
Detaljni urbanistički plan „Javorovača“	(„Sl.list CG-opštinski propisi”, br.09/16)	32,76ha
Urbanistički projekat „Motički gaj II“– stambeno turistički sadržaji	(„Sl.list CG-opštinski propisi”, br.15/16)	2903m ²
Lokalna studija lokacije »Motički gaj »	(„Sl.list CG-opštinski propisi”, br.45/16)	10305m ²
Urbanistički projekat »Grudice«	(„Sl.list CG-opštinski propisi”, br.15/16)	5895m ²

D5:Državni planski dokumenti koji obuhvataju teritoriju opštine Žabljak i to:

¹⁷ Izvor: Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i i komunalno stambene poslove

- Prostorni plan posebne namjene za Durmitorsko područje (“Sl.list CG”, br.47/16),
- Prostorni plan posebne namjene NP Durmitor (“Sl.list CG”, br.47/16),
- Detaljna razrada lokaliteta “Savin kuk” (“Sl.list CG”, br.47/16),
- Detaljna razrada lokaliteta “Vojno odmaralište” (“Sl.list CG”, br.47/16).

D6:Prostorno-planska dokumentacija u izradi¹⁸:

- Lokalna studija lokacije „Borje II“, Odluka o pristupanju i izradi sa programskim zadatkom („Sl.list CG–opštinski propisi“, br.28/08), površina zahvata plana je 42,50 ha, rok izrade plana 90 dana, ugovorena cijena 24.000,00€, obrađivač AG “INFOPLAN“ Nikšić;
- Detaljni urbanistički plan „Kompleks Planinka“ u Žabljaku, Odluka o pristupanju i izradi sa programskim zadatkom („Sl.list RCG-opštinski propisi“, br. 4/08), površina zahvata plana je 4,5 ha rok izrade plana 90 dana, cijena 10.000,00€ obrađivač RZUP-Podgorica;
- Urbanistički projekat “Varezina voda”-turističko naselje, Odluka o pristupanju i izradi sa programskim zadatkom (“Sl. list CG- opštinski propisi”, br.35/13), površina zahvata 11970m², rok uzrade plana 90 dana, ugovorena cijena 4.500,00€ obrađivač Agencija za izgradnju i razvoj Herceg Novog;
- Urbanistički projekat »Uskoci II«- stambeno turističko naselje, Odluka o pristupanju i izradi sa programskim zadatkom („Sl.list CG-opštinski propisi”, br.18/14) površina zahvata 31393m², cijena 1.500,00€;
- Urbanistički projekat »Vrela«- stambeno turistički objekat Odluka o pristupanju i izradi sa programskim zadatkom („Sl.list CG-opštinski propisi”, br.26/14) površina zahvata 2456m², ugovorena cijena 1.785,00€, obrađivač Montenegro Projekt Podgorica;
- Lokalna studije lokacije „Borje III“, Odluka o pristupanju i izradi sa programskim zadatkom („Sl.list CG-opštinski propisi”, br.18/14) površina zahvata 24,90ha, ugovoreni iznos 5.474,00€, obrađivač „Urbanprojekt“ AD Čačak;
- Lokalna studija lokacije „Begovo polje“- turističko naselje, Odluka o pristupanju i izradi sa programskim zadatkom („Sl.list CG-opštinski propisi”, br.10/15), ugovoreni iznos 4.165,00€, obrađivač „Arhiplan“ doo Podgorica;
- Lokalna studija lokacije „Uskoci“, Odluka o pristupanju i izradi sa programskim zadatkom („Sl.list CG-opštinski propisi”, br.10/15), ugovoreni iznos 2.618,00€, obrađivač „Arhiplan“ doo Podgorica;
- Izmjene Detaljnog urbanističkog plana opštine Žabljak u skladu sa Odlukom opristupanju i izradi izmjena Detaljnog urbanističkog plana Žabljak broj: 351/16-01-941 od 24. 05. 2016. godine,(“Sl.list CG-opštinski propisi”, br.24/16)obuhvat plana 1040m², ugovoreni iznos, 1.480,00 €, obrađivač „CIVIL ENGINEER“ doo Podgorica (Hotel Centar);
- Izmjene Detaljnog urbanističkog plana opštine Žabljak u skladu sa Odlukom o pristupanju izradi izmjena Detaljnog urbanističkog plana Žabljak broj: 351/16-01- 892 od 17.05 2016. godine, (“Sl.list CG-opštinski propisi”, br. 24/16), obuhvat plana cca 5101m², ugovoreni iznos 1.785,00 €, obrađivač CAU - Centar za arhitekturu i urbanizam Podgorica (Benzinska pumpa);
- Izmjena Detaljnog urbanističkog plana Žabljak- po zonama Opštine Žabljak (“Sl.list CG-opštinski propisi”, br.35/16). Izmjenama Plana obuhvaćene su zone I, J, G, H i F i kat.parcele 3144 i 3145 KO Žabljak I izuzev djelova katastarskih parcela br.3595/1, 3595/2 , 3826, 3966,

¹⁸Izvor: Sekretarijat za uređenje prostora, zaštitu životne sredine i i komunalno stambene poslove

3967 i 3969/2 KO Žabljak I, ukupne površine cca 108,00ha, ugovoreni iznos 19.877,89€, obrađivač „Konzorcijum Maja“ Podgorica.

Tabela 8: Sredstva utrošena za kapitalne projekte (2012- 2016.)

Kapitalni budžet- 2012.	Ostvareno (u €)
Kapitalni izdaci	208.081,53
Izrada projektne dokumentacije	8.365,50
Izrada prostorno planske dokumentacije	376,60
Izdaci za građevinske objekte	55.983,15
Izdaci za uređenje zemljišta	139.367,28
Izdaci za opremu	489,00
Opravka lokalnih puteva	3.500,00
Otplata dugova	44.815,08
UKUPNO:	252.896,61
Kapitalni budžet- 2013.	Ostvareno
Kapitalni izdaci	150.306,66
Elektrifikacija	62.055,28
Izrada urbanističkih projekata po zahtjevima zainteresovanih kupaca	9.777,00
Izdaci za uređenje zemljišta	68.512,78
Izdaci za opremu	4.961,60
Opravka lokalnih puteva	5.000,00
Otplata dugova	96.998,55
UKUPNO:	247.305,21
Kapitalni budžet- 2014.	Ostvareno
Kapitalni izdaci	174.031,95
Vodosnadbijevanje	9.996,00
Izrada projektne dokumentacije	61.610,54
Izrada prostorno planske dokumentacije	81.866,05
Izdaci za uređenje zemljišta	18.459,46
Izdaci za opremu	1.069,90
Opravka lokalnih puteva	1.030,00
Otplata dugova	124.261,23
UKUPNO:	298.293,18
Kapitalni budžet- 2015.	Ostvareno
Kapitalni izdaci	211.979,28
Izdaci za kanalizacionu mrežu	133.699,22
Izrada projektne dokumentacije	28.423,25
Izrada prostorno planske dokumentacije	12.782,32
Izdaci za uređenje zemljišta	15.340,30
Izdaci za opremu	1.734,19

Opravka lokalnih puteva	20.000,00
Otplata dugova	98.792,91
UKUPNO :	310.772,19
Kapitalni budžet- 2016.	Ostvareno
Kapitalni izdaci	380.854,27
Vodosnadbijevanje	5.828,57
Izdaci za kanalizacionu mrežu	131.318,22
Izrada projektne dokumentacije	36.798,00
Izrada prostorno planske dokumentacije	34.606,45
Izdaci za građevinske objekte	1.965,30
Izdaci za uređenje zemljišta	110.353,30
Izdaci za opremu	53.436,83
Opravka lokalnih puteva	6.547,60
Otplata dugova	154.392,06
UKUPNO:	535.246,33

Izvor: Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj Opštine Žabljak

Tabela 9: Realizacija projekata iz Strateškog plana razvoja opštine Žabljak 2012-2016.

Projekat, prioritet, mjera	Status projekta	Vremenski okvir/ Ukupna vrijednost projekta EUR	Izvori sredstava u EUR			Komentari/ Indikatori	Nosioци
			Budžet Crne Gore	Budžet JLS	Ostali izvori		
Projekat 1: Postavljanje/ Zamjena rasvjete i izgradnja trotoara u gradskom dijelu Žabljaka Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjera 1.1: Pобољшanje infrastrukture u gradskom i seoskom području	Realizovan	2012.- 2016. godina/ 35.000 € (Opština nema podataka o utrošenim sredstvima od strane privatnog sektora)		100% 35.000€		Izgrađena rasvjeta na relaciji od centra grada do Ski hotela, Izgrađen trotoar 180m na relaciji od kuće Mićuna Karadžića do Ski hotela, Izgrađen trotoar i postavljena rasvjeta od zaobilaznice do „Durmitorskih bungalova”, Izgrađena ulica u Tmajevcima.	Opština Žabljak Partneri: Privatni sektor
Projekat 2: Izgradnja trafostanice “Pejov Do” i trafostanice “Staro Pazarište”	Realizovan	2013. godina 2015. godina/ 110.000 €		100%		Izgrađena trafostanica na Pejovom Dolu 1x630kV, Izgrađena	Opština Žabljak

Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjera 1.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području						trafostanica na Starom Pazarištu 1x630kV.	
Projekat 3: Izmještanje trafostanice u ulici Vuka Karadžića i izgradnja nastavka ulice do Durmitorske ulice Prioritet 1: Stvoriti uslove za rad i kvalitetan život ljudi Mjere 3.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području	Realizovan	2015.- 2016. godina/ 410.000,00 €	100%			Izgrađena ulica Vuka Karadžića definisane dužine kao po projektu, Druga lokacija trafostanice.	Opština Žabljak
Projekat 4: Izgradnja fekalne kanalizacije u naselju Staro Pazarište (nastavak Mojkovačke ulice) Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjere 1.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području	Realizovan	2012.- 2013. godina/ 70.000 €		100%		Svi objekti u Mojkovačkoj ulici priključeni na fekalnu kanalizaciju Stepen zagađenosti smanjen nakon perioda od godinu danau odnosu na početno stanje	Opština Žabljak
Projekat 5: Postavljanje sistema za prečišćavanje otpadnih voda u opštini Žabljak Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjera 1.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području	Realizovan	2013. godine/ 980.000,00€	49%		51% CMSR Republika Slovenija	Sistem za prečišćavanje otpadnih voda izgrađen Stepen zagađenosti tla i vode nakon godinu dana smanjen u odnosu na početno stanje.	DJR
Projekat 6: Izgradnja parking prostora Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjera 1.1:	U fazi izrade tehničke dokumentacije	2016. godina 2017. godine 2018. godina/ 5.000 €		5.000 eura		Opština je u 2016. godini uradila Idejno rješenje parking prostora. Državnim kapitalnim budžetom je	Opština Žabljak

Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području						planirano 10.000 eura za izradu glavnog projekta u 2017. godini. Plan je da realizacija krene u 2018. godini.	
Projekat 7: Izgradnja sportske dvorane u Žabljaku Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjera 1.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području	Realizovan	2012.- 2014. godina/ 2.870.000,00€	51%	/	49% CMSR Republika Slovenija	Izgrađen sportski objekat	DJR
Projekat 8: Izgradnja fekalne kanalizacije u Durmitorskoj ulici (zaobilaznica) Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjere 1.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području	Realizovan	2014.- 2015. godina/ 179.380,23 €		100 %		Svi objekti u Durmitorskoj ulici priključeni na fekalnu kanalizaciju, Stepenn zagađenosti smanjen nakon perioda od godinu dana u odnosu na postojeće stanje.	Opština Žabljak
Projekat 9: Rekonstrukcija cjevovoda za snabdijevanje pijaćom vodom Modro jezero-Razvršje, Crvena greda-Sabirni bazen Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjere 1.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području	U fazi izrade tehničke dokumentacije	2016.- 2018. godina /				U 2016. godini, preko Direkcije javnih radova započeta je izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju cjelokupnog vodovodnog sistema opštine Žabljak. Vrijednost projektne dokumentacije iznosi 30.000 eura, dok će vrijednost posla biti poznata nakon izrade glavnog projekta.	DJR
Projekat 10: Regionalna deponija u Pljevljima i uklanjanje divljih deponija Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i	Od projekta se odustalo, u skladu sa državnim strateškim dokumentima						

putne infrastrukture Mjera 1.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području							
Projekat 11: Uređenje zelenih površina u centru grada Prioritet1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjera1.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području	Realizovan	2012. godina/ 60.000 € 2016. godina/ 1.800 €		1.800 €	60.000 € Italija- Ministarstvo kopna i mora	Postavljene klupe, korpe za smeće, ljuljaške, Zasađena stabala/rastinje. U 2016. godini Opština Žabljak je finansirala rekonstrukciju ograde.	"DFS inženjering"
Projekat 12: Nabavka specijalnog vozila za čišćenje snijega i motornih sanki Prioritet1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjera1.1: Poboljšanje infrastrukture u gradskom i seoskom području	Realizovan	2012.- 2013. godina/ 7.790 eura		50%	50% JP za stambeno komunalnu djelatnost Donacija sanki- MPR i MUP Crne Gore	Nabavljena freza za čišćenje snijega Nabavljene motorne sanke za Agrobiznis info centar (donacija Ministarstva poljoprivrede), nabavljene motorne sanke za Vatrogasni dom (donacija Ministarstva unutrašnjih poslova)	Opština Žabljak JP za stambeno komunalnu djelatnost
Projekat 13: Rekonstrukcija i uređenje školskog sportskog terena Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjera 1.2: Stvoriti uslove za sportske, kulturalne i obrazovne aktivnosti stanovništva i gostiju	Realizovan	2016. godina/ 50.000 €			100% Ambasada Republike Kine	Rekonstruisano 900m ² terena, Postavljeno 400 stolica oko terena.	Košarkaški kamp Durmitor
Projekat 14: Osnivanje lokalne radio stanice Prioritet 1: Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture Mjera 1.2: Stvoriti uslove za sportske, kulturalne i	Od projekta se odustalo zbog nedostatka finansijskih sredstava						

obrazovne aktivnosti stanovništva i gostiju							
Projekat 15: Izrada lokalnog akcionog plana za mlade Prioritet 3: Razvoj privrede i lokalne ekonomije Mjere 3.5: Obuka i specijalizacija kadrova u skladu sa potrebama privrede	Nije realizovan					U toku su pripremne aktivnosti za izradu Lokalne strategije za sport i mlade, u skladu sa Nacionalnom strategijom Lokalna strategija će inicirati izradu Akcionog plana za mlade.	Opština Žabljak
Projekat 16: Izrada studije izvodljivosti za toplifikaciju Žabljaka Prioritet 2: Zaštita biodiverziteta i održivokorišćenje raspoloživih resursa Mjera 2.1: Korišćenje obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske efikasnosti	U fazi pripreme	2015.- 2017. godine /				Preko Ministarstva ekonomije urađena analiza isplativosti toplifikacije grada, U toku su pripremne aktivnosti za izradu Studije.	Ministarstvo ekonomije Opština Žabljak
Projekat 17: Povećanje energetske efikasnosti u školi – rekonstrukcija mreže centralnog grijanja Prioritet 2: Zaštita biodiverziteta i održivokorišćenje raspoloživih resursa Mjera 2.1: Korišćenje obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske efikasnosti	Realizovan	2012. godina/ 250.000 €	100%			Smanjeni troškovi grijanja u odnosu na prethodno stanje	Ministarstvo prosvjete
Projekat 18: Izrada lokalne planske dokumentacije Prioritet 3: Razvoj privrede i lokalne ekonomije Mjere 3.1: Poboljšanje poslovnog ambijenta	Realizovan	2012.- 2016. godina/ 139.408,42 €	/	97.265,20€	42.143,22 € Zainteresovani korisnici	U Izradeni planski dokumenti: DUP “Javorovača” DUP “Kovačka Dolina” DUP “Tmajevci i Meždo” Izmjene i dopune DUP-a Žabljak LSL “Borje I”	Opština Žabljak

						LSL "Borje II" - u toku realizacija. Osim navedenih doneseno je još 9 lokalnih planskih dokumenata u periodu od 2012-2016.	
Projekat 19: LSL "Reciklažno dvorište i pretovarna stanica" Prioritet 3: Razvoj privrede i lokalne ekonomije Mjere 3.1: Poboljšanje poslovnog ambijenta	Realizovan	2015. godina /				Izgrađen Reciklažni centar i pretovarna stanica. Lokacija je razrađena PUP-om	Opština Žabljak
Projekat 20: Promovisanje poslovnih mogućnosti u Žabljaku – izrada Vodiča za investiture Prioritet 3: Razvoj privrede i lokalne ekonomije Mjere 3.1: Poboljšanje poslovnog ambijenta	Realizovan	2014. godina/ 2.300 €		100 %		Vodič je preveden na engleski, ruski i turski jezik. Štampalo se 300 brošura na crnogorskom jeziku, 150 engleskom i po 60 na ruskom i turskom jeziku. Vodič je dostupan i u elektronskoj formi. U više navrata promovisani su investicioni potencijali u medijima.	Opština Žabljak
Projekat 21: Organizovanje foruma sa vlasnicima privatizovanih kompanija i potencijalnim investitorima Prioritet 3: Razvoj privrede i lokalne ekonomije Mjere 3.1: Poboljšanje poslovnog ambijenta	Realizovan	2012.- 2016. godine/ Opština nema podatke o utrošenim sredstvima				Više foruma održano na državnom nivou, a na istim su prezentovani i investicioni potencijali Žabljak	Vlada CG, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo ekonomije, Savjet za privatizaciju
Projekat 22: Razvoj i promovisanje poslovnih zona Prioritet 3: Razvoj privrede i lokalne ekonomije Mjere 3.2: Razvoj poslovne infrastrukture	Realizovan	2012.-2016. godine/ 4.000 € Opština nema podatka o ostalim sredstvima koja je investitor na			4.000 eura Donacija Energomontaže AD Beograd	Potpisan ugovor za korišćenje industrijske zone, Infrastrukturno opremlje zone, Definisana postupa k za dodjelu zakupa prostora zona,	Opština Žabljak

		Njegovudi uložio za unapređenje infrastrukture				Definisan načinu korišćenja prostora zona, Umanjene stope naknada i taksi (zakupa za privremene objekte, komunalnog opremanja, mogućnost plaćanja obaveza na rate), Zone promovisane kroz Poslovni vodič Opštine	
Projekat 23: Uređenje postojećih skijališta i projektovanje novih Prioritet 4: Unapređenje turističke ponude Mjera 4.1: Unapređenje turističke ponude i diversifikacija	Realizovan	2014.-2017. godine/ 1.270.000 eura	100%			Kompletno rekonstruisano postojeće skijalište, Izradena projektna dokumentacija za novih 20 km staza u 2016.godini, Povećan broj gostiju i noćenja u odnosu na početak izvještajnog perioda, Stavljena u funkciju druga žica što je uticalo na povećanje dužine uređenih skijaških staza.	DJR, IRF Crne Gore
Projekat 24: Zaštita i valorizacija kulturno istorijskih spomenika i spomenika graditeljstva Prioritet 6: Poboljšanje konkurentnosti održivim korišćenjem ruralnih i kulturnih resursa Mjera 6.3:Zaštita i očuvanje postojećih kulturno-istorijskih obilježja	U završnoj fazi	2013. -2017. godine/ Opština nema podatke o uložnim sredstvima	100%			Povećan nivo zaštite kulturno istorijskih spomenika (Stećci upisani na listu UNESCO-a 2016. godine), U toku je kreiranje turističke ponude za ove lokalitete.	Ministarstvo kulture
Projekat 25: Izrada Priručnika "Podizanje konkurentnosti lokalne poljoprivrede kroz	Realizovan	2016. -2017. godine/ 240 €	100%			Izraden i distribuiran priručnik "Podizanje konkurentnosti lokalne	Opština Žabljak (Agrobiznis info centar)

<p>sistem zaštite geografskog porijekla Prioritet 5: Unapređenje poljoprivredne proizvodnje i drvoprerade Mjera 5.1. Očuvati autohtone tradicionalne proizvode kroz brendiranje</p>						<p>poljoprivrede kroz sistem zaštite oznaka geografskog porijekla”, Oštampano i distribuirano 100 primjeraka.</p>	
<p>Projekat 26: Objedinjavanje kapaciteta za podršku razvoju poljoprivrede Prioritet 5: Unapređenje poljoprivredne Mjera 5.2: Razvijanje zadrugarstva i kooperativa</p>	Realizovan	2015. godine i 2017. godine /				<p>Poslovi Agrobiznis info centra i Savjetodavne službe za biljnu proizvodnju su objedinjeni u 2015. godini, dok je Služba za selekciju stoke pripojena u 2017. godini. Urađen je plan aktivnosti, kao i plan promocije.</p>	<p>Ministarstvo poljoprivrede Agrobiznis info centar Opštine Žabljak</p>
<p>Projekat 27: Razvoj zadruga i kooperativa Prioritet 5: Unapređenje poljoprivredne Mjera 5.2: Razvijanje zadrugarstva i kooperativa</p>	Realizovan	2012. godina/ 450 eura			Članovi zadruga	<p>Osnovane 3 zadruga, 1 nije produžila registraciju Nastavlja se sa aktivnostima na osnivanju zadruga i kooperativa</p>	<p>Agrobiznis info centar Opštine Žabljak</p>

Izvor: Opština Žabljak

O B A V J E Š T E N J E

Obavještavamo Vas da će se javna rasprava o Nacrtu Strateškog plana razvoja opštine Žabljak za period 2017 – 2021. Godine održati od 25.08. do 15.09.2017. godine.

Publikaciju Nacrta Strateškog plana razvoja opštine Žabljak možete preuzeti sa portirnice opštine Žabljak ili sa sajta opštine : www.zabljak.me

Sve primjedbe i sugestije možete dostaviti na adresu opštine Žabljak – za opštinsku Konsultativnu grupu, lično, putem pošte, na fax.br. 052 – 360 – 102 ili na E-mail: sozabljak@t-com.me

U cilju sprovođenja javne rasprave organizovaće se Zbor građana dana 12.09.2017. godine sa početkom u 12 časova u Žabljaku – sala Skupštine opštine Žabljak.

Broj: 032/17-06-1743
Žabljak, 24.08 - 2017. godine

OPŠTINSKA KONSULTATIVNA GRUPA
KOORDINATOR
Milika Ostojić

